The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, APRIL 23. 1958.

LATVIJA
AMERIKĀ

33./674. n-rs. TREŠDIEN, 1958. G. 23. APRILĪ 8. gads

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60; Tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

AMERIKĀŅU ATOMBUMBVEŽI ‚PIE PADOMIJAS ROBEŽĀM'

LIELISKA MASKAVAS POLĪTISKĀ VILTĪBA

Padomju Savienība pieprasa steidzīgu AN Drošības padomes sēdi sakarā ar Sav. Valstu gaisa spēku darbību virs polārā apgabala.

Pagājušās nedēļas otrā pusē Padomju Savienības propagandas mašīna pārslēdzās uz jaunu kampaņu, kas dažu dienu laikā paspēja sacelt kājās Apvienotās Nācijas un Sav. Valstu valdību Vašingtonā.

Maskavas politisko viltību un tās manevrēšanas spējas var patiesi apbrīnot: 16. aprīlī, tikai pēc vienas dienas ilgas apdomāšanās, Rietumu sabiedrotie paziņoja, ka akceptē padomju proponēto diplomātu konferenci, kuŗas sākumu Padomju Savienība bija noteikusi uz 17. aprīli. Piedāvājot diplomātu konferenci, komūnisti pasvītroja, ka sūtņu sarunu darba kārtībā uzņemami vienīgi tādi jautājumi, kas tieši skaŗ nākamo sarunu fazi — ārlietu ministru konferences vietas un laika noteikšanu. Diplomātu sarunas akceptējot, Rietumu lielvalstis tikpat nepārprotami pasvītroja, ka sūtņiem dodamas daudz plašākas pilnvaras un ka debašu gaitu sabiedrotie vērtēs kā pirmo pieturas punktu iecerēto valdību galvu sarunu vēlamības vai nevēlamības noteikšanai. Tas likās visai veikls gājiens, jo tagad Rietumu prasību noraidīšana tika atstāta Padomju Savienībai. Pēdējo, kā domā labi informētas diplomātiskās aprindas, vispirms jau pārsteidza Rietumu lēmums konferencē piedalīties. Otrs pārsteigums, bija izdevīgā situācijas izmantošana, pieprasot sūtņu pilnvaru paplašināšanu. Šoreiz katēgoriski negātīvu atbildi sagaidīja Rietumi. Bet tāda nenāca. Sūtņu darbības loka paplašināšanas varbūtību nemaz nepieminēdams, Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko noteiktā datumā (gan pavēlu vakarā), izsauca pie sevis Sav. Valstu sūtni Tomsonu, un varēja jau gandrīz sākt domāt, ka neticamais būs noticis — sarunas patiesi būs arī sākušās. Bet . . . tie, kas tā domāja, jau nākamajā rītā dabūja vaigu vaigā iepazīties ar padomju diplomātiskās viltības ģeniju. Kamēr ārlietu ministrs Gromiko vairāk kā pusstundu runāja ar sūtni Tomsonu par diplomātiskās konferences darbību, Apvienotajās Nācijās sviedriem vaigā rāvās Padomju Savienības pārstāvis Soboļevs. Jau 18. aprīļa rītā pēdējais bija paspējis atvērt „otro fronti". Viņš apvainoja Sav. valstis **viņu bumbvedēju agresīvā darbībā arktikas apgabalā, pieprasot nekavējoties sasaukt Drošības padomes sēdi šīs „visai uztraucošās" situācijas iztirzāšanai. Tā politiskā atmosfaira, kas sakarā ar to izveidojās, sūtņu konferences sākšanos atkal attālināja.**

Laikā no 16. līdz 18. aprīlim padomju pārstāvis AN bija paguvis sacelt tādu troksni, ka tā sekas vēl pagaidām nemaz nav pārredzamas. Pēdējais apgalvo, ka vairākos gadījumos atom- un ūdeņražbumbām bruņoti Sav. Valstu bumbveži atradušies ceļā uz Padomju Savienību, kas, lidojot pāri Arktikai, jau paspējuši pievirzīties visai tuvu padomuj robežai. Situācijas tālākai drāmatizēšanai Soboļevs apgalvo, ka amerikāņu bumvedējiem bijuši agresīvu nolūki.

Pieprasīdams tūlītēju Drošības padomes sēdi, padomju pārstāvis deklarēja, ka šā rīkojoties, amerikāņi pārgalvīgi spēlējas ar uguni. Tekošā stāstījumā, illustrēdams atomkaŗa izcelšanos, Soboļevs paskaidroja sekojošo:

„Ir ļoti iespējams, ka amerikāņi kādreiz laikā neaptvers, ka viņu radara stacijas uztvērušas meteoru lidojumus, nevis raķešu. Tādā gadījumā viņu lidmašīnas turpinās tuvoties padomju robežai. Padomju Savienība savas drošības interesēs būs spiesta reaģēt un draudus likvidēt."

„Kas notiktu", vaicāja Soboļevs, „ja Padomju Savienības aviācija nodotos līdzīgām izdarībām, kā to tagad dara Sav. Valstis — galu galā radara stacijas ir arī mums, kas tāpat uztveŗ meteoritu un elektroniskus traucējumus?" Soboļevam atbildēja Soboļevs: „Ja nu šādā gadījumā Padomju Savienības bumbvedēji sāktu lidot Sav. Valstu un tās aizjūŗas bažu virzienā, tad pavisam viegli varētu gadīties, ka abas gaisa flotes sastopas kaut kur virs Arktikas ledus laukiem. Vienai otru ieraugot, — rastos pavisam dabiska pārliecība, ka ienaidnieka uzbrukums sācies, un pasaule pēkšņi atrastos ierauta atomkaŗā."

Ja nu Soboļevs ar to būtu gribējis pasacīt, ka tādos apstākļos diplomātiskā konference vairs nebūtu vajadzīga, tad neatliek nekas cits, kā viņam piebalsot.

Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Hammeršilds uz Padomju Savienības protestu reaģēja tikpat ātri, kā pēdējā solījās reaģēt uz Sav. Valstu „agresiju". Drošības padomes sēde sākās jau 21. aprīļa pēcpusdienā.

Apvienoto Nāciju dēlegātiem Padomju Savienības uzbrukums Sav. Valstīm nāca kā pilnīgs pārsteigums. Tas pats sakāms arī par Vašingtonu, kas, sejā mazliet vairāk piesarkusi nekā parasts, **paskaidroja, ka Soboļeva apvainojumiem nav absolūti nekāda pamata.** Tai pašā laikā Sav. Valstu valdība izteica gatavību apvainojumus pārrunāt. „Mēs uz to esam vienmēr gatavi", kāds valdības pārstāvis Vašingtonā izteicās. „Atcerēsimies tikai fantastiskos Maskavas apvainojumus Korejas kaŗa laikā, kad mums bija jāatbild par bakteriju lietošanu un citām līdzīgām absurdām nepatiesībām."

PROF. DR. K. KUNDZIŅA 75 G. JUBILEJA SIETLĀ

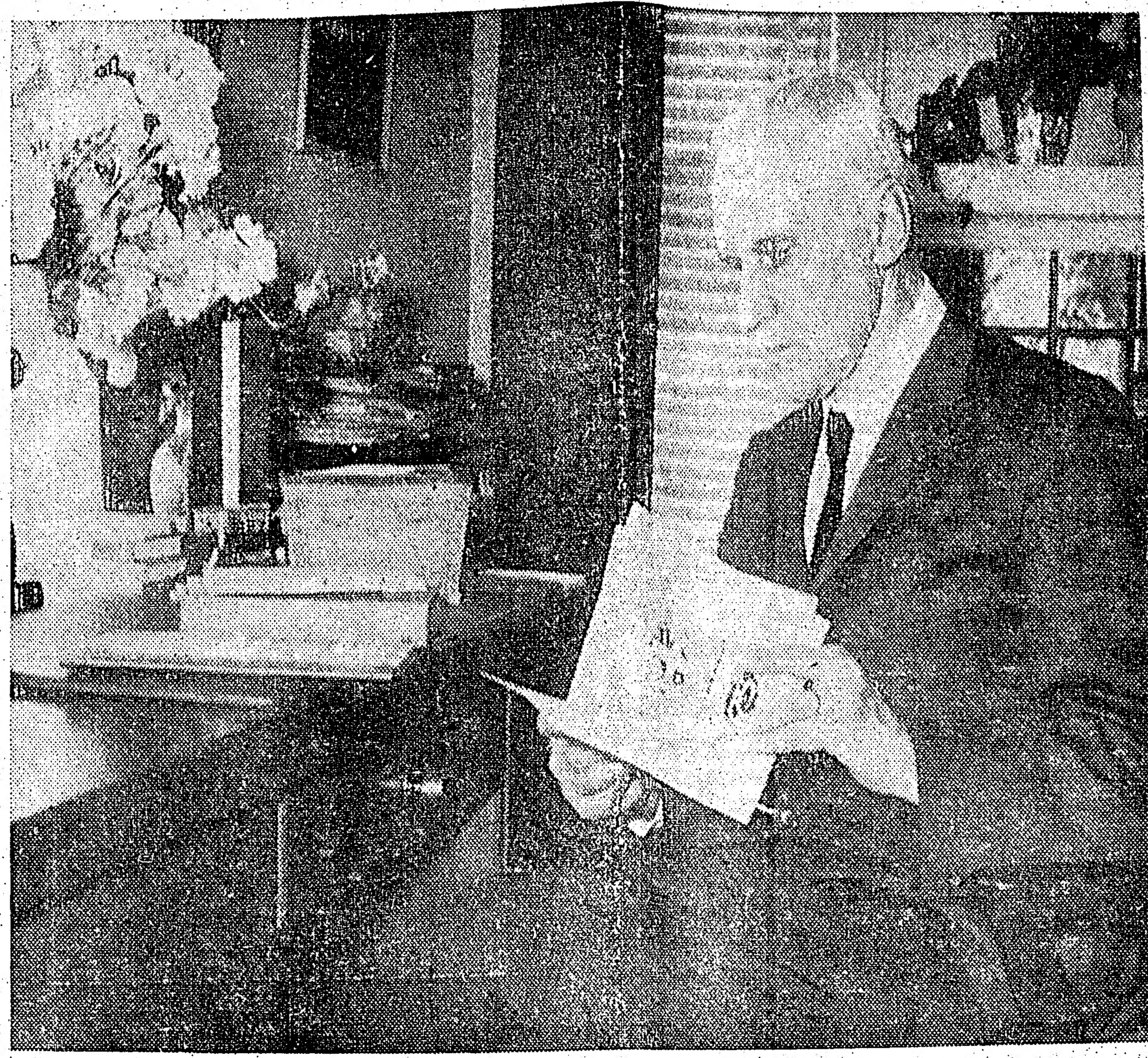

Prof. K. Kundziņš, kas 12. aprilī nosvinēja 75 gadu dzimšanas dienu, lasa apsveikumus pie Longvjū un Portlandes draudžu dāvinātā rakstāmgalda.
G. Āboliņa foto

JAUNIE PAIDAGOGI SPRIEŽ PAR SKOLAS DARBA METODĒM

INTERESANTAS PĀRRUNAS UN ATZINUMI JAUNIEŠU KONFERENCĒ KALAMAZŪ

Šī gada 12. un 13. aprīlī latviešu jaunie paidagogi, skolu darbinieki, pulciņu priekšnieki un citi jaunieši, kas vada Savienoto Valstu jaunatnes darbu, pulcējās Kalamazū, pārrunāt vienu no svarīgākajiem jautājumiem trimdas dzīvē, — par Latviešu kultūras semināru un skolu darbu. Pārrunas notika 3. ALJA's Jaunatnes vadītāju kārtējās konferences ietvaros, un konferences 36 dalībnieki 14 darba stundās ar lielu nopietnību un atbildības sajūtu klausījās referātus, piedalījās darba grupu un paneļdiskusijās.

Konferenci atklāja ar mācītāja J. Turka lūgšanu un Kalamazū latviešu jaunatnes kopas priekšnieces Māras Kaugares uzrunu. Konferences vadībā ievēlēja Laimonu Streipu (Čikāga), Uldi Nollendorfu (Linkolna), Dagniju Jaunslavieti (Čikāga), un Ingridu Kārkliņu (Indianapole). Ceļu uz konferenci jaunatnes vadītāji bija mērojuši no Toronto, Linkolnas, Omahas, Indianapoles, Čikāgas, Ann Arboras, Grand Rapidiem un kuplā skaitā bija pārstāvēti mājinieki.

Ievada referātā rakstnieks A. Kaugars runāja par trimdas skolu problēmām, uzsveŗot, ka trimdas skolu vienīgais mērķis ir nepielaist asimilāciju. Jāsaprot, ka šī iemesla dēļ skolām ir citi uzdevumi nekā tas bija Vācijā vai Latvijā, un jābūt citām problēmām un metodēm.

A. Kaugars aizrādīja, ka svarīgs fakts skolu darbā ir bērnu ievešana skolās jau tad, kad viņi vēl ir stiprā ģimenes iespaidā, un nepagūst iegūt nevēlamas ietekmes no ārpuses, tātad ap 4 gadu vecumā. Svarīgi bērnam agri iemācīt lasīt, turklāt lietojot modernus darbus, kas jaunākajiem bērniem tuvāki terminoloģijā, kā klasiskie.

Jaunajiem skolu darbiniekiem svarīgs bija skolotāja M. Gaides referāts par klasiskajām un modernajām metodēm skolu darbā, un dažādo metožu priekšrocībām dažādos apstākļos.

Referātu ciklu par skolas darbu beidza divi pašu jauniešu referāti: Mičigenas universitātes instruktors Valters Nollendorfs runāja par trimdas skolu filozofiskajiem jautājumiem, bet Rietummičigēnas universitātes pēdējā kursa paidagoģijas studente un Kalamazū latviešu skolas skolotāja Lalita Lāce par amerikāņu paidagoģijas metodēm latviešu skolās. V. Nollendorfs savā referātā teica, ka a[illegible] skolām kaut kas [illegible] un Nu[illegible] un aprādīja, kādā, izteicot tu novēršami. Pirmkārt, Latvijā vecāki veltīja lielu uzmanību skolām, kamēr te, diemžēl, konstatējams tieši pretējais. Otrkārt, latviešu skolām nav arī „vilcēja" spēka: skolu darbā jāapvieno derīgais ar interesanto, jāatrod saistošāki mācību veidi; mazā skolēnu skaita dēļ ieteicams veltīt vairāk uzmanības individa vajadzībām. Konferences dalībnieki domāja vispār, ka jāpaņem no amerikāņu skolām viss labais, visas tās metodes, kas latviešu skolu darbu varētu padarīt interesantāku un dzīvāku, neņemot t. s. progresīvās metodes ļaunās puses.

Lalita Lāce no savas puses stāstīja par veidiem, kā to panākt: bērni ātri piesavinās vielu, pat gramatiku, ja to māca rotaļu veidā. Ieteicams lietot arī citus palīglīdzekļus, kā filmas, projekcijas aparātus, magnetofonus u. c. Lalita Lāce vēl uzsvēra gramatikas nepieciešamību latviešu skolēna pamatizglītībā.

Savas domas un referātu laikā gūtos iespaidus, konferences dalībnieki nopietni un lietpratīgi pārrunāja diskusiju darba grupās. Grupas pieņēma vairākus atzinumus, ko konferences dalībnieki nodos publicēšanai.

(Nobeigums 8. lpp.)

LŪDZU - PA VIENAM!

VĪRS, KAM NETRŪKST APĶĒRĪBAS

PADOMJU SAVIENĪBAS ĀRLIETU MINISTRS GROMIKO LIKVIDĒ RIETUMU DIPLOMĀTU SKAITLISKO PĀRSVARU — UN ĻOTI IESPĒJAMS, KA LĪDZ AR TO SVITRA PĀRVILKTA VISĀM SŪTŅU SARUNĀM.

Londonā. Rietumu lielvalstu sūtņiem Maskavā pacietīgi klusējot, Anglijas ārlietu ministrs Lloids atklāja, ka sarunas ar Pad. Savienības ārlietu ministru Gromiko neveicas tā, kā bijis domāts. Un, proti, pēdējais atteicies pieņemt visus 3 Rietumu sūtņus uzreiz un deklarējis, ka gluži tādā pašā garā paredzētas arī tālākās diplomātu sarunas — ar katru [illegible] izdarībām vēl pieskaita klāt Maskavas apvainojumu pret Sav. Valstu gaisa spēkiem, tad nav nekāds brīnums, ja Sav. Valstis, Anglija un Francija sūtņu sarunas jau pamazām sāk likt pie neizdošanās aktīm.

Pirms galīgas atbildes došanas Padomju Savienībai Rietumu lielvalstu valdības gan nolēmušas vispirms savā starpā sazināties, bet nav domājams, ka sabiedroto sūtņi pacietīgi stāvēs rindā, lai pa vienam vien tiktu pie ārlietu ministra Gromiko, kuŗam tad būtu brīvas rokas katru apstrādāt atsevišķi.

Padomju Savienības negaidītā politika ietver daudz ko vairāk nekā tikai sūtņu sarunas, par kuŗām Maskava jau tāpat nav ieinteresēta.

MASKAVAS BLĒDĪBAS VEICINA SABIEDROTO SAPRAŠANOS

UZRAUDZĪS PADOMJU ZEMŪDENES ATLANTIJAS OKEANĀ

JAUNA PASAULES KAŖA PIRMAJĀS NEDĒĻĀS JĀRĒĶINĀS AR VARBŪTĪBU, KA SARKANĀ ZEMŪDEŅU ARMĀDA SPĒJ APSTĀDINĀT SABIEDROTO KUĢU KUSTĪBU ATLANTIJAS OKEANĀ.

Parīzē. Beidzoties Ziemeļatlantijas organizācijas valstu aizsardzības ministru konferencei valdības krizi pārcietušajā Francijas galvaspilsētā, jākonstatē, ka brīvās pasaules savstarpējās sadarbības laukā pēdējie mēneši bijuši visai pateicīgi. Padomju Savienības politisko blēdību priekšā, liekas, zudusi nesenā atturība pret amerikāņu raķešbazēm. **Tika atzīta arī Ziemeļatlantijas organizācijas bruņoto spēku virspavēlnieka ģen. Norstada prasība kaŗavīru skaita dubultošanai.** Protams, galīgo lēmumu šai jautājumā dot var vienīgi atsevišķo valstu valdības.

Katrā ziņā par konferences visinteresantāko temu izvērtās Atlantijas okeana nodrošināšanas jautājums pret Padomju Savienības zemūdenēm, kuŗu tagad tai esot vismaz pieci simti vairāk kā visiem sabiedrotiem kopā.

Sarunās noskaidrojās, ka, lietojot visus pašreiz rīcībā esošos atvaires ieročus, jauna pasaules kaŗa gadījumā jārēķinās ar nepatīkamo varbūtību, ka padomju zemūdenēm uz vairākām nedēļām izdodas paralizēt kuģu satiksmi Atlantikā. **Šīs nepatīkamās situācijas novēršanu uzņēmās Anglija ,Kanada un Sav. Valstis, proponējot plaša radara un sonara tīkla izveidošanu, lai pietiekami efektīvi uzraudzītu padomju zemūdeņu darbību. Priekšdarbi šāda tīkla būvei jau uzsākti.** Domā, ka laižot darbā dažādus modernās technikas brīnumus, sabiedrotiem izdosies sekot padomju zemūdeņu operācijām no Ziemeļamerikas krastiem līdz Eiropai, kā arī ūdeņos ap Islandi un Grenlandi.

Nākotnē paredzēts daudz lielāku vērību piešķirt kuģu apbruņošanai ar dažādiem zemūdeņu iznīcināšanas ieročiem, kā, piemēram, atomdziļumbumbām un Polaris raķetēm, kas var tikt izšautas no zemūdenēm, pēdējām paliekot neredzamām zem ūdens.

PADOMJU BLOKS BOIKOTĒ DIENVIDSLAVIJU

TITO ATKAL „IEVĒLĒTS" PAR VALSTS PREZIDENTU

Padomju Savienība un tās Austrumeiropas sateliti noraida prezidenta Tito aicinājumu apmeklēt Dienvidslavijas komūnistu partijas septīto kongresu.

Belgradē. Padomju Savienība un vēl 8 citas valstis, atzinušas, ka Dienvidslavijas komūnistu partijas izstrādātā programma septītam kongresam tām nav pieņemama, vienbalsīgi nolēmušas kongresu boikotēt. Ļoti iespējams, ka sakarā ar boikotu māršals Tito, kas nupat kā iesāka savu trešo termiņu prezidenta amatā, atsauks maija mēnesī paredzēto viesošanos Varšavā. Polija starp citu ir viena no valstīm, kas atteikusies apmeklēt dienvidslavu rīkoto kongresu, ko atklāja Ļubļanā 22. aprilī.

Mazliet iekožot prezidenta Tito augstprātībai un riskējot pasliktināt pēdējā attieksmes ar Rietumiem, Dienvidslavijas komūnistu partija nedēļā pārstrādāja savu programmu, cerēdama izpatikt saviem komūnistu kaimiņiem. Tas tomēr neizdevās. Nedēļas nogalē Padomju Savienības partija asā un garā ziņojumā noraidīja dienvidslavu platformu. Belgrades komūnistiem pārmet, ka tie radikāli atkāpušies no Marksa un Ļeņina mācības, resp. Padomju Savienības komūnisma līnijas. Kādreiz pasludināto tēzi, ka katra valsts varētu meklēt savu ceļu uz sociālismu (komūnismu), Maskava, kā liekas, tagad pilnīgi atmetusi. Kaut ko tamlīdzīgu jau gan varēja manīt pirms vairākām nedēļām, attiecībā uz Poliju. Arī tā pēc gandrīz gadu ilgas relatīvas klusēšanas no „jauna" iesaistījās Maskavas korī.

Novirzīšanos no Marksa un Ļeņina pamatdomām Padomju Savienība ieskata par ļoti nopietnu pārkāpumu, un Dienvidslavijai jau ir piedraudēts, ka, jauno platformu pieņemot, tās prestižs starptautiskā komūnisma hierarchijas sistēmā strauji pamazināsies.

Pagājušās nedēļas nogalē pēc trešā kārtējā prezidenta amata zvērests Tito uzrunāja Dienvidslavijas „parlamentāriešus", bet runas laikā par Padomju Savienības un tās Austrumeiropas satelitu boikotu nemināja ne vārda.

Kā jau tādam, kas mēģina raust ar abām rokām kā no Rietumiem, tā Austrumiem, tas pienākas, prezidents Tito apsveica Padomju Savienības lēmumu pārtraukt atomieroču mēģinājumus, izteikdams cerību, ka arī Rietumu sabiedrotie izšķirsies par tādu pašu soli. Sav. Valstīm Tito pateicās par sniegto militāro un saimniecisko palīdzību.

FRANCIJAS POLITIKĀ TRŪKST SVAIGU ASIŅU

Prezidents Koti aicina katoļu partijas vadītāju Bido mēģināt sastādīt jauno kabinetu.

Parīzē. Pēc vairāku dienu ilgas intensīvas franču politiķu sijāšanas prezidents Koti nedēļas nogalē premjera kandidātūrai izraudzīja katoļu partijas (kas ir minoritāte plašajā republikāņu kustībā) vadītāju Bido. 58 gadu vecais Žoržs Bido 2 reizes jau ir bijis Francijas ministru prezidenta un 7 reizes ārlietu ministra amatā. Prezidenta piedāvājumu Bido arī pieņēma, bet neapgalvoja, vai viņam izdosies sastādīt jaunu kabinetu un iegūt parlamenta vairākumu. Bido bija viens no tiem, kas personīgi palīdzēja gāzt līdzšinējo ministru prezidentu Gaijāru.

Pēc piedzīvojušā politiķa Bido domām Francijas vislielākā problēma pašreiz ir Alžīrijas nemieri. Tos vienādi vai otrādi likvidējot, Francijas politiskā situācija kā savās mājās, tā arī ārpusē strauji uzlabotos.

Lieki aizrādīt, ka Bido labi saprot situācijas nopietnību un lielās grūtības ,kas viņam būs jāpārvaŗ, ne tikai lai zicīnītos līdz parlamenta deputātu balsu vairākuma iegūšanai, bet arī vēlāk kā valdības galvam. Līdzšinējais ministru prezidents Gaijārs zināmā Sav. Valstu ietekmē gribēja atsākt tiešas sarunas ar Tunisiju, kas, kā varēja domāt, ar laiku būtu novedušas pie sarunām ar Alžīrijas nacionālistu nemierniekiem. Bet Bido palīdzēja Gaijāru gāzt. Tas savukārt liek domāt, ka Bido izšķirsies piedāvāt Ziemeļafrikai asāku politiku, nevis sarunas. Tai pašā laikā jāaizrāda, ka franču politiskās aprindas tik daudz neuztraucas par sarunām ar Tunisiju kā par faktu, ka ministru prezidents Gaijārs par to izšķīrās zem Sav. Valstu spiediena. ASV baidījās, ka sarunām izjūkot, daudzpusīgi jūtīgais Tunisijas - Alžīrijas robežpārraudzības jautājums varētu tikt nodots Apvienoto Nāciju Drošības padomei. Tādā gadījumā Sav. Valstīm un arī Anglijai varētu nākties izšķirties, vai tās paliek uzticīgas Francijai, vai atbalsta Afrikas un Āzijas bloku, ar kuŗu Vašingtona negribētu nonākt konfliktā.

BRISELĒ ATKLĀTA STARPTAUTISKA IZSTĀDE

17. aprīlī Beļģijas karalis Boduēns atklāja starptautisko izstādi Briselē.

Uzmanības centrā ir ASV un Padomijas paviljoni. Krievi izstādījuši zemes mākslīgā satelita modeli. Amerikāņu galvenā atrakcija ir t. s. Atomitums — milzīgs tērauda, alumīnija, chroma un stikla sajaukuma bluķis.

KAŖŠ INDONĒZIJĀ

Jakartas valdībai lojālais kaŗaspēks ieņēm Padangu un sāk maršēt uz pēdējo nemiernieku nocietināto pilsētu Bukitingi.

Jakartā. Sastopot tikai visai niecīgu nemiernieku pretestību, Indonēzijas centrālās valdības desantpulki 18. aprīlī ieņēma 150.000 iedzīvotāju lielo Padangas pilsētu un varēja ziņot, ka nemiernieku vienības atkāpjas visā frontē. Skaitliski daudz pārākais un labāk apgādātais Jakartas kaŗaspēks, to aviācijas un izplētņu lēcēju atbalstīts, izcēla desantu tikai pusjūdzi no Padangas, kas, pēc vietēja rakstura ciņām, ātri vien mainīja īpašniekus.

Pēc Padangas okupēšanas vairāk kā 600 vīru lielā Jakartas armija sāka maršēt uz ziemeļiem — uz Bukitingi, kas pa grūti veicamiem un līkumainiem ceļiem atrodas 58 jūdžu attālumā no Padangas.

Kamēr Jakarta jau tagad runā par visai drīzu uzvaru Sumatrā, nemiernieki, kas no atklātām kaujām vēl vienmēr mēģina izvairīties, turpina solīt vēl tālāku pretestību, un, Bukitingi pilsētai kritot, gatavojas piemērot partizānu kaŗa taktikai.

DAŽOS VĀRDOS

⊕ Ontario liberāļi par savu vadītāju līdzšinējā F. Olivera vietā, kas šo posteni ieņēma 13 gadus, izraudzējuši Kičeneras advokātu Džonu Vintermeijeru. Viņš vēlēšanās „sakāva" otru spēcīgo kandidātu, bij. finanču ministru Harisu.

⊕ Atkal daudz nelaimes gadījumu uz Kanadas autoceļiem notikuši pagājušās nedēļas nogalē. Sadursmē netālu no Hamiltonas viena persona nogalināta, 10 ievainotas, turklāt 8 no vienas ģimenes.

⊕ Pie Hantsvilles apgāzusies kāda policijas vajāta vaļēja automašīna, kuŗā braukuši 6 mazgadīgi zēni. Viens, 15 g. v., nogalināts, 5 līdzīgā vecumā ievainoti.

⊕ Savā mājā Port Veillerā 20. aprīļa rītā nogalināta 43 g. v. holandiete Hendrika Hekere. Viņas vīrs pagājušā mēnesī, par spīti klātesošo pūlēm viņu aiztuŗēt, ieleca Niagāras ūdenskritumā. Tagad bez vecākiem paliek 6 bērni — 15, 12, 10, 9, 3 gadi un 1 mēneša vecumā.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

EIROPAS SARKANAIS ŽANDARMS

Pirms 1. pasaules kaŗa ķeizariskā Krievija uzskatīja par savu pienākumu spēlēt „Eiropas žandarma" lomu, apspiežot tautu brīvības kustību ne tikai savā „tautu cietumā", bet arī visur tur, kur vien tā varēja piekļūt, attaisnojot savu rīcību ar dažādiem „taisnības iemesliem".

Starp abiem lielajiem pasaules kaŗiem, kamēr vēl Padomju Savienība nebija atguvusi savu lielvalsts stāvokli, kāds tai radās pēc 2. pasaules kaŗa, sabiedroto tuvredzīgās politikas rezultātā, komūnistu imperija ierobežojās ar sarkanā „tautu cietuma" veidošanu savās robežās, atstājot citas valstis mierā, atskaitot mēģinājumu iekļaut Igauniju savās robežās ar neizdevušos puču īsi pēc tam, kad abas valstis bija nolīgušas mieru uz „mūžīgiem laikiem", atsakoties no visām savstarpējām pretenzijām. „Tautu cietumā" Padomju Savienībai sekmīgi izdevās iekļaut Grūziju un Ukrainu. Citi mēģinājumi nesekmējās līdz pat 2. pasaules kaŗam.

Pa 2. pasaules kaŗa laiku bez Baltijas valstīm vēl vesela virkne citu neatkarīgu tautu nonāca „tautu cietumā", un pēc kaŗa beigām sarkanā imperija jau jutās tik varena, ka, sekojot Krievijas caru senajai tradicijai, sāka domāt par „Eiropas žandarmā" lomas uzņemšanos. Kas nopietni ir sekojis Padomju Savienības pēdējo 40 gadu vēstures attīstībai ,tas, droši vien, būs ievērojis, ka tagadējā Padomju Savienības valdošā klīke centīgi atkārto visus tos paņēmienus, ko kādreiz ķeizariskā Krievija pielietoja iekšzemēs un ārzemēs, lai sasniegtu savus iecerētos mērķus. Taisni jābrīnās, cik šai ziņā izdomas nabaga ir moderna [illegible] imperija! Pie šiem [illegible] jāpiesakās [illegible] žandarma" lom[illegible] izpau[illegible] ap[illegible] vēršot pret šo mazo, brīvību mīlošo tautu visu padomju Savienības vareno slepenpolicijas aparātu un lielas regulārās armijas vienības. Cik armijai šī žandarma loma bija pretīga, liecina daudzie pārbēdzēji pie Ungārijas brīvības cīnītājiem.

Ar modernos laikos nepieredzētu necilvēcību un babarismu padomju vara apspieda ungāru revolūciju, bet nevarēja nonāvēt ungāru brīvības ilgas, kas slēptas kvēlo visu īsto ungāru patriotu sirdīs. Liekas, to apzinājies arī galvenais sarkanais žandarms Chruščevs, kad tas nesen bija ieradies Budapeštā, lai teiktu runu 10.000 strādniekiem, kas bija sapulcināti lielajā tērauda fabrikā, kur 1956. gadā strādnieki izturēja lielo aplenkumu, lai tos personīgi brīdinātu no jaunas sacelšanās. Kā likteņa ironija būtu jāpiemin, ka daži vēlīgie ārzemju žurnālisti bija vēlējušies pakalpot koeksistencei, vai arī, kā parasts, nebija pietiekami izpratuši, ko Padomju Savienības jaunais sarkanais cars bija gribējis pateikt, zinodami, ka Chruščevs esot teicis, ka Kadara valdībai nākotnē pašai būšot jātiek galā ar revolūcionāriem, ja sāktos jauna revolūcija, jo Padomju Savienība vairs savus spēkus palīgā nesūtīšot . . . Uz karstām pēdām Chruščevs bija šo ziņu atsaucis, un paziņojis, ka Padomju Savienība tomēr šādā gadījumā ies palīgā saviem Ungārijas ķipariem . . .

Tagad visiem, kas nav ar aklumu un kurlumu sisti, ir skaidri pateikts, ka sarkanais ķeizars ir cieši nodomājis staigāt baltā ķeizara pēdās un spēlēt Eiropas žandarma lomu, ja kāda tauta, kas zaudējusi brīvību, mēģinātu to atkal atgūt revolūcijas ceļā. Chruščevs vadās ar principu: [illegible] tautu izmisīgajā cīņā, lai atbrīvotos no padomju tirannijas.

BUDZIS

UZSĀKTI KOŖU KOPMĒĢINĀJUMI

Dziesmu svētku laikā būs daiļamatniecības izstrādājumi no Latvijas

Latviešu daiļamatnieku savienības ASV ģenerālsekretārs Osvalds Grīns bija ieradies Ņujorkā, lai vienotos ar Dziesmu svētku rīcības komiteju par daiļamatniecības izstādes noorganizēšanu. Šīs izstādes rīkotāja ir Daiļamatnieku savienība. Daiļamatniecības izstādi atklās armorijā 3. jūlijā, pl. 5 p.p.. Šī atklāšana būs ievadījums sarīkojumu virknei, kas notiks Dziesmu svētku laikā. Paredzama dzīva piedalīšanās izstādē. Jau tagad savus eksponātus pieteikuši vairāki latviešu daiļamatnieki Vācijā. Daiļamatniecības izstādē iekārtos atsevišķu nodalījumu, kuŗā būs novietoti izlasīti priekšmeti ar etnografisku vai mākslinieciscku vērtību. Tāpat atsevišķā nodalījumā būs izstādīti daiļamatniecības ražojumi, kas saņemti no Latvijas. Būs arī tirdziņš, kuŗā daiļamatniecības priekšmetus varēs pirkt.

★

Virsdiriģents Bruno Skulte ziņoja Dziesmu svētku rīcības komitejai, ka uzsākti koŗu kopmēģinājumi pa rajoniem. Šāds kopmēģinājums vīru koŗiem jau noticis Ņujorkā. 31. maijā Ņujorkā, Betlemes baznīcas apakšējās telpās no pl. 1—7 vak. notiks kopmēģinājums Ņujorkas, Ņudžersijas, Filadelfijas, Bostonas un Vilimantikas koristiem. Iespējamības robežās šādus rajonu kopmēģinājumus cer sarīkot arī Toronto un ASV vidienā.

★

Ņujorkas latviešu skauti un gaidas dziesmu svētkos uzņēmušies sanitāro un informācijas dienestu. Palīdzības sniegšanai dežūrēs viens ārsts un māsa, bet skauti un gaidas tiem palīdzēs. Tāpat skauti un gaidas apkalpos ziņu galdu visās svētku dienās.

★

Ar lielo Macy firmu panākta vienošanās par ēdienu un dzērienu (ieskaitot alu) pārdošanu svētku telpās visās dienās. Cenas būs regulētas: piem., glāze kafijas, tējas vai piena — 15¢, sviestmaizes no 25—50¢. Noslēguma ballē spēlēs 14 vīru orķestris.

★

Ieejas karšu pārdošana norit [illegible]. Jau rezervētas 3.000 [illegible] skaits pārsniedz 9.000. Rīcības komiteja atgādina koŗiem nekavēties ar naktsmītņu pieteikšanu, lai varētu izkārtot apmešanās vietas koristiem.

JAUNIEŠU IESVĒTE MONTREĀLĀ, KANADĀ

Trīsvienības ev. - lut. draudzē iesvētīti: 1. r. no kr.: Andris Rudzītis, Ina Aina Neimane, Karina Mežgaile, Jānis Alfreds Spūrmanis. 2. r.: ērģelnieks - diriģents D. Vītols, draudzes mācītājs A. Voitkus un draudzes priekšnieks A. Spūrmanis. Foto J. Baltiņš

VISSVARĪGĀKAIS - LATVIEŠU KOPĀ TURĒŠANĀS

Gatavojieties Amerikas latviešu apvienības 1958. gada kongresam 16., 17. un 18. maijā — Detroitā, Mičigenā

Amerikas latviešu apvienības septītais gadskārtējais kongres notiks Detroitā 16., 17. un 18 maijā. Kongresa sēdes notiks International Institute telpās, 111 E. Kirby Ave., Detroit 2, Mich.

Tuvāka informācija par kongresa darba kārtību un programmu sekos. Apvienības centrālā valde aicina visas latviešu organizācijas, draudzes un latviešu kopas ASV sūtīt savus delegātus uz kongresu, kuŗā būs jārunā un jālemj par svarīgākiem visu latviešu dzīves jautājumiem un pēc atskata uz pagājušo darbības gadu būs jādod vadlīnijas Apvienības turpmākajam darbam.

ASV latviešu centrālai organizācijai — Amerikas latviešu apvienībai — uzlikto uzdevumu veikšanai ir nepieciešama visu ASV latviešu organizāciju, draudžu, biedrību, kopu un katra latvieša aktīva līdzdalība ar darbu un padomu. ALA, kā ASV latviešu centrālā organizācija, ir darbojusies un runājusi latviešu vārdā svarīgākos latviešu jautājumus kārtojot. Klīvlendas latviešu biedrības priekšnieks inž. K. Petrovskis, kas piedalījās ALA's 1957. gada kongresā Filadelfijā, saka: „Nepārprotami Amerikas latviešu apvienība ir mūsu kopējā organizācija, mūsu kopējo domu paudēja un iedzīvinātāja. Tai jābūt arī mūsu vienības simbolam un nacionālās cīņas darba veicējai. Tas prasa ne vien lielu darbu, bet arī lielus līdzekļus un tādēļ ikviena organizācija un ikviens tautietis, kas patiesi apzinās tās lielo nozīmi, ir aicināts atbalstīt, jo citādi darbs var pēkšņi apstāties, un atbildīgi tad būs pasīvie vērotāji." Latviešu Biedrības Vašingtonas valstī Informācijas biļetenā Nr. 6., 1957. g., teikts: „Delegātu sūtīšana gan prasa zināmus līdzekļus, tomēr ALA's darba nozīme ārkārtīgi pieaug ar to, ka arī no attālākām vietām atbrauc delegāti. Tas rāda, ka visa mūsu sabiedrība no viena krasta līdz otram dzīvo līdzi ALA's darbam un to atbalsta." Ziemeļkalifornijas latviešu ev.-lut draudzes mēnešrakstā Zelta Vārtu Vēstis, Nr 9, 1957 gada septembrī, lasām jautājumu: „Vai man arī vajadzētu būt ALA's biedram? Vai nepietiek ar to, ka esmu biedrs vietējā draudzē un biedrībā, kāpēc lai vēl sniedzamies pēc tālākām un plašākām lietām, bez tam, tur jau cilvēki ir, sava tiesa biedru jau ALA'i arī ir, iztiks bez manis, ko man lieki tur pūlēties, pašam visādu klapatu diezgan u. t. t." Tālāk Zelta Vārtu Vēstis dod atbildi: „Īstenībā lietas tomēr ir citādas un daudz nopietnāk ņemamas. Viens novads latviešu, viena draudze, vai viena biedrība nevar neko daudz padarīt un pasākt daudzās svarīgajās lietās, kas skaŗ mūs kā tautas kopumu un no kuŗu kārtošanas atkarājas latviešu tautas pastāvēšana, mūsu nacionālās un kultūrālās vienības kopšana un saglabāšana un jo svarīgā **latviešu kopā turēšanās**, kā pirmais nepieciešamais noteikums visam pārejam. Tas prasa veidot katrā zemē vienu centru, kas varētu un kam vajadzētu apvienot visus latviešus, lai liktenīgos brīžos un jautājumos mēs varētu dot savu nostāju kā vienota nacionālā kopība. Šādu iespēju dod Amerikas latviešu apvienības pastāvēšana, bet šīs organizācijas nozīme un iespējas ir atkarīgas no tā, cik mēs to atbalstām morāli un materiāli."

Daudzi ASV lativeši un viņu organizācijas jau ir aktīvi ALA's biedri un izmanto savas tiesības būt pārstāvētiem ar delegātiem gadskārtējā kongresā. Arī visiem tiem ASV latviešiem un viņu organizācijām, kas līdz šim pilnīgi atturējušies no līdzdalības un līdzdarbības, vai nu nemaz neinteresējoties par ALA'u, vai arī kritiski no malas vērojuši veicamo ALA's darbu, kā arī ALA's mērķus un centienus, ir vienmēr tagad vēl iespēja ar aktīvu iestāšanos un izvēlētiem delegātiem celt priekšā savu konstruktīvo kritiku, ja tāda būtu, ALA's gadskārtējam kangresam.

Saskaņā ar ALA's statūtiem gadskārtējos kongresos var piedalīties visi, bet balstiesības bauda tikai tie delegāti, kas statūtu 9. p. kārtībā reprezentē tādus ALA's biedrus, kas izņēmuši tekošā darbības gada biedru kartes. Tekošā, t. i., 1957./58. darbības biedru kartes ir derīgas izsniegšanai un saņemšanai vēl līdz š. g. gadskārtējam kongresam — 16. maijam. Ieteicams pasteigties ar biedru karšu izsniegšanu un pieprasīšanu, kur tas vēl nebūtu izdarīts. Kā zinām, saskaņā ar instrukcijām, kaŗa invalidi, tagad bez darba esošie, vecie ļaudis, studenti un tautieši bez pietiekošiem līdzekļiem, no maksām atbrīvoti. Līdzekļu trūkums nedrīkst kavēt biedra kartes saņemšanu!

(Nobeigums 8. lpp.)

Dubultkvartets Līga

diriģentes Lintiņas vadībā 26. aprīlī, pl. 8 v. dziedās Latviešu biedrības dāmu komitejas rīkotajā tējas vakarā biedrības telpās, 198 Osler ielā. Būs arī deja. Visi sirsnīgi aicināti.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

PIRMAIS GRADUETAIS
(C.L.U.)
LATVIEŠU APDROŠINĀTĀJS
ar visilgāko pieredzi
I. ANDREJSONS
84 ABBOTT AVE., TORONTO.
Tel. RO 2-0372 # LE 5-3197.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. aprīlī — TLB dāmu komitejas sarīkojums TLB, 198 Osler St. telpās.
Svētdien, 27. aprīlī Garīgu dziesmu diena — apvienotu ASV un Kanadas Latviešu baptistu draudžu koŗu kopkoncerts.
3. maijā, plkst. 8.00 vakarā Ītona auditorijā dabas un zvēru pētnieka Sašas Ziemeļa filma-referāts „Dzīve Dienvidamerikas mūža mežos".
3. maijā TLB rīko tenora Leo Lipomaņa un soprānes Terēsas Stratas koncertu Casa Loma bibliotēkas zālē.
4. maijā — TLB Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums skolas telpās.
9. maijā — Kurzemes kapitulācijas 13 gadu atcere — Akts - koncerts Leģiona zālē, 22 College St.
10. maijā — DV TK — E. Skujenieka Robinsons — sv. Andreja baznīcas zālē.
17. maijā — Biedru vakars DV namā. Rīko Vanadžu kopa.
24. maijā T.L.T.A. Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.
25. maijā — vīru koŗa Viesturs koncerts Leģiona zālē, College St.
1. jūnijā — Latviešu skolas izlaiduma akts.
20. jūnijā — Līgo balle pie papardes zieda Palace Pier telpās.
21. jūnijā — Sidrabenes pārvaldes rīkotais brīvdabas uzvedums Sidrabenē: „Līgo vakara norise latviešu sētā."
11. jūlijā — vijolnieka A. Dunkeļa koncerts.

HAMILTONĀ

7. jūnijā — Hamiltonas latviešu skolas izlaidums.
15. jūnijā — Aizvesto piemiņas dienas sarīkojums.
21. jūnijā — Līgo svētki.
4. oktobrī — HLB gada svētki.
18. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.
1. novembrī — HMMK balle.
22. novembrī — 18. novembŗa svinības.

ST. KATARĪNES

26. aprīlī St. Katarīnēs Daugavas Vanagu kopas gadskārtējais pavasaŗa sarīkojums skaistajās Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

24. maijā — 233 Hickson St., tradicionālā Ziedu balle ar priekšnesumiem un karalienes vēlēšanas; basketbola turnīrs. ar ASV sportistu piedalīšanos.
19. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienu atklāšana. Koncerts un citi priekšnesumi. Svētku balle Šeraton - Broka hotelī.
20. jūlijā — Draudzības kausa izcīņa sieviešu un vīriešu volejbolā. Draudzības dienu noslēgums ar ugunskura priekšnesumiem. Atvadu balle.

DAUGAVAS VANAGI

DV SAPULCE MONTREĀLĀ

DV nodaļas pilnsapulcē piedalījās 19 biedri un viesis DV Kanadas valdes pārstāvis E. Breikšs no Hamiltonas. Par nodaļas darbību ziņoja pr-dis J. Gributs, valdes loc. J. Grunde, A. Skujiņš, V. Frīde, dāmu kopas pr-ce T. Gaile un revīzijas kom. loc. A. Zeltiņš.

Ziņojumi liecināja, ka Ziemassvētku ziedojumu akcija devusi $509,00, labi sekmējies dāmu kopas bazārs. Darbības laikā notikuši 2 sarīkojumi: plkv. O. Kalpaka atcere ar filmas „Rīga šodien" izrādi un ar latviešu b-bu — Masku balle. 10. maijā kopā ar Latviešu b-bu rīkos balli ar „Diždanča" (no Toronto) piedalīšanos, bet 21. jūnijā — Janitēna īpašumā — Līgo svētkus.

Nodaļas biedru skaits līdzšinējais — 158; kasē aprūpes summas ar rīcības kapitālu — $1.100,-. Ar Latviešu b-bu kopīgās grāmatnīcas pag. g. apgrozījums uzrāda $7.500,-. Ar 1. maiju grāmatnīcas vadītāja pienākumus uzņēmies Daumants Vītols veselības apstākļu dēļ aizejošā K. Lāčgalvja vietā, kuŗš grāmatnīcas darbā parādīja lielu uzņēmību. Sapulce cildināja viņa nopelnus. Pateicību izteica arī dāmu kopas pr-cei un pārējām amatpersonām.

Sapulce bija ieskatos, ka LNAK būtu jāiesaistās visiem nodaļas biedriem.

Par aprūpes komisijas priekšsēdi ievēlēja O. Strazdiņu, kuŗš saziņā ar valdi izraudzīs pārējos komisijas locekļus. O. Kļavenieks ierosināja nodot ārtavu Latvijas Sarkanam Krustam Vācijā medikamentu iegādes vajadzībām, un ar ziedojumu atbalstīt nelaiķa ģen. R. Bangerska piemiņas fondu. Uz J. Gributa ierosinājumu atzina, ka Vanadzēm nebūtu jāmaksā biedru nauda.

Kā zināms, Bēŗu fonds pie DV Kanadā jau darbojas trīs gadus; tā dalībnieki ir visas DV nodaļas Kanadā. Montreālas nodaļa līdz šim atturējusies no saistību kārtošanas, kaut gan delegātu sapulces atkārtoti atzinušas, ka DV Montreālas nodaļas nostāja Bēŗu fonda jautājumā nav nekādi saskaņojama ar organizācijas iekārtu un disciplīnu, kā tas paredzēts statūtos. Savu atturēšanos nodaļa atkārtoti aizbildinājusi ar brīvprātības principu, ko neatzīst delegātu sanāksmes. Uzklausot nodaļas aicinājumu, DV KV bija izraudzījusi savu pārstāvi šai sapulcei. E.Breikšs iepazīstināja sapulci ar Bēŗu fonda darbību un dedzīgi aicināja respektēt delegātu sapulces lēmumus, līdzekļu sagādes izkārtošanai ieteicot biedru naudas 35¢ vietā paredzēt 50¢ mēnesī. Vairāki runātāji uzsvēra brīvprātības principu, bet citi kritizēja Bēŗu fonda pašreizējos statūtus, pret ko iebildumus cēla O. Kļavenieks un J. Leitens, aizrādot, ka Bēŗu fonda darbības 3 gadu laikā nodaļa nav prasījusi statūtu grozījumus, bet tikai pastāvējusi uz vienu noteikumu — brīvprātības principu, kas vairākkārt jau noraidīts. Beidzot, pēc garajiem strīdiem, sapulce ar 14:4 balsīm atzina, ka DV Montreālas nodaļa Bēŗu fonda lietā nepakļaujas delegātu pilnsapulces lēmumam. Sapulces vadītājam O. Kļaveniekam bija vajadzīgs daudz takta, lai sapulce neievirzītos „straujās krācēs". Protokolēja J. Leitens. Sapulce ilga 5 stundas.

Šejienes DV ar interesi seko, kā uz nodaļas lēmumu reaģēs augstākās DV instances? Vai neradīsies līdzīgs stāvoklis tam, kāds bija ar Bostonas apvienību?

ŠOGAD ASV DV DIENAS KALAMAZŪ

Kalamazū DV apvienība uzsākusi jau čītīgi gatavoties DV dienām, kuŗas notiks 30. un 31. augustā Kalamazū. Svētku programmu saskaņo zemes valde, bet tiešo rīkošanu veiks Kalamazū apvienība. Programmā paredzēts ASV DV vīru koŗu koncerts, šaušanas sacensības meistarībā, vidējo valstu sporta sacensības, tautas deju uzvedumi un daži citi priekšnesumi. Paredzams, ka notiks arī gleznu un daiļamatniecības skate. Plašo sarīkojumu virkni noslēgs — balle.

DV KLĪVLENDĀ

DV apvienība Klīvlendā sasauc ārkārtas biedru pilnsapulci 27. aprīlī, plkst 3.00 p. p. apvienības mītnē, 4939 Broadway Ave. Darba kārtībā: DV ASV kongresa Filadelfijā norises pārskats, pabalstu piešķiršana, iesniegto lūgumu caurskatīšana par aizdevuma piešķiršanu sakarā ar ilgstošo bezdarbu, kā arī dažādi jautājumi un priekšlikumi.

DĀVANA
DRAUGIEM - KANADIEŠIEM
Knuta Lesiņa
THE WINE OF ETERNITY
(stāsti)
Glīti iesieta $4.25.
DV. GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto.

KANADĀ

TORONTO

Bērnu vasaras nometņu vadītāju kursu pirmā gada nobeigumā paredzēta ekskursija uz Sidrabeni, kur notiks praktiskas nodarbības, kādas nebija iespējamas telpās. Tās vadīs J. Pālens, S. Leimanis, M. Šuriņa un B. Rubess. Izbraukums paredzēts ar autobusu, kas katram dalībniekam maksās apmēram $2,00. Pulcēšanās pie Sv. Andreja baznīcas svētdien, 27. aprīlī, plkst. 9,30 rītā, atgriešanās apmēram pl. 7,00 vakarā. Pieteikšanās un tuvāka informācija pie I. Pilpes, 124 Sheldrake Blvd., Toronto 12, tālr. HO 1-1051.

ĀRSTE TORONTO

Dr. K. Žymantiene, 1393 Dundas St., W., tel. LE 4-6851.

HAMILTONĀ

DV Hamiltonas nod. Vanadzes bija noorganizējušas plašu, modes skati, kas vietējā sabiedrībā radīja dzīvu atsaucību; to apmeklēja tautieši arī no Niagaras un St. Katarīnes. Starp apmēram 300 apmeklētājiem ievērojamā pārsvarā bija daiļā dzimuma pārstāves, kas ar interesi sekoja jaunāko sezonas tērpu demonstrējumiem. Uzmanības centrā bija modistes Austras Vītoliņas darinātie tērpi, ko ar atzīstamu gaumi un šarmu demonstrēja 6 manekēnes. Dažādo tērpu parādē bija vērojamas jaunas tendences gan parastajiem mājas un ielas tērpiem, gan arī elegantajiem vakartērpiem, ko ar piemērotiem ziedu rotājumiem papildināja pazīstamais „Calla" puķu veikals. Par atbilstošu cepuŗu paraugiem bija rūpējusies Mirdza Paegle, bet kažokus un gaumīgus apmetņus demonstrēja Brigita Sulima.

Plašās modes skates konferensjē pienākumus ar humoru veica Osvalds Brenķis. Bez tam modes skatē saistošu referātu par skaistuma kopšanu nolasīja kosmētiķe Elza Pērkone, kas bija dāvinājusi 2 komplektus „Amarillis" skaistuma kopšanas preparātus līdz ar savu grāmatu „Skaistuma noslēpumi", ko skates starplaikā izlozēja. Modes skates noslēgumā DV Hamiltonas nod Vanadžu priekšniece T. Gailīte sirsnīgos vārdos pateicās visiem skates dalībniekiem un apmeklētājiem par veikto darbu un atsaucību. Vietējās Vanadzes bija rūpējušās par telpu krāšņu dekorējumu, kas sarīkojumam deva patīkamu noskaņu. Ar skati var būt apmierinātas kā rīkotājas, arī apmeklētāji.

MONTREĀLĀ

Sestdien, 26. aprīlī, plkst. 7.30 vakarā Mc Gee skolas zālē, 220 Pine Ave W., Montreālas latviešu teātŗa trupa uzvedīs Vitauta Alanta 3 cēlienu komēdiju „Grāmatvedības kļūda". Biļešu cenas: $2.-, $1.50, $1,-. Bērniem un skolēniem puscenas.

Latviešu b-ba un DV nodaļa rīko sestdien, 10. maijā, plkst. 7.30 vakarā, Ukraiņu zālē, 405 Fairmount St., Maija balli ar „Diždanča" (no Toronto) piedalīšanos. Ieeja $1,75, skolēniem 50¢.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzē māc. V. Šēfers salaulājis Valdi Kancānu un Dzidru Lāšumu.

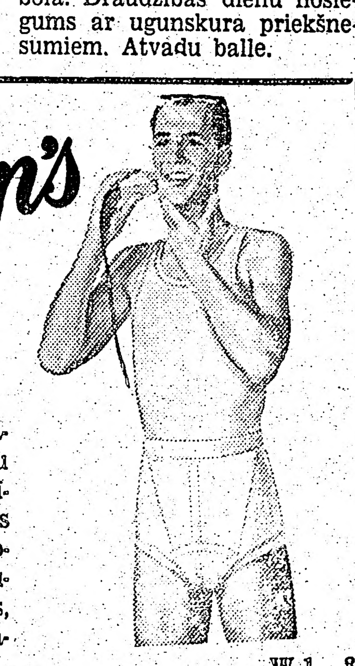

Watson's
ATLĒTU BIKSĪTES
372
Visi aktīvie vīrieši priecājas par Watsona atlētu trīsveida biksītēm. Elastīgas jostas vietā — ērtas ķermeņa daļām. Pagatavotas pēc ekspertu norādījumiem. Viegli mazgājamas, nav jāgludina. Ilgi valkājamas. Labi pielaikojamas.
W 1 - 8

DV TORONTO NODAĻA rīko
BIEDRU VAKARU
š. g. 26. aprīlī, pl. 7,30 DV namā, 123 Huron St.,
ar T. PUISĀNA referātu LIBERĀLISMA BOJĀEJA.
Pēc tam saviesīga dzīve.
VISI INTERESENTI LAIPNI IELŪGTI.
DV TORONTO NOD. VALDE

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

PIRMAIS GRADUĒTAIS
(C.L.U.)
LATVIEŠU APDROŠINĀTĀJS
ar visilgāko pieredzi
I. ANDREJSONS
84 ABBOTT AVE., TORONTO.
Tel. RO 2-0372 # LE 5-3197.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. aprīlī — TLB dāmu komitejas sarīkojums TLB, 198 Osler St. telpās.
Svētdien, 27. aprīlī Garīgu dziesmu diena — apvienotu ASV un Kanadas Latviešu baptistu draudžu koru kopkoncerts.
3. maijā, plkst. 8.00 vakarā Ītona auditorijā dabas un zvēru pētnieka Saša Ziemeļa filma-referāts „Dzīve Dienvidamerikas mūža mežos".
3. maijā TLB rīko tenora Leo Lipomaņa un soprānes Terēsas Stratas koncertu Casa Loma bibliotēkas zālē.
4. maijā — TLB Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums skolas telpās.
9. maijā — Kurzemes kapitulācijas 13 gadu atcere — Akts - koncerts Leģiona zālē, 22 College St.
10. maijā — DV TK — E. Skujenieka Robinsons — sv. Andreja baznīcas zālē.
17. maijā — Biedru vakars DV namā. Rīko Vanadžu kopa.
24. maijā T.L.T.A. Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.
25. maijā — vīru koŗa Viesturs koncerts Leģiona zālē, College St.
1. jūnijā — Latviešu skolas izlaiduma akts:
20. jūnijā — Līgo balle pie papardes zieda Palace Pier telpās.
21. jūnijā — Sidrabenes pārvaldes rīkotais brīvdabas uzvedums Sidrabenē: „Līgo vakara norise latviešu sētā".
11. jūlijā — vijolnieka A. Dunkeļa koncerts.

HAMILTONĀ

7. jūnijā — Hamiltonas latviešu skolas izlaidums.
15. jūnijā — Aizvesto pieminas dienas sarīkojums.
21. jūnijā — Līgo svētki.
4. oktobrī — HLB gada svētki.
18. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.
1. novembrī — HMMK balle.
22. novembrī — 18. novembra svinības.

ST. KATARINES

26. aprīlī St. Katarinēs Daugavas Vanagu kopas gadskārtējais pavasara sarīkojums skaistajās Atlanta kluba telpās.

NIAGARA

24. maijā — 233 Hickson St., tradicionālā Ziedu balle ar priekšnesumiem un karalienes vēlēšanas; basketbola turnīrs, ar ASV sportistu piedalīšanos.
19. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienu atklāšana. Koncerts un citi priekšnesumi. Svētku balle Šeraton - Broka hoteli.
20. jūlijā — Draudzības kausa izcīņa sieviešu un vīriešu volejbolā. Draudzības dienu noslēgums ar ugunskura priekšnesumiem. Atvadu balle.

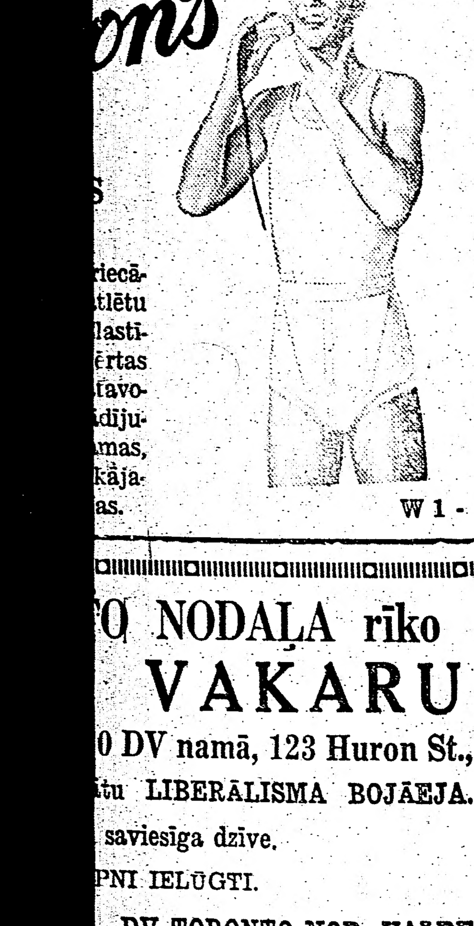

TO NODAĻA rīko
VAKARU
0 DV namā, 123 Huron St.,
tu LIBERĀLISMA BOJĀEJA.
saviesīga dzīve.
PNI IELŪGTI.
DV TORONTO NOD. VALDE

manuskriptus saīsināt.
neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs
astmarka.
ļiem parakstītiem rakstos izteiktās
ēcijas viedoklim.

NEKAS NAV MAINIJIES

PARASTIE KOMŪNISTU MELI „CIŅAS" SLEJĀS

Atsaucoties uz ārstes Lilijas Zariņas sniegtām intervijām latviešu laikrakstiem Rietumos, Ciņa publicējusi kādā no februāra mēneša numuriem apmēram 400 rindu garu rakstu. So rakstu ir sacerējusi V. Kacēna. Tā saturu var iedalīt divi daļās — Lilijas Zariņas biogrāfijas apcerēšanā un „brālīgās" padomju tautas slavināšanā. Abas daļas ir pilnas pretrunu, piesātinātas ar parasto padomju propagandu un meliem. Visa padomju iekārta ir dibināta uz meliem, kas arī oficiāli tiek atzīts, jo partijas īsajā kursā pat Ļeņina melošanu atzīst par viņa ģenialitāti un tālredzību. Tāpat kā šo kursu nedrīkst kritizēt, melošanu nedrīkst apšaubīt, bet ja to iedrošinās darīt, tad šāds pārdrošnieks tiek nogādāts labākā gadījumā kādā koncentrācijas nometnē, kas līdzinās lēnai nāvei. Arī rakstītāja V. Kacēna ir īsts padomju cilvēks, kas labi pazīst padomju metodes un rīcību.

Savā sacerējumā V. Kacēna piemin J. Jaunsudrabiņa vārdus —

Kas cilvēks ir bez dzimtenes,
Bez tēvijas, bez mājas?
— Tik putekļis un pamestis
Zem svešu tautu kājām.

Ar šiem vārdiem Kacēna grib parādīt „emigrantu" nožēlojamo stāvokli. Bet vispirms Kacēnai vajadzēja saviem lasītājiem noskaidrot jēdzienu „emigrants", bet ja to viņa izdarītu, tad, droši vien, jau būtu „izņemta no apgrozības" un novietota kādā attālajā plašās dzimtenes stūrītī, ko sauc par Sibiriju. Ja kāds no dzejniekiem būtu apdzejojis izsūtīto bēdīgo stāvokli vai pat Chruščeva kolchoznieku pusbada dzīvi, tad tāds būtu jau sen apklusināts ar parastām NKVD metodēm, ja tikai to varētu sagrozīt. Neviens „emigrants" nav bēdzis no dzimtenes, bet ir gan bēgusi no varmācības un terrora, un arī Zariņa to darījusi. Ja varētu brīvi izbraukt, kā tas ir iespējams no katras kultūrālas valsts, tad bēgšana atkristu un cilvēki varētu emigrēt. Tomēr ir labāk būt par nožēlojamo „emigrantu", nekā par „brīvo padomju pilsoni".

Kacēna savā rakstā pieskaita Zariņai tikai negatīvas īpašības, un proti — neapdvināmību, pavirsību darbā, uzdzīvošanu, ģimenes dzīves izjaukšanu, fiktīvas laulības, tirgošanos ar mājām, sveša darba spēka izmantošanu un dzimtenes nodošanu.

Tuvāk apskatot uzskaitītās īpašības, atklājas sekojošais: ir pierādīts, ka medicīnas institūts, zinādams, ka viņa „neapdvināšu un pavirša darbā", ir piešķīris viņai zinātniskos darbam. Kā tas varēja gadīties, ka medicīnas institūta direktors Burtnieks savā rakstā pilsētas izpildu komitejai nosaucis Zariņu par jauno zinātnieci?

Ciņa piemetina, ka Zariņa tikusi padomju darbā pateicoties „kādam cilvēkam"... Būtu interesanti zināt, kas tas par cilvēku bija un vai pēc šī notikuma cilvēks vēl nav mainījis savu darba un dzīves vietu?

Nav saprotams, kāpēc Kacēna piemin Zariņas izirušo ģimenes dzīvi, jo tas ir notikums, kuram nav nekādas nozīmes. Ja tas būtu noticis kādam partijas biedram, tad [illegible]

Zariņa esot mīlējusi jautras kompānijas, bet kurš tad tādas nemīl? Droši vien Chruščevs viens pats nedzer, bet gan to dara jautrā kompānijā un pie tam dzērumā atļaujas to, ko pieklājīgā sabiedrībā nekad nedara. Par to neviens padomju laikraksts neraksta un pat Kacēna ne. Droši vien, ja Zariņa nebūtu pārbēgusi uz Rietumiem un nesniegusi intervijas par padomju apstākļiem, tad Ciņā neviens raksts par viņas īpašībām un uzvešanos neparādītos un līdz šim vēl viņa būtu jaunā padomju zinātniece.

Padomju likumi neatļaujot vairākkārtēju māju pirkšanu un pārdošanu, bet Zariņa tirgojusies ar mājām, un padomju vara pret viņu esot izturējusies liberāli. Ja tas tā patiesībā bijis, tad jādomā, ka šinī tirdzniecībā piedalījies kāds no partijas vīriem; jāzina arī tas, ka partijas vīrus nevar saukt pie atbildības bez partijas piekrišanas, un tādu dabūt nav iespējams. Pie tam fabrikas strādnieks un kolchoznieks nav spējīgs kaut ko tādu nopirkt līdzekļu trūkuma dēļ. Kolchoznieks nav spējīgs nopirkt pat sev zābakus. Zariņai un viņas vecākiem par vainu pieskaita to, ka viņi nodarbinājuši algotu darba spēku. Vai Lācis, Chruščevs un citi augstā ranga komūnisti paši slauka istabas, mazgā veļu un dara citus mājas darbus?

Zariņa ar savu aizbēgšanu nav pārdevusi dzimteni, tāpat kā citi trimdinieki, bet gan tai ir pakalpojusi, apgaismojot patiesos dzīves apstākļus, jo viņa ir tiešā un pēdējā aculieciniece.

Kas attiecas uz labklājību un pieticību, tad te ir tik daudz melots, ka pat pašiem meli sevi nodod. Kāda ārzemju ekskursantu grupa bija uzņēmusi Rīgu filmā, kur redzamas cilvēku rindas, kas stāv pēc pārtikas produktiem. Būtu labi, ja Kacēna to redzētu, tad varbūt viņa ieraudzītu vienu otru savu paziņu, tikai ne tām aprindām, kurās viņa grozās, jo tām ir savi speciāli veikali, kuros var visu ko pirkt bez stāvēšanas rindā un gaidīšanas. Neticu, ka Ciņa būtu rakstījusi par to, ka Chruščevs sev pasūtinājis vairākus uzvalkus Itālijā. Kādēļ viņš to darīja, atbilde lieka.

Latviešu tauta būtu vislaimīgākā bez „brālīgās" krievu tautas palīdzības: ja tiešām „krievu tauta" grib sniegt latviešu tautai palīdzību, lai tad tā izvācas no Latvijas! — is.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

MAZAIS RIEKSTKODIS

1956. gadā, tulkojot notikumus Austrumeiropā, gudri Rietumu vīri rakstīja, ka sācies komūnisma sistēmas sabrukums.

Bet tai pašā laikā Austrumeiropā bija populārs pantiņš:

Kādā marta dienā viņi nobeidza Staļinu.
Berijam jūlijā pienāca gals.
Un Chruščevs atkal strādniekus spieda,
Un zemnieki cieta badu.
Brīvības nava un nava.

Taisnība bija nevis Rietumu gudrajiem, bet šim apspiestā cilvēka rindiņām. Bet ej to iestāstī gudrajam!

★

Aleksandrs Lielais vēlējās atrast jaunas pasaules, ko iekarot. Gandrīz jau apspiedis visu Zemes lodi, Chruščevs šādu jaunu pasauli atradis — mēnesi. Zinot, ka Chruščevs kalot plānus, kā apsaudīt mēnesi ar atomu raketēm. Jauna agresija! Chruščevs to laikam dara tādēļ, ka ir mēnessērdzīgs.

★

Freedom & Union raksta, ka ASV atrodas ideju karā ar Padomju Savienību. Kāda ideja izsitīšot Chruščevam pamatu no kājām. Šī ideja — sarkanais Achilla papēdis, kas nav nekas cits, kā apspiestās Austrumeiropas tautas, kas sacelsies un nokratīs komūnisma tiranniju.

Arī mēs varam būt lepni, jo esam nodēvēti par ienīstā Kremļa Achilla papēdi. Bet pašā biezi nokaram galvas un sakām, ka esam mazi un nespējam nenieka. Galvas augšā!

★

Gandrīz katru savu mēneša politisko apskatu sūtnis Kārlis Zariņš noslēdz ar aicinājumu uz latvju tautas vienību. Par to viņu sociāldemokrāti visādi izzobo. Bet tā darīdami, viņi zobo arī brīvību. Jo brīvība un vienība ir viena un nedalāma (Vebsters). Mēs mīlam runāt par brīvību, bet aizmirstam runāt par vienību, jo bez tās nav brīvības.

★

Bostonā notika nikna demonstrācija pret Kremļa meli Soboļevu. Pieceļas atvaļināts amerikāņu admirālis un jautā Soboļevam: „Ja jūs apgalvojat, ka apspiestās tautas labprātīgi izvēlējušās padomju iekārtu, kādēļ simtiem tūkstošiem cilvēku no apspiestām tautām ir izbēguši?"

Soboļevs atbildēja: „Teikt, ka simtiem tūkstošiem izbēgušo no padomju valstīm, ir nonsens!"

Rietumvācijas valdības preses informācijas 1. aprīļa biļetenā stāv melns uz balta, ka kanclers Adenauers Bundestagā sniedzis oficiālus datus: Kopš 1949. gada rudens no Vācijas padomju zonas uz Rietumvāciju pārbēgušie pavisam 2.029.067 cilvēki. Vairāk kā divi miljoni! Adenauers teica: „Padomju iekārta ir kliedzošs kauns — cilvēcei."

Bet kad apspiesto piederīgie demonstrēja pret lielmeli Soboļevu, tad vakara vadītājs, augsts tiesas vīrs, aicināja būt pieklājīgiem pret cienījamo lektoru. Lūk, tas ir gan nonsens!

★

Uz demonstrāciju pret Soboļevu bija aicināti daudzi bet ieradās nedaudzi. Kad kādam no atnākušajiem deva plakātu, tad tas to negribēja ņemt, jo varot iznākt nepatikšanas.

Pēc demonstrācijas, iznākot no zāles, tas pats tautietis dūšīgi teica: „Vajadzēja ne tikai tā, bet to lielo meli — nošaut uz vietas!" Lūk, vīra dūša, kad viss labi beidzies!

Saturns.

Lojālitātes parāde Ņujorkā

Lojālitātes parāde sestdien, 26. aprīlī, pa 5. avenīju pēc iepriekšējo gadu parauga. Latviešu grupu vadīs bij. draudzes pr-ks Stankevitzs.

PHILLIPS'
MILK OF
MAGNESIA

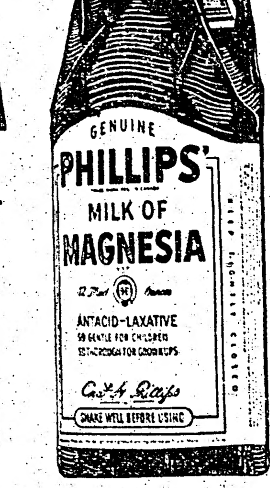

LABSAJŪTAS TRAUCĒJUMU NOVĒRŠANAI.

Magnēzija šķidrums palīdz daudz vairāk nekā laksatīvs. Palīdz atgūt labsajūtu, kā arī novērš traucējumus gremošanas organos.

4 unces 30 c
12 unces 60 c
(Paraugsaiņojums)

Kādēļ angļu terroristi aizstāvas pret miermīlīgiem Eokas snaiperiem?

N. S. ATBILDE OPONENTIEM KIPRAS JAUTĀJUMĀ

Soreiz Afrodite ir leģansts tam, lai Kipras pārvaldīšanu pārņemtu grieķi no čigāniem, kas vienā kulbā brauc (angļi un turki). Visumā P. Ķ. gaitas apskats saskan ar tām ziņām, ko es sniedzu, cik iespējams saīsināti. Ja nu Kipra pat Aleksandra Lielā laikā nebija grieķu pārvaldībā jeb valdībā, tad katrā ziņā viņu vēsturiskās tiesības uz to pieaug, un ir pēdējais laiks kāpināt savu terrorismu, lai to pārņemtu Grieķija. Savāds ir arī P. Ķ. arguments, ka grieķiem nav jājūt pret angļiem pateicība, jo angļi cīnījās arī par savu brīvību. Ja glābējs izglābj arī savu dzīvību no uzbrucēja, tad jau šādi viņš savu algu saņēmis — tas ir mūsu maziskā laika un mazās dvēseles jaunatradums. P. Ķ. gan runā par abu — angļu un grieķu — terroru, bet piemin tikai angļus. Terrora aktus salā rīko tikai nelielā Eokas organizācija un tās iebiedētie līdzgaitnieki. Katrā ziņā Eoka ir nožāvusi vairāk grieķu nekā angļu, pati ar angļu tiesas spriedumu. Kā lietas izskatītos, ja angļi katru noķertu slepkavu palaistu vaļā. Sērs Hardings jau kopš laba laika nav salas gubernators.

Kad 1878. g. Anglija pārņēma salas pārvaldību, tad tā bija tiešs solis stāties pretim Krievijas izplešanās tieksmēm. Ja Anglija nebūtu sākusi blokēt krievu varas pieaugumu, iestājoties pat karā ar Krieviju, tad Eiropas karte un liktenī izskatītos citādi. Iespējams, ka nebūtu komūnisma, bet daudzām tautām nebūtu bijis arī dārgo 20 gadu brīvības un caur to iegūtās nācijas apziņas. Tātad — vai nav žēl, ka čigāni un tirgotāji [illegible]

Ko viens „tālredzīgs" (bet neopozicijas deputāts sarunā, tas bezgala tālu atšķiras no tā, ko dara viņa partija, esot valdībā. Kādēļ gan angļu sociālistu valdība nepiešķīra Kiprai brīvību?

Angliem savas imperijas sadalīšana bija arī daudzi rūgti piedzīvojumi. Piešķirot patstāvību Indijai un Pakistānai, robežu dalīšanā bija diezgan daudz asiņu un asaru. Kašmiras dēļ vēl tagad nav miera starp abiem lielajiem kaimiņiem. Nasers zvērēja mūžīgu draudzību, ja angļi izvāktos no Suecas kanāla joslas. Kad angļi evakuēja Suecu, sākās eksplozīva naida kampaņa, un sekojošajos notikumos angļi zaudēja miljīgas vērtības savās mītājrajās bāzēs. Cik vērtības var piešķirt grieķu solījumiem (ja tādi būtu doti)? Ja suverēnā vara Ķiprā būs grieķu rokās, viņi varēs pieprasīt angļiem bazes evakuēt. Ja uz brīdi arī piemirstu, ka salā nepieciešama kā baze brīvās pasaules aizsardzībai, tad ar to problēma nebūt nav atrisināta. Grieķi grib pilnīgu salas pārvaldi sev, bet turki negrib nonākt zem grieķu varas. Protams, Turcijai esot stiprākai un salai tuvāk, viņa to pievāktu. Vidusjūras austrumos draudzība un miers būtu nodrošināts. Un pa draugām steidzīgi sprauktos iekšā sarkano blakšu bari.

Katram normāli domājošam cilvēkam ir skaidrs, ka nākotnes karā izšķirīgs būs vareni redzīgais radara aparātu tīkls, raķetes un minūtes. Tādēļ Padomija izlieto visus trikus, lai aizdabūtu prom visas angļu un amerikāņu bazes. Ja to nebūtu, tad pietiktu tikai Angliju un Ameriku piemētāt hidrogena bumbām, un tai pasaule taptu sarkana. Šinī pasaulē netrūkst vientiesīšu, kas labprāt velk Trojas zirgu savā nometnē, ja tas pietiekami labi izdekorēts ar humānisma principiem. Ja angļi sasniegs iespēju izlaist hidrogena bumbu raķetes no zemūdenēm, tad iespējams, ka Kipru viņi varēs atstāt, jo ienesīga šī salas turēšana nav. Līdz tam ķiprieši nenosmaks.

Par Padomijas argumentiem, ka, lūk, viņi nevarot piešķirt Eiropai brīvību, jo arī Anglijai esot kolonijas, — ir tikai jāpasmaida. Padomija negaida, lai atdotu, bet lai pievāktu visu iespējamo. Šī puķīte ir par sarkanu, lai sarktu kaunā par saviem nedarbiem. Un skolotiem materiālisma dialektiķiem argumentu trumpju nekad netrūks.

Starpība starp mani un maniem oponentiem ir tā, ka viņi priecājas par Anglijas vājināšanu un tās aizsardzības platību [illegible] mums vi[illegible] Anglijas spēks nepastāv tikai laborātorijās, [illegible] techniski tre[illegible] nācijas smadzenēs. Taču pārejas laiks no viena punkta uz citu ir smags, bīstams un nepārredzams.

N. S., Toronto

PROF. DR. THEOL. KĀRĻA KUNDZIŅA GODINĀŠANA SIETLĀ

Takomas draudzes pr-ks (pa labi) R. Jansons apsveic jubilāru. Vidū prof. K. Kundziņa dzīvesbiedre.

Cildinājumi, veltes un ziedi tautas darbiniekam

12. aprīlī Sietlā (Vaš.) Amerikas latviešu luterāņu baznīcas apvienības galva prof. Dr. theol. Kārlis Kundziņš atskatījās uz nostaigātiem 75 mūža un 50 darba gadiem mācītāja amatā.

Aizvadītajos darba gados prof. Dr. Kārlis Knudziņš ieguvis cieņu, uzticību un mīlestību kā mācītājs, jaunatnes audzinātājs un mācības spēks, zinātnieks, garīgs dziesminieks, rakstnieks, sabiedrisks un kultūras darbinieks, un tā varētu vēl turpināt garo darbu virkni, ar ko viņš uzcēlis neiznīcināmu pieminekli, un viņa darbi paliks kā bagāts mantojums nākamajām paaudzēm, bet par viņa dzīvi un darbiem plaši rakstīs prof. Dr. theol. Kārļa Kundziņa līdzgaitnieki, mācekļi, mācītāji un viņa domu biedri.

Saulainā sestdienas rītā tuvu pie 400 tautiešu pulcējās Zion American Lutheran baznīcā, jo Sietlas latviešu baznīciņa šai lielai dienai bija par daduz maza (120 sēdvietu). Profesora darba svētku dievkalpojumu vadīja viesi: Ņujorkas draudzes mācītājs prof. Treijs, Ziemeļkalifornijas dr. māc. Ernesons, Oregonas dr. māc. Jānis Cilnis un Luterāņu misijas un Takomas dr. māc. E. Mačs. Jubilāru sveica paši pirmie svētdienas skoliņas skolēni ,kas visi bija ieradušies dievkalpojumā baltos tērpos.

Jubilārs, nevēlēdamies, ka viņa 75 gadu šūpuļa un 50 gadu darba atceres svētkos viņam rīko oficiālas svinības ar goda mielastu, kas tagad tik parasts, viņš ar kundzi bija nodomājis doties prom no Sietlas pie tuviniekiem uz dienvidiem, bet, rīkotājiem un jubilāram piekāpjoties ,viņš palika savās mājās ģimenes vidū, kur viņu varēja apsveikt.

Tā sestdienas pēcpusdienā viņa plašo māju pildīja daudzi apsveicēji, kas nāca un gāja līdz pašam vēlam vakaram, jo visus apsveicējus māja nespēja uzņemt, bet tikai ap 50-60 uzreiz, un tiem pašiem pa lielākai daļai nācās stāvēt kājās un gaidīt savu kārtu.

Daudzi apsveicēji un viesi bija mērojuši simtām jūžu, lai tikai paspiestu sirmam profesoram roku, pateiktu dažus pateicības vārdus un atvestu kādu pateicības un atceres velti vai ziedus. Prof. Treijs bija mērojis garo ceļu no Ņujorkas, māc. Ernesons no Sanfrancisko, vairāki no kaimiņu valsts Oregonas un Kanadas — prof. Leimanis (Vankuvera B. C.) un daži citi.

Daudz sirsnīgu vārdu, mīlestības un pateicības izskanēja profesora Kārļa Kundziņa 75 gadu dzimšanas dienā un 50 gadu darba svētkos. Daudzie runātāji un organizāciju pārstāvji, ap 200 vai vairāk rakstveida apsveikumu, telegrammas un ziedu klēpji, kas katru brīdi vēl turpināja augt, liecināja par lielo cieņu, uzticību un godbijību ar kādu izkaisītie trimdinieki un mācekļi no visiem kontinentiem atcerējās sirmo, bet vienmēr nenogurstošo un rosīgo tautas darbinieku, kas visu savu raženo mūžu ir strādājis latviešu garīgās druvas un Latvijas labā.

Garo apsveicēju virkni ievadīja Sietlas latviešu draudzes priekšnieks Ēriks Robiņš, kas veltīja daduz atzinīgu vārdu un laba vēlējumu jubilāram, pasniedzot latviski darinātu adresi visu Vašingtonas valsts organizāciju vārdā; sekoja Sietlas dr. kasieris Pētersons, pasniedzot aploksni, kas bija domāta ilgi pelnītam atpūtas ceļojumam; Longvjū dr. priekšnieks un bij. skolu darbinieks A. Dravnieks atskatījās pagātnes tekās, izteica laba vēlējumus un Longvjū un Oregonas draudžu vārdā nodeva latviešu amatnieka Zommera gaumīgi darināto rakstamgaldu ar krēslu. Takomas dr. pr-ks Roberts Jansons pasniedza rakstāmgalda piederumus, Sietlas latviešu biedrības pr-ks Harijs Mindenbergs — pūra lādīti, kas pēc viņa domām būšot par daudz maza garīgām vērtībām, bet par lielu materiālām vērtībām. Māc. Ernesons nesa sveicienus no 7 Kalifornijas latviešu mācītājiem un Sanfrancisko latviešu draudzes, pasniedzot mākslīgi darinātus apsveikumus un aploksnes. Māc. Cilnis no Portlandes nesa sveicienus no teoloģijas studentu brālības „Auseklis", kuŗa goda biedrs un seniors ir sirmais profesors, pasniedzot vācu jaunākās zinātniskās reliģijas vēstures pirmo sējumu un serijas abonementu, bet savā un māc. Mača vārdā, kas slimības dēļ nevarēja piebiedroties apsveicēju pulkam, Rīgas vēsturi. Sietlas dr. palīdzības fonda vārdā sveica Ritelis, Karlsons no Lettonia's pasniedza latviešu karodziņu, Portlandes draudzes dāmu komitejas priekšniece Ūdre bija vedusi latvisku vāzi un ziedus. Tālais viesis no Ņujorkas — prof. Treijs gaviļnieku sveica bij. L.U. mācības spēku un Ņujorkas draudžu vārdā, izteicot lielu nožēlu, ka nevarot pasniegt goda diplomu vai piešķirt kādu gradu par nopelniem zinātnes laukā, jo nav vairs mums pašiem savas gaismas pils. Morālās apbruņošanas kustības latviešu centra vārdā sveicienus nesa Ešmits un pasniedza mazu grāmatiņu līdz ar ceļa velti braucienam uz šīs vasaras konferenci Mičigenā. Kanadas viesis prof. Leimanis un Vankuveras latviešu pārstāvji bija atveduši greznu latvisku svečturi. Draudžu pārstāvji nebija aizmirsuši arī profesora mūža ceļa un darba līdzgaitnieci — dzīves biedri, kuŗai pasniedza daudz ziedu un arī lielu dzīves biedra foto uzņēmumu. ALJA's valdes vārdā sveicienus jaunatnes audzinātājam un savam padomes loceklim līdz ar aploksni nodeva Rūtenberga, bet Gunārs Švarcs nesa sveicienu Sietlas jaunatnes kopas vārdā.

Ap 200 rakstveida apsveikumu un telegrammas bija sūtījuši archibīskaps T. Grīnbergs, profesora līdzgaitnieki, mācekļi — mācītāji, sūtņi, organizāciju un draudžu valdes, izkaisītie trimdinieki no visiem kontinentiem, kuŗus visus pieminēt nav iespējams.

Pēc apsveikumiem un runām visi vēl vairākas stundas pakavējās atmiņās un sarunās pie kafijas un cepumiem, par ko bija gādājusi mājas māte ar meitu, piepaldīzot Sietlas draudzes dāmu komitejas čaklām darbiniecēm.

Gunārs Āboliņš.

CEĻA VĀRDI

Liels ir tas cilvēks, kas dabīgs un kas nekad neatgādina citus.

Emersons

★

Cilvēks nav apstākļu radīts. Apstākļi ir cilvēka radīti.

Disraēlī

★

Skaista lieta dod vienmēr prieku, tās skaistums arvien pieņemas; tā nekad nekad netop par neko.

Dž. Kītss

★

Pazemība ir tā zemā, maigā sakne, no kuŗas izaug visi debess tikumi.

Tomāss Mūrs

Savienotās VALSTIS

ŅUJORKĀ

● Ņujorkas ev.-lut. latviešu dr. Dāmu komiteja rīko mantu izlozi draudzes lauku īpašuma būvdarbu atbalstīšanai. Galvenie laimesti: augstvērtīgs (Hi - Fi) radio uztvērējs un atskaņotājs, galda sudraba piederumu komplekts, liela tautiska vāze — keramika u. d. c. Loze 50 centu. Laipns lūgums tās iegādāties un izplatīt. Izloze svētdien, 4. maijā, draudzes namā.

ČIKĀGA

● Visvecākā latviešu draudze Čikāgā ir Ciānas draudze, kuŗa 1957. g. atzīmēja 60 pastāvēšanos gadus. Draudzei ir sava baznīca Ferdinanda ielā 5015 W., mācītāja māja, un tagad arī nams. Jauniegūtajā namā iekārtotas telpas svētdienas skolai, skautiem ierādīts plašais nama pagrabs, tāpat ir telpas draudzes jauniešu pulciņam, korim un dzīvoklis apkalpotājam. Bez tam daudzas telpas izīrē arī citām organizācijām vai privātpersonām. 1957. g. sarīkoti 2 garīgi koncerti, 4 izbraukumi, sarīkots Mārtiņu bazārs, kas devis $770,- atlikumu. Notikušas 13 valdes sēdes. Sapulcēs dalībnieku skaits vairojies, kas liecina, ka interese par draudzes dzīvi aug. Ar saviem pārstāvjiem draudze piedalījusies latviešu mācītāju konferencē Čikāgā. Draudzes koris bez saviem tiešiem uzdevumiem piedalījies arī 2. Kanadas latviešu Dziesmu svētkos. Ar $743,- draudze pabalstījusi grūtībā nonākušos draudzes locekļus un tautiešus Sibirijā, Vācijā, Francijā un ASV. Draudze atbalstījusi skautu vēstures grāmatas izdošanu, veco strēlnieku tēva J. Goldmaņa kapa pieminekļa uzstādīšanu, Latviešu studentu centrālo savienību un Latviešu biedrības nama iegādi.

23. marta sapulcē Ciānas draudze nolēma pirkt Okridžas kapsētā draudzei atsevišķu kapu nodalījumu. Viena kapa vieta maksās $70,-. Kapos var apbedīt parastā kārtībā, var pārpelnot krematorijā, var novietot urnas un arī šķirstus plašajā marmora mauzolejā un lietot lielo kapellu, kurā vietas 300 cilvēkiem.

Ciānas draudzei ir arī 2000 gaismas skatu ar bībeles temām, ikvienām pieejami referātiem un sarīkojumiem.

● Lidija Baumane ieguvusi zobārstes tiesības un uzsākusi praksi 5659 W. North Ave..

● Referātu par tematu „Litiju saturošie savienojuma metalli" 20. martā Armora pētīšanas institūtā Cincināti nolasīja N. Bredže-Briedis. 16. aprīlī viņš aicināts referēt Nacionālajā Amerikas metinātāju biedrības kongresā St. Luisā par tematu „Saistīšana metallurģijā augsttemperātūras metalla savienojumos." — ro.

KALAMAZŪ

● 12. aprīlī Latviešu skolas mītnē ev-lut. draudzes namā atklāja skolas bibliotēku, kuŗā divos skapjos glabājas turpat 1000 grāmatu, kas, kā to skolas padomes priekšsēdis V. Miķelsons ziņoja, ir Draudzīgā aicinājuma pieminas velte latviešu skolai, ne tikai no Kalamazū latviešu sabiedrības, bet arī no citām ASV vietām. Grāmatu straume, kas sāka plūst, nav apstājusies, jo arvien vēl atrodas dzirdīgas ausis un devīgas rokas. Grāmatu krātuvi, kuŗā ik katru grāmatu grezno grāmatu zīme ar dāvinātāja vārdu, atklāja Kalamazū Latviešu biedrības priekšnieks J. Grotēns. Par lielo ieguvumu, kas būs nozīmīgs palīgs skolas darbā, pateicās skolas pārzinis A. Kaugars.

Tai pašā dienā grāmatas pirmoreiz izsniedza lasītājiem, latviešu skolas skolēniem; tad redzējām, ka bērnos ir liela interese par grāmatu, jo nebija tāda, kuŗš negribētu ņemt kādu grāmatu. Ja tas tā turpinātos, tad bibliotēka tiešām nāks par lielu svētību. Grāmatas lasīšanai izsniedz arī tiem, kas nepieder pie skolas saimes.

● DV apvienības rīkotie gada svētki un Leģiona atceres svinības notika 12. aprīlī Recreation Park telpās. Vakaru atklāja un plašāku uzrunu par latviešu leģiona gaitām un to noslēgumu teica apvienības priekšnieks R. Jankavs. Dedzīgos vārdos viņš klausītājus aizveda dzimtenē. Viņš apgaismoja leģiona tapšanas stadiju, tā gaitas Latvijā un ārpus tās un pēdīgi drūmo beigu cēlienu.. Visa R. Jankava runa bija dziļa patriotisma apgarota; tā klausītājus dziļi saviļņoja. Savu uzrunu nobeidzot, viņš pasniedza DV goda rakstu Vanadžu priekšniecei M. Jēkabsonei kā atsevišķu atzinību par veikto darbu organizācijas labā.

Priekšnesumu daļā bija DV apvienības vīru koŗa koncerts, diriģenta J. Zuikas vadībā. Klausītājiem patika brašās vīru dziesmas, ko liecināja aplausi. Vakaru noslēdza saviesīga sadzīve pie Grand Rapidu latviešu deju kapellas mūzikas.

● Kalamazū ev.-lut. draudzes gadskārtējie pavasaŗa svētki notiks 26. aprīlī Recreation Park telpās .Programmā būs R. Roļļa sagatavots drāmatisks uzvedums.

● 9. aprīlī savas acis uz mūžu slēdza 85 gadu vecā, Vecpiebalgas Zemgaļu māju saimniece, Emīlija Ziemele, dzimusi Glāzere. Apglabāta 12. aprīlī Riverside kapos, latviešu nodalījumā.

● Biļetes Dziesmu svētkiem Ņujorkā, dabūjamas V. Miķelsona grāmatnīcā 426. N. Prairie ielā. Ieskatam turpat pieejams arī telpu plāns.

V. M.

MILVOKI

● DVA Milvokos drāmatiskais ansamblis 17. aprīlī uzveda J. Lejiņa komēdiju Nebrauc tik dikti. Izrāde, kuŗas režiju vadīja Voldemārs Krūmiņš, bija labi apmeklēta un ritēja raiti. Prieks bija vērot Ilgas Čakānes brīvo spēli Laimas lomā un Osvalda Blūma tēloto Miķeli. Arī Maijai Peniķei pienākas uzslava. Dekorācijas darinājis Herberts Zellis.

Māju īpašnieki, ja jums vajadzīga nauda
uzņēmumam vai personiskām vajadzībām, lūdzu griezties pie
LATVIJA-CANADIAN MORTGAGE Co.
Mēs dodam skaidrā naudā otrai obligācijai uz visu māju, neatkarīgi no 1. obligācijas. Zemi maksājumi. Bezmaksas obligāciju sagāde.
ZVANIT
EM 8-1242, Toronto

PA ZELTA LIELCEĻIEM

Tālintervija ar jaunā romāna autoru Modri Zeberiņu

Pirms 8 gadiem ap šo pašu laiku, aprīļa mēneša sākumā, laikrakstā „Latvija" varēja lasīt: jauns rakstnieks — jauns romāns.

„Jauns nu vairs īsti lāga nebūtu", saka Modris Zeberiņš, „un neba nu mana tiesa teikt, vai esmu celmus gāzis un vai nākotnē gāzīšu. Literāti mani ar aizdomām dēvē par ražīgu, pats sevi uzskatu par gausu rakstītāju, kam katra lappuse jāizraibina ķeburos un pa divi -trīs lāgi jāpārraksta. Pat romāna pabeigšanas labs bušelis sarnaitāta papīra jāaizmet. Tavu izšķērdīgu cilvēku! — reiz nopūtās vecāka radiniece.

Ražīgumu pārmet tālab, ka „Tiltiem miglā" ar apmēram pusotra gada atstarpēm sekojuši „Upji", „Dievišķās rokas" un „Dvēseļu raudzītājs." Īstenībā jau „Upjos" izpaudies slinkums, jo pusi darba liku padarīt sievai. Kritiķi teica — tā neklājoties. Nokaunējāmies, aizbraucām uz Ameriku, un pēc tam smuki esam rakstījuši katrs par sevi."

„Dvēseļu raudzītājs" Modris Zeberiņš uzskata par savu labāko līdz šim publicēto darbu, kaut „Pūra pūķis un trīs sievas" lasītājiem varbūt labāk paticis.

„Zelta lielceļi" tad nu ir Modra Zeberiņa sestais romāns. „Gan jau lasītāji paši redzēs" — saka Modris Zeberiņš, „ka šoreiz neesmu kārojis būt ne ironisks, ne laikmetīgs, ne pārgudrs — tikai mazliet citādi nodarbojies ar vēsturisku vielu, nekā tas mums parasts. Kautrības un bijības dēļ. Dabā man vispār kautrība" — pasmīn mūsu jaunā romāna autors.

„Zelta lielceļos" esmu atļāvis runāt pašai pagātnei — cik nu viņa jāvās. Esmu lasījis dažu labu fragmentu gudriem ļaudīm priekšā. Līdz šim neviens nav pamanījis, kur manis izgudrota būšana mijas ar vārds vārdā citētiem autentiskiem dokumentiem.

Kurzemes pagātnes stāsti un archīvu ziņas bieži vien ir pietiekami izteiksmīgas un rosinošas arī man, rakstītājam, kuram piedēvējusi kinoscenārija tehnikas lietošanu romānā, episka miera trūkumu, „rūgšanas procesu."

17. un 18. gadsimtu mijas liecības likušas man bijīgi ap tām darboties. Vai nu iznākusi mozaika vai kino filmas „tuvskatu" iespaids, pateiks lasītāji paši. Varbūt man jaunā ņems Ziemeļu kaŗa pilnīgu noklusēšanu. Bet par to jau gana rakstījis Aleksandrs Grīns, un divi lieli kaŗi mums pašiem prātā. Tālab lieku saviem varoņiem vai lielceļiem — no Budapeštas līdz Pēterpilij. Pati Pēterpils arī man steigā pa vidu jāuzceļ — un to dariju ar prieku . . . kaut labi zinu, ka vēsturiskās sakarības tā labāk būtu palikusi neceltā. Taču faktus grozījis neesmu, kaut rakstnieks to drīkstētu.

Nesteidzieties manu darbu apzīmēt par vēsturisku romānu. Būtu vispār jāapsver" — Modris Zeberiņš mazliet zobgalīgi piebilst — „vai jēdziens „vēsturisks romāns" nav tāds kā ēzelis lauvas ādā. Varētu to vispār atmest, tāpat kā sen vairs zem virsrakstiem nesaraksta: „jauks un patiesīgs stāsts iz dzīves." Vēsture romānā, pamācīgās „dzīvās bildēs" ietērpta, taisa vēsturi par to, kas tā nav, un romānu par to, kas tas nav.

Romāns, tāpat kā Ķoniņu pagasts, ir ar savām īpašām tiesībām un priekšrocībām — tikai tālab viņu lasa."

Kad runāts par Zeberiņa romāniem, jāvaicā, ko viņš domā par citu mūsu rakstnieku darbiem. Viņš atzīst, ka grūti runāt par atsevišķa autora visiem darbiem, tos pasvārstīt un novērtēt — labi vai slikti. Viena autora darbi var būt visai atšķirīgi viens no otra (tāpat tas ir ar viņa paša romāniem — gribas piebilst). Bet viņš piemin grāmatas, kas pēdējos gados sagādājušas prieku: Ģirta Salnā „Uguns avoti", Anšlava Eglīša „Es nebiju varonis", Soduma „Taisām tiltu . . .", Marisa Vētras grāmatas, Sarmas „Rūsa".

— Kā ar dāmām? — Šķiet, ka Grebzdes „Inga" bija vislabākā. Un viņš pastāsta, ka visas šīs grāmatas izlasītas pamazām tā, ka viņš lasījis priekšā, kamēr Dzidra Zeberiņa apdarījusi kādus mierīgus mājas darbus, gludinājusi vai lāpījusi. „Šādu lasīšanas veidu varētu ieteikt visiem kritiķiem. Atklājas daudz kas, kas citādi paietu gaŗām nemanīts, piemēram, stila smalkumi — vai arī pretrunas un paviršības.

Romāna autors — Modris Zeberiņš.

Bieži jāapstājas, lai iespaidus pārrunātu."

— Kas vēl bez grāmatām sagādā prieku? —

„Prieks cīnīties ap kādu ērģeļu gabalu, prieks redzēt dārzā pirmos krokusus un vasarā, uz darbu ejot un no darba nākot, vienmēr jānoiet dārzā apskatīt, kādas rozes izplaukušas. Šogad pasaules lielākā rožu audzētava piesolījusi izmēģināšanai pavisam jauna veida rozes, kādas nekur vēl nevar nopirkt — vienas būšot ar kastaņbrūniem ziediem, citas — baltas ar rozā svītrām."

Maigas jūtas Zeberiņam esot arī pret vāverēm, prieks, kad sabrauc draugi.

„Savā pagastā esam sarīkojuši dažu labu rakstnieku vakaru. Ja tad autori divās mašīnās sabrauc no Ņujorkas apkārtnes, izmitinām visus savā mājā. Tā māja mums labā vietā, kaimiņi nav pārāk tuvu, tik jāuzmana, lai kāds no cieminiem nesēstas uz atvērta loga palodzes, zvaigznes vai lēcošo sauli vērojot — lejā dziļa grava."

Bet pag' — vēl par visiem dzīves priekiem nav runāts — pēkšņi jāpārtrauc mūsu jaunā romāna autors, jo, viņa paapaļo vaigu vērojot, jāatceras, ka pirms gadiem, Vācijas nometņu laikā, studiju biedri viņu raksturojuši — kā tievu un kūkumu uzmetušu, kas lielā ātrumā drāžas no klausītavas uz dzīvojamām telpām vai koncertu zāli.

„Tā bija reiz" — viņš smejas — „un nometņu sievas vēl teica tā: — nu skatieties, kas gan tas par cilvēku, kādi viņam tie mati! — Tādi gaŗāki jau bija, bet tagad matus jau gadiem griežu pats. Varbūt tur kāds komplekss pamatā, bet kauns no frizieriem un veikalu pārdevējiem." Mati Zeberiņam tagad īsāki, bet tikpat biezi, vaigs apaļāks, un jāsmaida un jāvaicā kaut vai tā — kāda biezuma stēks „garšo vislabāk? —

„Stēku mūsmājā redz reti — dārgs, un mājā prasa daudz līdzekļu." Modra Zeberiņa dzīves biedre Dzidra, pavārgrāmatas autore, tīri izmisusi par tādu gaumi, jo vislabākās Modrim Zeberiņam šķietot gluži vienkārši — kotletes. Meita Dace un mājas kaķis arī esot ar tādām vienkāršām gaumēm. Toties saldie ēdieni un cepumi var būt visneparastākie, visiem piekrišana.

Vēl gribas vaicāt šo un to, vienmēr jau ziņkāre par tādu rakstnieku — nez' vai viņš tāds pats kā citi cilvēki, vai citāds, kāpēc viens cilvēks rakstu — un raksta tā, kā tikai viņš raksta. —

„Tad jau mani vajadzētu guldīt uz psichoanalitiķa vāļas" saka Modris Zeberiņš un, kā atvairīdams neiztaujājamus jautājumus, atgriežas pie domām par romānu. „Viņetei derētu hercoga Jēkaba karietes attēls", viņš saka . . .

Un tad tā sāk jau ripot pa Zelta lielceļiem — no Budapeštas līdz Pēterpilij. V.

JĀNIS TĪDEMANIS ČIKĀGĀ

Viņam līdzi 87 gleznas

Gleznotājs Jānis Tīdemanis pēc atveseļošanās no savas smagās slimības cītīgi gatavojās izstādei Čikāgā un devies turp ar 87 gleznām. Viņš Čikāgā ieradās sestdien, 19. aprīlī, un apmeties uz dzīvi pie O. Krolla, Hull House telpās, kur domā palikt līdz maija beigām. Pašreiz mākslinieks iepazīstas ar pilsētu un eventuālajām izstādes telpām, jo Tīdemaņa plašais darbu klāsts un lielie audekli prasa īpašu izvietojumu.

J. Tīdemaņa ierašanos mākslas draugi[illegible] ar vislielāko sajūsmu. Viņa izstādes vietu un laiku ziņosim turpmāk.

PAMĀCĪŠANAS PAR LABU UZVEŠANOS

AUGUSTS NOPŪTA AUDZINĀTĀJA DARBĀ

PAR TĀLRUŅA LIETOŠANU (2.)

Kā tālruni lietāt?

Kaut arī šis jautājums liekas parasts un vienkārši atbildams, prakse tomēr rāda, ka tālruņa lietātāji izdara daudzas — un parasti vienas un tās pašas — kļūdas.

Vispirms jau par to, k a d to lietāt. Ir daži, kas domā, ka pastāv kādi laika ierobežojumi. Reizi par visām reizēm: tādu nav. Tālruni var lietāt, kad vien ienāk prātā, un kad vien pats esat nomodā.

Kad savienojums dabūts, saruna var sākties. Tā sadalāma vairākos posmos. Pirmais — sarunas partnera sameklēšana, resp. pieaicināšana pie tālruņa. Te jāievēro, ka labi audzināts tālruņa lietātājs nekad pats uzreiz nedosies pazīstams. Katrs to uzskatīs par tādu kā lielīšanos vai uzbāzību, ja jūs, tikko viņā galā kāds atsauces, tūlīt plātīgi teiksit:

„Te Tasuntas, lūdzu pieaiciniet pie tālruņa Tounto."

Inteliģents un pieklājīgs cilvēks tā nedara. Savienojumu dabūjis, viņš vispirms pāris reizes uzsauc hallo, un tad tūlīt, laiku lieki nekavēdams, saka savu vajadzību, piem.:

„Kur tad Pusmuca pats?" vai: „Kelputu, lūdzu!" vai arī gluži vienkārši: „Vai Bumerangs mājās?"

Protams, vēl labāki audzināti tālruņa lietotāji, savu vajadzību ietērpj izmeklētākā valodā, piemēram:

„Es ļoti atvainojos, bet ja tas jums nav par apgrūtināšanu, tad es lūgtu, vai nebūtu iespējams palūgt — bet tikai tad, ja jums tiešām nav par apgrūtinājumu [illegible] piezvanīties — bet ja varētu un jūs neņemat ļaunā, vai Lampatāna kungs, par piedošanu, mājās?"

Bet arī tad viņš, kā redzat, savu personību neatklāj.

Ja atbildētājs tik neaudzināts, ka jautā pēc jūsu vārda, tad pareizā atbilde ir:

„Well, never mind . . . sakiet, ka te viens grib runāt."

No otras puses, ja jūs esat tas, kam jāatbild tālruņa zvans, tad tas nevajaga tūlīt bez kādas vajadzības atklāt visas kārtis. Pietiek, ja atsaucaties ar jā, vai hallo. Šai brīdī jums dota iespēja pierādīt, vai jūs tālruņa lietāšanā esat iesācējs, vai jums aiz muguras jau ilgāka pieredze. Ar attiecīgu balss modulāciju eksperts šai vienā īsā vārdā zvanītājam pateiks, vai viņa zvanīšana jūs iepriecina, traucē, uztrauc, vai garlaiko; vai jūs pašreiz esat labā vai nelabā, priecīgā vai skumjā gara stāvoklī.

Bet tas lai arī būtu viss.

Pietiek, ja jūs zvanītājam parādāt, k ā d s jūs esat; nekad nevajag teikt, k a s jūs esat. Tikai sevišķi iedomīgi cilvēki atsaucas, nosaucot savu vārdu.

Kad vajadzīgā persona pie tālruņa piesaukta, saruna var sākties. To ļoti atdzīvina sākumā uzdota maza mīkla:

„Nu, zini, kas runā?"

Ja jautātais uzreizi nevar uzminēt, der viņu pakaunināt:

„Vai, kāds tu ir! Tik lepns, ka vairs pazīt negrib!"

Lai vieglāk veiktos balsi runāšanas laikā nostādīt pareizajā padevības, goddevības, vienaldzības, pašcieņas, neaizskaramības, uzbrukuma vai atvaires toņkārtā, ieteicams — kaut arī sarunas partneris jūs nevar redzēt — ieņemt sarunas noskaņai atbilstošu ķermeņa poziciju. Tā, piemēram, runājot ar priekšniecību, der piecelties kājās un viegli klanīties tālruņa virzienā. Ja zvanītājs kāds mazāks gars, pareizākais — iesēsties ērtā krēslā, kājas novietot kaut kur augstākās sfairās un brīvo roku iebāzt bikšu kabatā. Tas pašapziņu, kas tad pati no sevis izpaužas balss modulācijās un rada attiecīgo iespaidu, veicina.

☆

Tālrunis tā īpašniekam paveŗ neaplēšamas iespējas. Tā, piemēram, vajaga tikai mazliet pavingrināties, un iespējams balsī iedabūt tādu vārgumu, ka pat visaizdomīgākais šefs vēlēs labu atveseļošanos, kad tam otrā rītā zvanīsit, lai paziņotu, ka jūtaties slims un nebūsit darbā. Tikai tad jāuzmanās, lai nenotiek tā, kā reiz gadījās Bumerangam. Šefam piezvanījis un to par savu sasirgšanu informējis, Bumerangs tūlīt gribēja zvanīt Lampatānam, bet steigā uzgrieza to pašu šefa nummuru otro reizi un lāgā nenoskaidrojis, kas runā, priecīgi stāstīja: „Nupat savam vecītim iebāzu vati ausī — atlec nu šurpu, man te no vakarvakara vēl viens maziņais aizķēries. Nokausim to uz mana vecā veselību — ko?"

Pa tālruni iespējams daudz labāk melot, kā tiešā sarunā. Bez lielām pūlēm iespējams apgalvot, ka viens vai otrs ģimenes loceklis vai nu nav mājās, vai tik saguris, ka pašreiz nevar nākt pie aparāta, vai izbraucis, vai vannā — un tā. Veikls runātājs, iebāžot mutē attiecīgu svešķermeni, var balsi tā pārveidot, ka nepazīts, pat pats par sevi varēs pateikt: „Antons? Nē, Antons jau vakar aizgāja . . . Kad būs? No — to es nezin' . . . Viņš jau nesaka . . . Okē ,es viņam pateiks, lai piezvana . . . Okē, okē, šūr, šūr."

☆

Modernie paunu tirgotāji sākuši tālruni lietāt savas preces ieteikšanai. Tam savas gaismas, bet arī savas ēnas puses. Ieguvumu pusē liekams, ka preci var piedāvāt, kad, kam un kur vien grib. Netraucē ne dubļaini ceļi, ne lietus, ne miegs, ne izraudzītā upuŗa veselības stāvoklis, ne rīta agrums, ne nakts vēlums; tirgotāju neinteresē, vai upurim pašreiz mājās bēres, kāzas, ūtrupe vai citas izpriecas. Tikai zvana un stāsta stāstāmo. Ieguvums arī tas, ka noraidīšanas gadījumā jau pusminūtes laikā iespējams tālruņa otrā galā dabūt citu apstrādājamo. Tāpat gaismas pusē skaitāms, ka bez nosarkšanas var lielīt savu mantu — jo tik un tā neviens neredz ne lielītāju, ne lielāmo.

Ēnas pusē nāk, ka upurim iespējams sarunu kuŗā katrā laikā pārtraukt, iekaŗot vai iesviežot — atkarībā no rakstura — klausuli dakšiņā; ka nav iespējams uz vietas pārbaudīt, vai tas tiesa, ka viņam tieši tāda prece jau mājās; ka komplimentus namamātei nevar pavadīt ar attiecīgu acs pamirkšķināšanu un saldsēru smaidu; ka sarunas paildzināšanas nolūkā nevar sākt lielīt kādu pietiekami nobružātu viņas istabas iekārtas gabalu par antīku un apjautāties, kur viņa šo vērtslietu ņēmusi — un tā tālāk. Kā zināms, tas ļoti veicina panākumus tirdzniecībā, ja potenciālo pircēju uzliela par gudru.

Visā visumā tomēr tālrunis teicami izpilda paredzēto uzdevumu — veicina un atbalsta slinkumu. Tā paša slinkuma veicināšanas nolūkā šeit sniegti daži sarunu paraugi, lai tālruņa abonentiem attiecīgā situācijā nebūtu lieki jāmeklē pēc vārdiem. Tas, ka telefona abonentu sarakstam šādi sarunu paraugi nav piemēroti, uzskatāms par lielu trūkumu, kas nākotnē novēršams. Tā kā pievienotos sarunu paraugus un to izplatīšanas ideju esmu nodomājis patentēt, tad telefona sabiedrībām būs attiecīgās tiesības no manis jāatpērk, kas līdz ar to kļūs par manas nākotnes materiālās labklājības stūrakmeni.

Turpmāk: SARUNU PARAUGI.

IZĪRĒJAMA ISTABA

Broadview - Danforth rajonā ar virtuves lietošanu.

Zvanīt vakaros HO 1-4495, Toronto.

Jāņa Zuntaka viņete

1.

Bluķu kalna klinšu sāns mēnesnīcā izskatījās zvīņains. Viegli mirgoja šīs zvīņas. Viņu abu ēnas slīdēja pāri. Viņi paši slīdēja bez skaņas.

Kā ēnas lejā viņi bija aizlavījušies gaŗām sargiem. Izdevās, jo veselu nedēļu Lipsts bija vingrinājies kopā ar junkuru Bīriņu, kā tumsā pāri ripojošiem oļiem slēpties un zagties. Pilnīga, nemaldīga veiksme bija nepieciešama.

Nu jau viņi bija pakāpušies tik augstu, ka pārredzēja visu nometni, ko kā valnis aplenca lokā sagrieztas ores. Pārredzēja arī karātavu rindu ārpus nometnes un manīja klusos, izstieptos ķiparu stāvus, kas tur šūpojās.

Daudz taču netrūka. Un viņi paši varētu tur šūpoties. Aiz Bluķu kalna sāna pletās vaŗa sārtuma blāzma. Tur vēl gailēja dienā aizdedzināto ēku izdegas Budas cietoksnī.

Neticīgie ugunsgrēkus šoreiz nebija varējuši nodzēst. Junkurs Bīriņš iekunkstējās un paklupa, zābaku pāris nošļuka viņam no pleca. Klusu murminādams un lādēdamies, viņš taustīja un braucīja kailo kājas pēdu.

„Samežģīji?" — čukstēja Lipsts.

„Nē . . . kaut nu pulksteņi nebūtu pikā," — junkurs Bīriņš ņurdēja un lūkoja piecelties.

Pār kraujas malu pārkrita akmens, grabēdams, brīkšķēdams ripoja lejā, līdz noklusa akāciju jaunaudzē.

Piesardzības dēļ nu arī Lipsts uzmanīgi slēpdamies nolaidās gulus. Viņi abi brīdi klusēja un klausījās. Viss bija un palika klusu.

„Ek, iet un čipst kā paši nelabie" — čukstēja Lipsts.

„Kas?" — uztraucās Bīriņš.

„Nu, tavi pulksteņi!" — tā Lipsts. „Iet un tikš pa visām kabatām un azotēm, kā kad cilvēks ķirmjatikšu pilns būtu . . . pa gabalu dzird."

„Nolādētā mēnesnīca" — rūca Bīriņš. „Par daudz gaišs."

Lēnām, uzmanīgi viņi atkal cēlās. Kad Bīriņš gribēja ņemt savus gaŗos stulmeņus, no zābaka atskanēja maiga, sidrabaina tinkšķēšana. Lipsts, satrūcies, noskurināja savu gaišo, plato kučieŗa bārdu.

„Atkal jau! Pirmīt mūs gandrīz iegrūda postā tas sitējs. Papēdi virsū tam zelta krupim . . ."

„Pusnakts" — teica Bīriņš. „Un tu stāvi klusu. Tas ir pats dārgākais."

„Cik mums to pulksteņu pavisam ir?"

„Divdesmit seši."

„Ka tevi, vilks! Par to tu tagad Kurzemē pusmuiželi . . ."

„Kurzemē gan, Lipst, un arī tu nepaliksi tukšā par līdzēšanu. Bet reiz vēl esam turkos, un tagad visa jēga: sveiku ādu un mantu uz Kurzemi atpakaļ dabūt. Tagad vajag n a g u, Lipst, un tiķenas dūšas."

Kaut kur tālāk savukārt grabēdami bira akmeņi, un atkal viņi sastinga, pie klints pieplakuši, un klausījās.

Vairāku vīru uzmanīgi, zaglīgi soļi taustījās pa taku viņiem priekšā. Likās, uz šo pusi.

Ķērāji?

Divdesmit seši pulksteņi viņu abu azotēs, kabatās tikšķēja pārāk skaļi. Nolādētais Bīriņš, kam allaž visu krājumu vajadzēja uzvilkt . . . Kālab visiem vajadzētu tikšķēt?

Bet nu Lipstam likās, ka paša sirds tomēr dimd skaļāk, un domās viņš jau juta stingru kaņepāju virvi ap gāmuru, dūres lieluma mezglu aiz kreisās auss . . .

Tie soļi priekšā, aiz klints stūŗa, bija apstājušies.

Divi vīri, sarunādamies vāciski, murmināja.

„Woa?" — kāds pusbalsī varen plati norūca.

Otrs atbildēja čukstus, šķīstāku vācisku:

„Ne te. Pakāpies drusku. Kaut kur tuvumā. Nebūs ilgi."

Tātad viņus meklēja, viņi bija pamanīti, viņus aplenca. . .

☆

Ikviens, kas pameta nometnes nakts laikā, ikviens, ko tumsā noķēra savā vaļā Ūdens ciemā vai ceļā uz turieni, varēja cerēt uz šūpošanos dažas pēdas virs zemes. Tas bija visiem ļoti skaidrs, visiem kūrfirsta un tāpat hercoga kaŗa kalpiem, tāpat visiem palīgspēku vīriem, izkaptniekiem, poļu bezbikšiem un arī Kurzemes prinča Aleksandra junkuram un kučierim: Bīriņam un Lipstam.

Nometni atstāt nozīmēja bāzt kaklu cilpā. Nerunājot jau nemaz par nokļūšanu pie Peštas tilta. Un nerunājot nemaz par divi zeļļiem, no kuŗiem katrs ar duci pulksteņu apkāries.

Tiltu allaž apsargāja, jo tas bija vienīgais satiksmes ceļš pāri upei. Budas cietoksnī ielenkta pagānu, moslimu garnizons laivu tiltu apdraudēt nevarēja. Budas pusi aizsedza Bluķu klints krautnes. Lēzenajā, Peštas pusē tilts jau bija ārpus apšaudes loka. Tā nu satiksme noritēja nakti un dienu, ar pārbaudi Ūdens ciemā, tilta galā. Bija jāgūsta dezertieŗi un grēka āži, kuŗi dažkārt ieslēpās tukšajās alus vātīs un maisu vezumos. Un sargi uz tilta mēģināja arī sadzīt pēdas kaŗa mantai, kas aizplūda pavisam īpatnēju apstākļu dēļ.

Kauliņu un kāršu spēles pārmērības allaž bijušas juku dzemdinātājas kaŗa nometnēs. Taču tūkstoš seši simti astoņdesmit sestā gada vasarā Budu aplencot, trači, divkaujas un kautiņi ieroču brāļu starpā sen pārsniedza katru kristīgu mēru, darot lielu negodu brandenburģiešiem un bavāriešiem, aptraipot Lotringas hercoga kaŗakalpu slavu un pār mēru pazemojot austriešus un poļu palīgpulkus. Notika zādzības un laupīšanas pašu starpā. Nakti un dienu teltīs un kulbās spēlēja un nospēlēja cits citam visu līdzšinēju kaŗa labumu, ko bija saguvuši, Austriju un Ungāriju atbrīvojot: alvas un sudraba traukus, vaŗa pannas, maisus ar plucinātu un kārstu vilnu, safrānu un tabaku, zirgus un ratus, drēbes, gultas pēļus, un tā joprojām. Armija, bez šaubām, nīka nejēdzīgās gaidās vasaras svelmē, putekļainu pakalnu un ieleju labirintā ap Budu un Peštu. Tiešie uzbrukumi gan kausēja rezerves katru dienu, bet lielu notikumu vēl nebija. Tik vien uzzināja, ka tie un tie krituši, bet citi meta kārtis un kauliņus, likdami bankā pannu vai kuli vilnas.

Ko nīkstošajam vairumam gan nozīmēja, ja naktī izlasīja trieciena grupas un aizveda tumšajos labirintos? Tiem, kas palika un gaidīja, gribējās padzīvoties zaļi, tie mainīja laimes spēlē no rokas rokā sasilušu vaŗu, alvu, ja ne vairs sudrabu un zeltu. Līdz visi beidzot sāka lādēties un kurnēt skaļi par blēžu, maku griezēju, zagļu un spekulantu bandām, kas godīgus kaŗa kalpus pārvērš diedelniekos. Kurnēja, ka pietrūkst ko maksāt marketenderam par uzturu un plānalu, kurnēja, ka virsnieki vairs nespēj norēķināties par algām un dezertē, ka krietni puiši top par biedru aplaupītājiem, un vienīgie īstie varoņi, kuŗi no savas varonības labumu iegūst, ir kauliņu un kāršu varoņi. Bet cik ilgi pietiks vēl labuma pat laimes spēlēm?

Kaut kādā noslēpumainā veidā kaŗa kalpi, kas Austrijā un Ungārijā atbrīvotajās pilsētās bija pietūkuši resni un grezni, kas vai visi pavasarī gāja, apkārušies ar sidraba sprādzēm un ķēdēm, izgreznojušies ar medaljoniem un mazām zelta svētbildēm, daudzi ar pulksteņiem kabatās, salikušies vēl dārgus auskarus un samaukušies gredzenus; tie brašie, kas guldīja savas līdzskriedamas prieka meitas mīkstos pēļos, dzirdināja tās ar malvezieri, ar dārgo Tokajas dāmu vīnu un apģērba ar pilsoņu sievu un meitu godā lindrakiem; šī dūšīgā un krāšņā armija beidzot, tūkstoš seši simti astoņdesmit sestā gada vasaras vidū Budas cietoksni ar nešķīstajiem turkiem aplenkdama, sāka pati sevī noplicināties, saplakt un noskrandot. Kur izgaisa kaŗa manta, pa kādu ceļu, kurp?

Ceļš, kas šobrīd Budas aplencējus savienoja ar kristīgo pasauli un veda prom no neticīgo cietokšņa, tas bija nule uzcirstais laivu tilts no Budas uz Peštu. Šo tiltu stingri apsargāja un pārraudzīja. Ikvienam tirgonim un marketenderam bija tiesība pārvest pāri likumīgu peļņas tiesu, ko attaisnotu zīmes par iepriekš atvestām precēm — un tā augļotāji un bandīti beidzot taptu atklāti pēc pēdām. Bet nē!

Un Kurzemes princis Aleksandrs no kaŗa nometnes noskumis rakstīja brālim, hercogam Frīdricham Kazimiram tālajā Kurzemē, Jelgavas pilī, ka diedelnieciska iekāre, mantrausības gars, noplicināšanas grēks ir drausmīgākā nelaime, kauna un vaimanu sērga, nešķīstības trumu posts, ar kādu Tas Kungs atkal sitis kristīgās pasaules izlases kaŗotājus ungāru zemē.

☆

Mēnesnīca tāpat bija un palika nejēdzīgi gaiša. Ne mazākā mākonīša, kas to aizsegtu. Pulksteņi tikšķēja tikpat skaļi, bija pagājusi varbūt minūte, kamēr tie otri tur aiz klints grozījās, mīņājās.

Lipsts pameta skatu pāri plecam, atmuguriski uz tumšo krauju, kas stāvus nolaidās lejup — tur, kur sākās akāciju plūksnainā lapotne.

Bīriņa plauksta lēnām taustījās uz jostas pusi tur, kur karājās viņa vecais dūcis ar briežraga spalu, vēl no Jelgavas staļļa puiša laikiem. Lipsts, to redzēdams, netīksmē noskurinājās un savukārt, plaukstas pie klints likdams, basās kājas vienu pēc otras ar pilnu pēdu pie zemes pieglauzdams, virzījās uz akmens izciļņi, kas viņus šķīra un slēpa no tiem tur, otrā pusē.

Pielocīdamies viņš šķielēja gar akmens robaino malu, liekdamies labi zemu, lai tie tur, otrā pusē skaidrāk iezīmētos pret nakts debess gaišumu. Nu viņš atskatījās uz junkuru Bīriņu. Tas vaicādams pacēla divi pirkstus. Lipsts pamāja, savukārt paceldams divi pirkstus. Junkurs izvilka Kurzemes kalēja glīti darināto dūci, paņēma to zobos, lai abas rokas būtu brīvas, uzmanīgi atgriezās ar muguru pret klinti un pieslīdinājās Lipstam pavisam klāt, tā kā viņu pleci saskārs. Viņi stāvēja tik labi aizslēpušies, cik nu tas šai klints robā vispār bija iespējams. Ab viņi skatiem mēroja kraujas tumsu un dziļumu. Ja tur otrā pusē bija divi vien . . . Pārsteiguma grūdiens tos otrus nodzītu lejā gandrī droši. Bet tad? Vai tas paietu bez trača un grūstošu akmeņu brāzmas? Lipsts pameta ar īkšķi uz krauju un domīgs nopurināja blondo bārdu.

„Ak, kas mums divi Vāczemes kaķi" — caur zobiem, vēl arvien asmeni sakostu turēdams, klusu, klusu murmināja Bīriņš. Sāniski viņš Lipstam bija pieliecies tik tuvu, ka medību dūča smaile skāra kučieŗa vaigu.

(Turpinājums sekos).

GARĪGU DZIESMU

SVĒTDIEN, 27. A

Prof. L. Adamoviča sarakstītā „Dzimtenes baznīcas vēsturē" pasvītrota kāda raksturīga latviešu baptistu draudžu iezīme, ka latviešu baptisti ļoti plaši piekopuši un attīstījuši garīga koŗa dziedāšanu. Gandrīz pie katras draudzes pastāvēja koris, kas regulāri ik svētdienas kuplināja dievkalpojumus ar garīgām dziesmām. Šis jaukais Latvijā izveidojies paradums rīkot vairāku draudžu koŗu kopdziedāšanu, kas lielākos gadījumos nesa garīgu dziesmu dienas vārdu, tiek turpināts arī tagad, trimdā.

1950. gadā Ņujorkā nodibinājies latviešu baptistu draudžu koŗu apvienība ar mērķi rīkot apvienotu koŗu koncertus un izdot garīgas koŗa dziesmas. Apvienības priekšsēdis no dibināšanas dienas ir Dr. E. Baštiks, kas jau Latvijā paralēli savai ārsta praksei Liepājā, nodarbojās ar mūziku un diriģēja Pāvila draudzes kori, tai laikā būdams sava jaunākā brāļa, tagad komponista V. Baštika, pirmais mūzikālo zināšanu skolotājs.

Kā pirmo uzdevumu apvienība iespaidīgi veica piedalīšanos ar kopkori Vispasaules baptistu kongresā Klīvlendā 1950. gada jūlijā. — Ar Latvijas karogu un tērpušies krāšņajos tautas tērpos, latviešu kopkoŗa dalībnieki izsauca visdzīvākos aplausus. V. Baštika „Skaidram būt", K. Līdaka „Svēts" un A. Jurjāna kantāti „Tēvijai" noklausījās 40.000 pārstāvji no 50 nācijām. Tā ir visplašākā globālā mēroga sanāksme, kur bijusi iespēja reprezentēties latviešu dziesmai.

Pēc tam katru gadu kādā no lielākajiem latviešu centriem ASV rīkotas garīgu dziesmu dienas, pēc skaita jau astoņas. Šogad tāda pirmo reizi tiek rīkota Kanadā.

Dziesmu diena, kas izteicas vienā sarīkojumā: apvienotu koŗu koncertā — notiks svētdien, 27. aprīlī, pulkst. 3 p. p. Walmer Rd. baptistu baznīcā. Šajā baznīcā ir 1800 sēdvietu un tā ērti sasniedzama ar Bloor St. ielas dzelzceļu, jo atrodas vienu „bloku" ziemeļaustrumos no Bloor West un Spadina Ave.

Koncertā piedalīsies koŗi no Bukskauntijas, Čikāgas, Klīvlendas, Filadelfijas un Toronto. Virdiriģenti būs Viktors Baštiks un Arvids Purvs. Kā solisti piedalās Toronto latviešu publikai jau labi pazīstamie dizedoņi — Maiga Jēkabsone - De Žardēna un Pēteris Geistauts, kā arī Klīvlendas triju baznīcu (latviešu luterāņu, latviešu baptistu un amerikāņu presbiteriāņu) ērģelniece Zenta Viķe.

Solists I

Koncerta pi
latviešu un
dziesmas, starp
atskaņojumi:
/56. g. Anglijā
kantāte" sopr
vierēm un ēr
Baštika solo
Bez tam klau
ja iepazīties
Latvijas saņe
ŗas autors bei
konservātoriju
kaŗa.

Pirmo reizi
latviešu visj
obojistu An
studē obojas
zikas skolā Ņ
šīs skolas si
un šajā kon
obojas partij
rālī no 147.

Programma
atskaņotas G
ve un Dzīvī
Oriģinālā
aizstāšanai,
nēti klavierē
kuŗu spēlēša

Igauņu

ĢIRTS SALNAIS

(124. turpinājums)

„Neviens taču nekā nezina . . . Lai
ciešiem ir tikai aizdomas. Arī Džordžs v
rēt tikai to, ka farmaceite zvejo neliku
zušus uz rietumu un austrumu robežām,"
līgi nosēcās un izplēta rokas. „Simpatisk

„Jūs redzējāt viņu?"

„Personīgi nē, bet . . . Džordža dzīv
nām, — gan ar viņa paša pielipinātiem
ķermeņiem."

„Domāju, Maiklam būtu ieteicams
mu atsaukt galvojumu," sacīja Metuzāls
tā par afēristi. Iekulsimies vēl nepatikša

„Neticu, ka Maikls to darīs. Viņam
un gaiši cilvēki," otrs pavīpsnāja.

„Kur tu liksi šīs skaņu lentas?" M
tījās namatēva sejā cietām acīm.

Ārsts izturēja viņa neizprotami ba
un paraustīja plecus.

„Met, brīnos par tevi . . . Es pats
jos gados, kad nav nekāda prieka sagu
Tu varētu man uzticēties gluži tāpat,
dienās, bet — tu baidies no manis. T
no bažām, ka es zinu pārāk daudz par t
vu . . . Starp citu arī par gadījumu a
ču tās ir visumā veltas bažas. Es uz
sāku pamazām izpirkt grēkus. Mani
vara, ne nauda — tikai mūsu slimnīca
tams, zinot, ka ar tevi tās lietas nav t
padomāšu, kas tagad slimnīcai nepiecie
sagādāsi naudu, es tev atdošu šīs skaņu
si noklausīties līdz galam un tad — la
glabāt vecumdienām būs bīstami. Ar
sniedza roku.

„Izspiedējs," Metuzāls norūca un

GARĪGU DZIESMU DIENA TORONTO

SVĒTDIEN, 27. APRĪLĪ, PL. 3 p. p.

Prof. L. Adamoviča sarakstītā „Dzimtenes baznīcas vēsturē" pasvītrota kāda raksturīga latviešu baptistu draudžu iezīme, ka latviešu baptisti ļoti plaši piekopuši un attīstījuši garīga koŗa dziedāšanu. Gandrīz pie katras draudzes pastāvēja koris, kas regulāri ik svētdienas kuplināja dievkalpojumus ar garīgām dziesmām. Šis jaukais Latvijā izveidojies paradums rīkot vairāku draudžu koŗu kopdziedāšanu, kas lielākos gadījumos nesa garīgu dziesmu dienas vārdu, tiek turpināts arī tagad, trimdā.

1950. gadā Ņujorkā nodibinājies latviešu baptistu draudžu koŗu apvienība ar mērķi rīkot apvienotu koŗu koncertus un izdot garīgas koŗa dziesmas. Apvienības priekšsēdis no dibināšanas dienas ir Dr. E. Baštiks, kas jau Latvijā parallēli savai ārsta praksei Liepājā, nodarbojās ar mūziku un diriģēja Pāvila draudzes kori, tai laikā būdams sava jaunākā brāļa, tagad komponista V. Baštika, pirmais mūzikālo zināšanu skolotājs.

Kā pirmo uzdevumu apvienība iespaidīgi veica piedalīšanos ar kopkori Vispasaules baptistu kongresā Klīvlendā 1950. gada jūlijā. — Ar Latvijas karogu un tērpušies krāšņajos tautas tērpos, latviešu kopkoŗa dalībnieki izsauca visdzīvākos aplausus. V. Baštika „Skaidram būt", K. Līdaka „Svēts" un A. Jurjāna kantāti „Tēvijai" noklausījās 40.000 pārstāvji no 50 nācijām. Tā ir visplašākā globālā mēroga sanāksme, kur bijusi iespēja reprezentēties latviešu dziesmai.

Pēc tam katru gadu kādā no lielākajiem latviešu centriem ASV rīkotas garīgu dziesmu dienas, pēc skaita jau astoņas. Šogad tāda pirmo reizi tiek rīkota Kanadā.

Dziesmu diena, kas izteicas vienā sarīkojumā: apvienotu koŗu koncertā — notiks svētdien, 27. aprīlī, pulkst. 3 p. p. Walmer Rd. baptistu baznīcā. Šajā baznīcā ir 1800 sēdvietu un tā ērti sasniedzama ar Bloor St. ielas dzelzceļu, jo atrodas vienu „bloku" ziemeļaustrumos no Bloor West un Spadina Ave.

Koncertā piedalīsies koŗi no Bukskauntijas, Čikāgas, Klīvlendas, Filadelfijas un Toronto. Virdiriģenti būs Viktors Baštiks un Arvids Purvs. Kā solisti piedalās Toronto latviešu publikai jau labi pazīstamie dizedoņi — Maiga Jēkabsone - De Žardēna un Pēteris Geistauts, kā arī Klīvlendas triju baznīcu (latviešu luterāņu, latviešu baptistu un amerikāņu presbiteriāņu) ērģelniece Zenta Vīķe.

Solists P. Geistauts

Koncerta pirmo daļu konstruē latviešu un cittautu autoru dziesmas, starp kuŗām divi pirmatskaņojumi: Arvida Purva 1955./56. g. Anglijā rakstītā „Psalmu kantāte" soprānam, korim, klavierēm un ērģelēm, un Viktora Baštika solo dziesma „Viļņos". Bez tam klausītājiem būs iespēja iepazīties arī ar kādu no Latvijas saņemtu dziesmu, kuŗas autors beidzis Latvijas valsts konservātoriju pēc 2. pasaules kaŗa.

Pirmo reizi Kanadā dzirdēsim latviešu visjaunākās paaudzes obojistu Andreju Jansonu, kas studē obojas spēli Džuliarda mūzikas skolā Ņnjorkā, spēlējot arī šīs skolas simfoniskajā orķestrī, un šajā koncertā spēlēs solo — obojas partiju J. S. Bacha korāli no 147. baznīcas kantātes.

Programmas otrā daļā tiks atskaņotas Guno oratorijas „Nāve un Dzīvība" II un III daļa. Oriģinālā paredzētā orķestra aizstāšanai, pavadījumi kombinēti klavierēm un ērģelēm, par kuŗu spēlēšanu būs **atbildīgas** pianiste Fanija Stūrmane no Kvēkertaunas un ērģelniece Elsija Lagzdone no Filadelfijas. Oratorija „Nāve un Dzīvība" ir otrā no Guno nenobeigtās triloģijas „Atpestīšana", un tās tekstam par pamatu autors ņēmis Mateja evaņģeliju un Jāņa Atklāsmes grāmatu.

Neapšaubāmi, ka šīs garīgās dziesmu dienas sarīkošana ir prasījusi un vēl prasīs daudz pūļu gan no tālus ceļus mērojušiem izpildītājiem, gan no pašiem rīkotājiem un viesu uzņēmējiem. Sarīkojuma rīcības komiteja cer, ka savukārt netrūks arī visu Toronto latviešu atsaucības šī retā sarīkojuma apmeklēšanā.

J. A.

Igauņu baptistu koris, kas piedalīsies garīgu dziesmu dienā Toronto.

Aina Zemdega

SALĀ UZ EZERA

Kur pērnie viļņi
Ūdens zālēs sagūluši dus,
Nu soļus lieku.
Auksts sala vējš
Kā nomaldījies suns
Man apkārt skrien. —
Nav krāsu vairs ne debesīm, ne
zemei,
Viss pelēkbaltu bezgalību segts,
Kas nesākas un nebeidzas nekur,
Un staigājot pa ezeru,
Kas krastus pazaudējis,
Varbūt jau sniega padebešos
Iekāpusi esmu . . .
Vai saules ēna tā,
Vai zivju dvēseles,
Kas pāri pārlido?
Viss dzīvais apstājies un sastingumā grimis. —
Un pēkšņās izbailēs
Es steidzos atpakaļ.

„SLINKĀ SIEVA' FILADELFIJĀ

Daugavas Vanagu 8. kongresa dalībniekus pēc spraigā dienas darba, 12. aprīļa vakarā patīkami iepriecināja šejienes DV apvienības teātŗa trupas izrāde, uzvedot Konstances Miķelsones 4 cēlienu lugu „Slinkā sieva". Labi sastrādājies ansamblis itin pārliecinoši risināja Vidzemes lauku sētas dzīves ainas. Atceroties, ka rakstniece savām sadzīves lugām vienu otru risinājumu guvusi Dzelzavas un Jaungulbenes apkaimē, šo novadu pazinējiem notikumi Gāršās šķita kā kādreiz īstenībā dzirdēti, bet lugas tēlos likās pazībam viena otra paziņas vai pat kaimiņa zīmīgie vaibsti.

Titullomu šai lugā nācās iznest Judītei Jauntirānei. Sīkiem, bet sāpīgiem pārdzīvojumiem cauraustās slinkās sievas likstas tā risināja ar atzīstamu veiksmi un pat pievilcību. Prieks bija vērot, ka Jauntirāne šai lugā jau sasniegusi krietni lielu spēles veiklību un spēj tēlojumā ielikt arī drāmatisku pārdzīvojumu. Tāpēc viņas tēlotajās ainās skatītāju uzmanība sasniedza krietni lielu spriegumu, un tie juta līdz lugas varones bēdām un priecājās par viņas panākumiem mājas intrigu cīņās.

Gāršu māti reālā uztvērumā simpatiski tēloja Antonija Mangulsone, pārliecinoši risinot lauku saimnieces noskaņojumu pret dēla pārvesto vedeklu, teicami izceļot zīmgākos momentus lauku sētas sadzīvē un intrigu spēlē.

„Slinkās sievas" likstu piemeklētā Gāršu saimnieka likteņa nastu iznesa Imants Plotnieks. Pasmagajā intelliģentā lauku māju īpašnieka raksturlomā viņš turējās godam no sākuma līdz beigām.

Eduards Mangulsons savā mūzikas profesora lomā, šķiet, jutās lieliski un sniedza izturētu un pārliecinošu tēlojumu.

Antonija Pupure, tēlodama vecāko meitu Gāršās un atzīstami veikli risinādama savas lomas ikdienas intrigas, labi iekļāvās visā spēles gaitā.

Laiku pa laikam mājas likstās iejaukto jaunāko meitu itin pievilcīgā uztverē rādīja Vija Mežnora. Kautrīgo iebuvieti, piešķirot viņam labsirdīgi humoristisku nokrāsu, tēloja Vilnis Strazds, sagādādams skatītājiem arī pa jautrai smieklu strāvai.

Lūgas sagatavošanu uz saviem pleciem iznesuši Antonija un Eduards Mangulsoni, abi spēlēdami arī līdz. Izrādi uz mazāk ierastās skatuves veikli vadīja Anna Hofmane. Par skatuves iekārtu rūpējās Gunārs Ramiņš, suflēja Anna Abrama.

Jauku Vidzemes lauku skatu, kas redzams pa Gāršu istabas logu — ar ceļu, telefona stabu, eglēm vienā un laukiem otrā pusē — zīmējis Laimons Eglītis, sniegdams padomu arī visas skatuves dekorātīvam ietērpam.

Apmeklētāju skaits sniedzās pāri par 200, kas pašreizējā situācijā Filadelfijā atzīsams par pietiekami lielu, lai varētu teikt, ka sarīkojums labi izdevies.

K.

GRĀMATU IZSTĀDE LONDONĀ BEIGUSIES

(L.A.) — Londonā, Sikorska institūtā, nesen kā beidzās trimdas rakstnieku grāmatu izstāde, kuŗā piedalījās albāņi, bulgāri, čechi igauņi, latvieši, lietuvieši, poļi, rumāņi, spāņi, ukraiņi un ungāri. Pēc visa redzētā jāliecina, ka visgaumīgāk izdotās grāmatas ir baltiešiem, bet vislielākā skaitā trimdā iznāk poļu grāmatas. Kā izcils veikums jāatzīmē igauņu rakstnieku kooperatīva izdevumi, kas gaumes un nozīmības ziņā pagaidām pārspēj visu citu tautu apgādus. Liekas, vienīgi latviešu Imanta varēs sacensties ar igauņiem kā grezuma, tā izdevuma kultūrālās nozīmības ziņā. Vērtīgs pasākums ir arī lietuviešu enciklopēdijas izdevums, kas paredzēts 24 sējumos.

No trimdinieku rakstniekiem visvairāk angļu un franču valodā tulkoti poļi, aiz viņiem otrā vietā seko rumāņi, tad čechi, ungāri. Baltieši šajā ziņā vēl nav pārāk tālu tikuši. Izņemot reprezentācijas izdevumus un igauņa Gailīša tulkotos romānus ,baltiešiem vēl stipri jāpūlas, lai iegūtu vārdu lielajā lasītāju forumā. Mums nav jāaizmirst, ka tieši romāni un labas lugas var darīt lielu darbu zināmas rakstniecības ievešanai lielajos ūdeņos. Dzeja un stāsti vairāk imponē izlasei.

Atsevišķos vakaros bija paredzētas lekcijas par attiecīgas tautas rakstniecību. Labi vakari bija noorganizēti igauņiem un lietuviešiem. Latviešu vakarā angļu valodā Rūta Speire lasīja par Knuta Lesiņa noveļu krājpmu „The Wine of Eternity", kas, viņas tulkots, iznācis Minesotas universitātes apgādā. Laikraksti grāmatai veltījuši labvēlīgas atsauksmes.

Tikko iznākušas prof. V. Metjūsa latviešu dzejas antoloģijas angļu valodā, kas aptveŗ latviešu autorus no Juŗa Alunāna līdz Veltai Sniķerei, paraugus, šajā literārā vakarā skandēja BBC aktrise Džoana Harta. Viņa lasīja Raiņa, Skalbes, Blaumaņa, Čaka un Aigara tulkojumus.

Igauņu literārā vakarā par Mariju Underi lasīja sūtnis Augusts Torma un V. Metjūsa un A. Orasa tulkotos Underes dzejoļus skandēja angļu skatuves mākslinieks.

Izstādes nolūks bija parādīt vispirms pašiem trimdiniekiem katras atsevišķas tautas grāmatu bagātību un rakstnieku darbību un no otras puses sniegt pārskatu angļu rakstnieku un intelliģences saimei par trimdinieku kultūrālajām rosmēm brīvajā pasaulē. Kā vienā, tā otrā ziņā izstāde jāuzskata par izdevušos. Piemēram, ir ievadītas sarunas par apmaiņas izdevumiem igauņu un poļu, čechu un ungāru valodā, latviešu un poļu, rumāņu un ukraiņu valodās u. t. t. Galu galā, nesdami vienu un to pašu likteņa noslogojumu, mēs vēl tik maz zinām par saviem likteņa biedriem.

Angļu rakstnieku un kultūras darbinieku atsauksmes par izstādi bija vairāk kā cildinošas. Dažu politisku priekšnoteikumu labad angļu prese bija samērā atturīga pret izstādi, toties izstādes vērtējums un apraksts ir noraidīts BBC radījumos Eiropai visās valodās, tāpat plaši par izstādi raidījumos pakavējies Free Europe raidītājs dažādās valodās un Vācijas raidītāji.

Protams, būtu lētticīgi gaidīt, ka cilvēks no ielas Londonā nāks un uzmeklēs trimdinieku grāmatu izstādi. Futbola sacīkšu kinematografu un sensāciju kārai publikai izstāde nebija domāta.

Ja neradīsies kaut kādi nepārvarami materiāla vai politiska rakstura šķēršļi, tad grāmatu izstāde no Londonas nākošruden ceļos uz Mincheni un oktobŗa beigās notiks plašāka apmēra trimdas rakstnieku kongress, sadarbībā ar vācu trimdas rakstniekiem, un pēc tam arī uz Bādeni, kur šoruden notiek vācu kultūras darbinieku trimdā plaša sanāksme. Tie ir nākotnes nodomi, kuŗi jāīsteno. Ja mūs vēlas redzēt un dzirdēt, tad šim aicinājumam jāpaklausa.

Būtu aplami iedomāties, ka grāmatu izstādes un rakstnieku darbu publikācijas svešās valodās varētu aizstāt trimdas tautu politiķu un diplomātu darbu, taču šie pasākumi prot un spēj runāt savu nepārprotamu valodu, kas lielā mērā var sekmēt apspiesto tautu cīņu pēc brīvības. Savu daļu šajā lielajā uzdevumā veica arī izstāde Sikorska institūtā.

Pēteris Aigars.

TOP TEODORA REITERA MONOGRAFIJA

Izcilā diriģenta un patriota Teodora Reitera monografiju pasācis sakārtot redaktors Jānis Rudzītis Zviedrijā, Byggmästare gatan 1 C, Uppsala. Tautieši, kas vēlētos piesūtīt atmiņas vai citus materiālus par T. Reiteru, lūgti sazināties ar J. Rudzīti.

Grāmatu izdos T. Reitera koris un apgādi Latvian Music un Daugava. Tā aptvers Nacionālās operas, Rīgas un Stokholmas T. Reitera koŗu posmus un iznāks pēc dažiem mēnešiem.

Monografijai pievienos visu reiteriešu un T. Reitera trimdas ieskaņojumu abonentu vārdus.

Profesors Arvīds Norītis, kas Stokholmai tuvējā Vesterosas pilsētā (agrākā Zviedrijas galvas pilsēta) vada simfonisku orķestri, līdz turpmākam uzņēmies T. Reitera koŗa diriģenta pienākumus. Līdz ar to turpat pēc 1. gada pārtraukuma koris atsāk savu darbību.

Reitera koris par saviem ieskaņojumiem saskaņā ar līgumu no apgāda Latvian Music saņem honorāru pilnā apmērā. Koris praktizēja pusi no honorāra izmaksāt savam pastāvīgam diriģentam. Ārpus koŗa personas honorāru nesaņem un uz to tām nav arī nekādu tiesību.

T. Reitera koŗa valde ar pateicību kvitē šādus ziedojumus T. Reitera monografijas kuplināšanai:

DV Norandas nodaļa Kanadā $100,00, Kanadas II dziesmu svētku komiteja $50,00, V. Kaļins, Toronto $20,00.

T. Reitera koŗa valde

DZIESMAI UN DZIMTENEI

Detroitas latviešu saimē Detroitas latviešu koris var atskatīties uz 5 gadu darbu. Kori vada izcils diriģents P. Banders, kuŗa vārds rīdziniekiem visai pazīstams. Pateicoties diriģenta spējām un enerģijai un tāpat dziedātāju dziesmu mīlestībai, neatlaidībai un cītīgai mēģinājumu apmeklēšanai, sasniegumi ir ievērības cienīgi. Katru gadu koris ir sniedzis tautiešiem dziļu pārdzīvojumu un stiprinājumu brīžus ar saviem rūpīgi sagatavotiem koncertiem. Bez gadskārtējiem koncertiem koris ir piedalījies latviešu dziesmu svētkos Čikāgā, Milvokos un Toronto. Tāpat koris ir kuplinājis Detroitā svinīgus sabiedriskus un patriotiskus sarīkojumus un vietējo draudžu dievkalpojumus. Korī dzied kā abu latviešu luterāņu (Pāvila un Kristus), tā arī vietējās katoļu draudzes locekļi, visi labā vienprātībā un saticībā.

Šī gada gadskārtējais koncerts notiks Internacionālā institūta telpās, sestdien, 26. aprīlī, plkst. 7.00 vakarā. Ar koncertu apvienots ir vēl kāds izcils brīdis. Proti, ņemot vērā koŗa nozīmi trimdas latviešu dzīvē un lielos sniegumus (pāri par 90 dziesmām), Detroitas ev.-lut. latviešu Kristus draudze ir pagatavojusi korim jauku dāvanu — koŗa karogu. Karoga pasniegšana un iesvētīšana notiks pirms koncerta sākuma. Iesvētīšanas dievvārdos aicināti piedalīties visu triju draudžu mācītāji — katoļu prāv. N. Trepša, Pāvila draudzes māc. V. Liventāls un Kristus draudzes māc., archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis. Koŗa devīze — Dziesmai un dzimtenei. Lai šī devīze un karogs vēl ilgi vieno koŗa dalībniekus un skubina tos darboties un neatlaisties un tāpat lai koŗa gars atskan visu tautiešu sirdīs.

—ns.

ĢIRTS SALNAIS

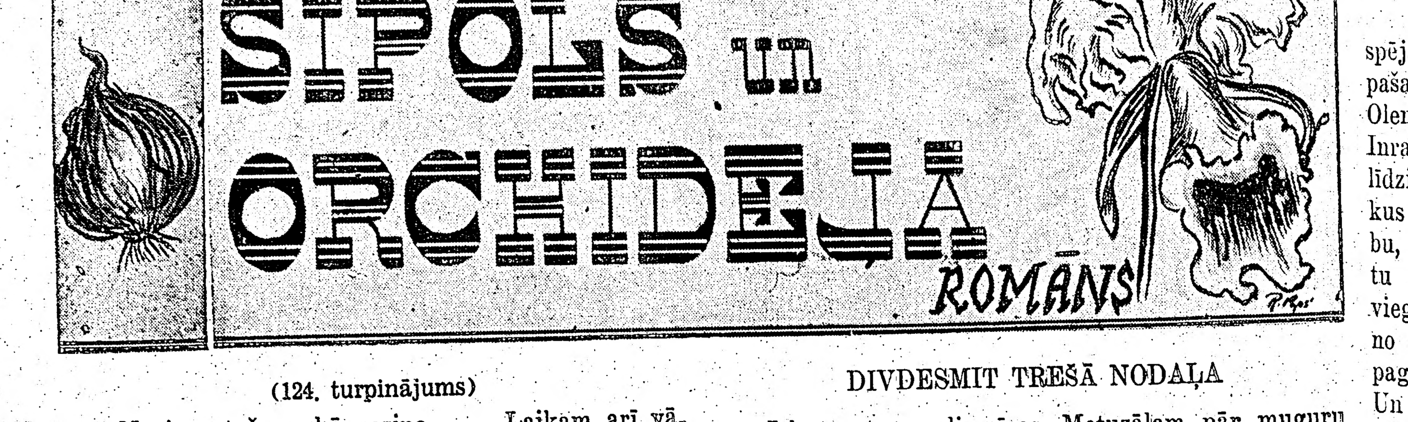

(124. turpinājums)

„Neviens taču nekā nezina . . . Laikam arī vāciešiem ir tikai aizdomas. Arī Džordžs varētu apzvērēt tikai to, ka farmaceite zvejo nelikumīgā kārtā zušus uz rietumu un austrumu robežām," ārsts smiekīgi nosēcās un izplēta rokas. „Simpatiska meitene."

„Jūs redzējāt viņu?"

„Personīgi nē, bet . . . Džordža dzīvoklī pie sienām, — gan ar viņa paša pielipinātiem citu sieviešu ķermeņiem."

„Domāju, Maiklam būtu ieteicams ar telegrammu atsaukt galvojumu," sacīja Metuzāls. „Diez', kas tā par afēristi. Iekulsimies vēl nepatikšanās."

„Neticu, ka Maikls to darīs. Viņam patīk stipri un gaiši cilvēki," otrs pavīpsnāja.

„Kur tu liksi šīs skaņu lentas?" Metuzāls skatījās namatēva sejā cietām acīm.

Ārsts izturēja viņa neizprotami badīgo skatienu un paraustīja plecus.

„Met, brīnos par tevi . . . Es pats jūtos jau tajos gados, kad nav nekāda prieka sagudrot intrigas. Tu varētu man uzticēties gluži tāpat, kā studentu dienās, bet — tu baidies no manis. Tu netiec vaļā no bažām, ka es zinu pārāk daudz par tevi, tavu sievu . . . Starp citu arī par gadījumu ar Sibillu. Taču tās ir visumā veltas bažas. Es uz vecumdienām sāku pamazām izpirkt grēkus. Mani neziņkāro ne vara, ne nauda — tikai mūsu slimnīca. Bet, saprotams, zinot, ka ar tevi tās lietas nav tik vienkāršas, padomāšu, kas tagad slimnīcai nepieciešamākais. Tu sagādāsi naudu, es tev atdošu šīs skaņu lentas. Varēsi noklausīties līdz galam un tad — laist ugunī. Uzglabāt vecumdienām būs bīstami. Ar mieru?" Viņš sniedza roku.

„Izspiedējs," Metuzāls norūca un atvadījās.

DIVDESMIT TREŠĀ NODAĻA

Izbraucot no slimnīcas, Metuzālam pār muguru pārskrēja drebuļi. Uz brīsniņu kaut kas sen neizjusts iemājoja sirdī — neskaidra nojauta un neizraisījies pašpārmetums par grēkiem, par to izpirkšanu vai slēpto nodarījumu varbūtējām sekām. Kaitināja, ka šīs sajūtas radušās visvairāk ārsta Makša pusjoku un pusnopietnību ietekmē, bet negribējās atzīt, ka tā jaunākā brāļa vaļīgais un parupjais stāsts gadījis sirdsapziņu — kā pātaga vecu vāti. Protams, stāsts lieliski atgādināja parastāko filmu, bet kāpēc tam nebija laimīgu beigu? Tieši tas uztrauca Metu: kāpēc nevarēja būt labas beigas? Tad tas iederētos priekšstatos par dzīvi, kas iet šķībi — greizi, un tomēr nonāk pie laba gala, kur nav vairs jāmeklē nekādi attaisnojumi, ne motīvi, ne kādam jāizsūdz grēki. Stāsts runāja pretī ieaugušai pārliecībai ka visu notikušo un esošo allaž var iekļaut un piemērot labam galam. Lai Dievs pasarga, ja šādu Džordžu piemērus sāktu vispārināt. Domājot par mirušo puisi, uznāca liela vēlēšanās nospļauties, bet ar visu to domās nelaiķa liktenis kremta, ceļot nelāga atmiņas pašam par sevi.

Lai kaut kā glābtos, Metuzāls mēģināja piesaistīt pārdomas Pēteŗa māsai Inrai, bet spriedums bija īss un nelokāms: ja viņa nespēj ierosināt aizdomas tik daudzos godīgos cilvēkos, nekas ļauns nenotiktu, ja viņu kāds uz laiciņu drīkstētu ielikt aiz dzelzs redelēm. Taču tā bija tikai nīgra fantazija: — kas varētu kādu nevainīgu iedrošināties? . . . Nujā, — Metuzāls pats pasmējās par sevi, beidzot sasliedamies ierastā spēkā — nemaz man te nebūtu tik daudz jānoņemas ar netīrām domām, ja Džordža liktenis pašu nebūtu iegrūdis kā karstos pelnos, kur, saceļoties labam vējam, varētu atrasties pa oglei, kas paturējušas pietiekami daudz uguns, lai uzdzītu sāpīgas tulznas.

Ticis pie šīs drosmīgās atziņas, viņš tomēr nespēja atteikties arī no citas, kas kaut kā izlīdzināja paša nepatīksmes: viņš, Metuzāls, nebūs tas, kas Olem, Pēterim vai Lailai paziņos prieka vēsti, ka Inra dabūjusi ieceļošanas atļauju. Ja ar Inru nāktu līdzi kādi nejēdzīgi notikumi, vismaz viņš būs laikus pierādījis, ka ir nost no tiem. — Vienmēr tīrību, — viņš domās sev stingri uzsauca, it kā meklētu stiprinājumu; un lēmums iepriecināja. Kļuva vieglāk ap sirdi, bet Džordža muļķīgā nāve neizgāja no prāta, — gribējās atkārtota nodrošinājuma, ka pagātnes kļūdām pārvilktas treknu treknās svītras. Un atkal reiz bija jānodrebinās.

Kas notiktu, ja viņš būtu izrādījies tāds mīkstmiesis kā Džordžs vai ja, piemēram, Sibillai būtu tā pieredze, kas Eiropas kaŗa meitenēm? Bet Sibilla arī vairs — jau kur tie gadi — nebija uz mutes kritusi. Viņa **turējās džentlmeniski, un tomēr** — dažreiz sirds apgriezās otrādi, apzinoties, ka studente izveidojusies par sievas labāko draudzeni. Ādāmābolā iekāpa kā mikls veltenis; bija jāpiespiežas, lai norītu, un it kā pats nelabais dīdītu rokas — tās pagrieza ratus pa to ielu, kas tiešāk veda uz jaunās koledžas būvlaukumu un sarkanmatainās meičas dzīves vietu.

Vakars bija uzcēlis biezas pelēkas krēslas žogus māju un koku starpās, ātri novecodams un sabrukdams malnā naktī. Ielas ziedēja varavīkšņotās ugunīs, elektrisko spuldžu miriādiem pārvēršot bulvārus un gatves kā no debesīm norautā Piena ceļā. Izbraucot no priekšpilsētas upmalā, tālē — krustus - šķērsus — taisnās un drusku līkumotās līnijās skraidīja kā nepārtrauktas ugunsmušu rindas. Nakts zilgano melnumu virs pilsētas graizīja lidlauku starmeši kā zelta ģelži mīkstu miežu karašu.

Bija vēls, kad Metuzāls sasniedza Sibillas mītni — veco farmu, kas tumsā gulēja kā apgāzta eže, pilnu muti uguņu — spožā gaisma lieveņī šķita neiederīga apkārtnes pelēkumā un vērsās kā izaicinājums palsai debesu pamalei.

Metuzāls iestūrēja pagalmā, apturēja motoru un nebremzējot ļāva ratiem paripot, līdz tie paši apstājās mauriņa vidū. Dažus soļus tālāk, pamanījis novecojuša modeļa auto, viņš iztrūkās no miega. Nu, paldies — nekāda prieka nebūtu tikties ar svešniekiem — viņš īga. Taču mājā viņa ratu gaismas, droši vien, bija pamanītas, bēgt būtu smieklīgi. Neviens nevarēja pārmest, ja viņš apmeklē savus darbiniekus. Taču Metuzāls pamanīja, ka šoreiz pats ir tas, kam pēc ilgiem laikiem ierašanās pie Sibillas liekas nepiedienīga. Mazdūšība uzbudināja, un pierastā lietišķā steigā viņš, izlēcis no ratiem, tuvojās mājai, bet, klauvējot pie durvīm, bija jāpasmejas. Caur insektu sietiem bija redzams, kā sarkanmate un Dags Dillass dziļā nopietnībā nodarbojas gar gleznotāju skrājām. Dags stāvēja kājās, Sibilla laiski knibinājās gar audeklu un aicināja ienākt, apgūrusi un miegaina. Metuzālam veŗot durvis, milzis iztrūcināts pusbalsī izdvēsa gaŗu o.

Ieraugot Dagu, Metā tūdaļ atgriezās kunga prāts.

Neteicis labudienu ne vienam, ne otram, viņš šķelmīgi pasmējās:

„Jūs gleznojat?" viņa smējiens bija sevišķi sirsnīgs un draudzīgs. „Mīļais Dievs, nespējat ar lineālu novilkt taisnu svītru un — gleznojat!"

„Disciplīnas jautājums," sapīcis klusi atteica Dags. „Viss ir disciplīna," viņš vārīgi nopūtās, pašaudams ātru mirkli Sibillai, kā lūgdamies pēc palīdzības.

„Viss ir disciplīna," izaicinot Sibilla paplēta rokas pret Metuzālu. „Grib tikt par cilvēku, jāuzliek sev pašam roku dzelži."

„Viņš glezno?" Metuzāls ar gudru ziņu draudzīgi uzsmaidīja sarkanmatei. „Vai tas nav tas pats — ja es pēkšņi ar saviem divi nepareiziem toņiem iedomātos būt dziedātājs?" Metuzāls negaidīja atbildi. Viņš noskatīja Dagu no galvas līdz kājām un tad atpakaļ. „Man pārmeta, Dag, ka maksājot jums pārāk mazu algu," piezīmēja mazliet kodīgi, ,,jeb varbūt, visa naudiņa aiziet par krāsām?"

Dags bija reizē nobijies un sadusmots. Viņš jau sen bija sadomājis, ko teiks Metuzālam, kad sāksies jautājumi par badošanos, bet nu uztraukumā pajuka gudrība, pajuka drosme. Nebija arī paredzējis, ka, sekojot norunai, Sibilla saņems viņu kā slīkoni aiz matiem. Salīdzinājums bija slikts, mati uz gludās galvas neauga arī badojoties, bet citādi Sibilla pelnīja godīgi savu naudu — katru brīvu brīdi uzmanīja viņu kā zīdaini. Vienīgā laime, ka viņa pati bija bezgala aizņemta ar studijām, un vājuma brīžos Dags tomēr šad tad piegrieza ratus pie ceļmalas desiņu piestākļiem.

(Turpinājums sekos).

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. Krone - Balduma

ĒDIENU PĀRPALIKUMA IZMANTOŠANA

Lai gan katra namamāte ir jau aprēķinājusi, kāds daudzums gaļas, zivju, sakņu u. t. t. vajadzīgs ģimenes pusdienām, tomēr bieži gadās arī pārpalikums. Pusdienu pārpalikumu var sagatavot vakariņām vai nākošās dienas pusdienām. Pusdienu pārpalikumi ir izmantojami, tos dažādā veidā sagatavojot. Pārpalikumu sagatavošanai garšvielas jāliek uzmanīgi, jo ēdiens ir jau reizi vircots.

Arī maizes un cepumu pārpalikumus var izmantot dažādos veidos. Rudzu maizes pārpalikumu var izmantot, virai pieliekot ābolus un rozīnes, kā arī var pagatavot sacepumu. Baltmaizi — sacepumam, rīvmaizei, kiļķeniem. Saldo baltmaizi — rīvmaizei cepumu formu izkaisīšanai, kāda cepuma apcepšanai vai arī cepumu pārkaisīšanai.

JAUKTAS SAKNES

Ja ir dažādu sakņu pārpalikums, var sagatavot salātu plati. Miltus sasautē sviestā, pielej buljonu un savāra. pieliek saknes, nogaršo sāli un uzkarsē. Šādu sakņu sagatavojumu var pasniegt pie vērša gaļas kotletēm un jēra karbonādes līdz ar novārītiem kartupeļiem.

SAKŅU SACEPUMS

Sakņu pārpalikumu liek ar sviestu ieziestā formā, pārlej sakultas olas ar 1 ēd. kar. miltu, pārkaisa sarīvētu sieru un cep vidējā karstumā 20-25 minūtes.

Šādu sakņu sacepumu var pasniegt vakariņās ar sviestmaizēm.

SAKNES RĪSU APLĪ

Rīsu pārpalikumam pievieno mazliet sviesta un sakarsē ūdens peldē, tad izgāž uz apaļas bļodas un vidu pilda ar sautētām saknēm.

KARTUPEĻU APLIS

Kartupeļu pārpalikumu var izmantot, pieliekot olas, garšvielas, sarīvētu sieru; visu labi saspiest un sajaukt. Formu izklāj ar speķa šķēlēm un pilda ar kartupeļu maisījumu. Cep vidējā karstumā 20-25 minūtes, tad izgāž uz bļodas un vidū pilda sautētu sakņu pārpalikumu, vai ātro siteni, vai arī cepeša pārpalikuma sagatavojumu.

SAUTĒTA GAĻA

Vārītas gaļas pārpalikumu sagriež šķēlēs. Sīpolu sasmalcina un apcep sviestā vai taukos, pielej buljonu, pieliek gabaliņu rudzu maizes un garšvielas. Labi savāra. Tad izrīvē caur sietu, pieliek vienu ēd. kar. tomātu biezeņa, ieliek gaļas šķēles un lēni karsē 10-15 minūšu.

Vārītu gaļas pārpalikumu var arī izmantot pildītās pankūkās, pīrāgos, ātrā sitenī, pieliekot saceptu sīpolu un skābu krējumu, kā arī sacepumā.

ZIVJU KOTLETES

Vārītu vai ceptu zivju palieku atbrīvo no asakām, pieliek izmērcētu baltmaizi, sīpolu un izmaļ caur gaļas mašīnu, pieliek garšvielas un rīvmaizi pēc vajadzības. Izveido kotletes un cep karstā sviestā vai taukos gatavas.

ZIVJU SALĀTI

Vārītas zivs pārpalikumu atbrīvo no asakām, sagriež nelielos gabaliņos, pieliek sasmalcinātu saceptu sīpolu, mazliet etiķa vai citrona sulas, eļļu, sāli un piparus pēc garšas. Atstāj pusstundu, lai iesūcas, tad pasniedz galdā. Ja vēlas asāku garšu, var pievienot mazliet sinepju un smalki sagrieztus mazos pipargurķīšus. Eļļas vietā var ņemt majonēzi.

NŪDEĻU VAI MAKARONU SAGATAVOJUMS

Pārpalikušos makaronus vai nūdeles sakarsē ūdens peldē ar nedaudz sviesta. Pasniedzot galdā, pārlej ar tomātu mērci un pārkaisa ar sarīvētu sieru. Vai arī, makaronus karsējot, pievieno šķiņķa šķēles, sagrieztas mazos gabaliņos, un pasniedz galdā ar salātiem un sviestmaizēm.

Sasildītiem makaroniem var arī pārliet cepeša mērces pārpalikumu.

KARTUPEĻU KROKETES

Kartupeļu biezeņa pārpalikumam pievieno olas, rīvmaizi, sāli, muskatu un labi samīca. Veido garenus apaļus veltnīšus un vāra karstos taukos peldošus.

Šādām kroketēm var arī pievienot rīvētu sieru. Kroketes vispirms apviļājamas sakultā olā, tad rīvmaizē un cepamas vai vārāmas.

AUZU PĀRSLU BIEZPUTRAS KOTLETES

Auzu pārslu biezputrai pieliek sarīvētu sīpolu, skābu krējumu un rīvmaizi pēc vajadzības. Labi samīca un izveido kotletes, apviļā rīvmaizē un cep sviestā brūnas. Pasniedz galdā ar sīpolu vai sēņu mērci.

Ja auzu pārslu kotletēm neliek klāt sīpolu, tad var izmantot kā saldo ēdienu ar augļu mērci.

MAKARONI AR SĒNĒM

Uz ½ mārc. vārītu makaronu ņem ½ mārc. sautētu sēņu, sajauc un liek ar sviestu ieziestā formā. Sakuļ 3 olas ar 2 glāzēm piena, pieliek sāli un muskatu pēc garšas, pārlej makaronu maisījumam, pārkaisa rīvmaizi un cep gatavu.

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Latvijas ražojumi pasaules izstādē Briselē

LPSR TSP pr-ja v. J. Augškaps pastāstījis:

„Mūsu TSP uzņēmumi atzīst par lielu godu, ja var izstādīt tur savus ražojumus. Izvēlējāmies 25 uzņēmumus no dažādām rūpniecības nozarēm. Apmeklētāji redzēs vairāk nekā 2500 eksponātu, ko pagatavojušas Latvijas meistaru rokas. VEF nosūtīs radiogramofonus „Almaz", „Rubin", „Topaz", „Kristall", „Sapfir" un augstākā labuma radio uztvērējus „Akvamarin" un „Ametist" (krieviskie nosaukumi nokopēti no Philips firmas). Sevišķa uzmanība dzirksteļu drošam šachtu telefona aparātam, arī naftas rūpniecībai.

Latvija sen slavena ar saviem tekstilniekiem. Kombināts „Rīgas audums" demonstrēs lielu daudzumu zīda audumu; „Sarkanais rīts" un „Somdaris" — galantērijas izstrādājumus, „Māra" — trikotāžas kostīmus. Rīgas porcelāna un fajansa rūpnīcu mākslinieki, meistari un strādnieki pagatavojuši trauku un figūru paraugus. Gods nosūtīt savu produkciju būs arī hidrometeopiederumu rūpnīcai, parfimērijas fabrikām „Dzintars" un „Sarkanā ausma", Rīgas tabakas fabrikai. Fabrikas „17. jūnijs" konditorejas ražošanas meistari pagatavojuši marcipāna vāzes ar puķēm, kurvjus ar augļiem, panorāmu par pērtiķu pasakām. Augstu novērtējumu ieguvuši „Laimas" šokolāde un „Uzvaras" karameles . . ."

(„Sov. Molodež" 19. 3. 58.)

„PSRS paviljons Briselē būs viena no lielākajām izstādes celtnēm: 150 m gaŗa, 72 m plata un 22 m augsta ēka. Virs ieejas uzstādīts 14 m augsts Padomju Savienības ģērbonis. Ēkas centrā — Ļeņina monuments. Apmeklētāji varēs iepazīties ar Padomju Savienības valsts un sabiedrisko iekārtu, ar tās dabas bagātībām un ekonomiskajiem sakariem. Centrālajā zālē demonstrēs pirmo Zemes mākslīgo pavadoņu modeļus. Izstāde darbosies 6 mēnešus". („Pionieris" 6. 2. 58.).

„Ļeņingradas kinooperātoru grupa uzņem VEF dokumentārfilmu par padomju radiotechnikas rūpniecības sasniegumiem. Režisors Kuzmins stāsta, ka filma domāta Briseles izstādei.

(Rīgas radiofonā, 19. 1. 58.)

„VEF eksperimentālā cecha kollektīvs godam veicis pasūtījumu — izgatavot jaunākās konstrukcijas radiouztvērējus un radiolas Starptautiskajai izstādei Briselē. Pavisam izgatavoti 9 jauni radiouztvērēju un radiolu paraugi.

Izņemot pirmās šķiras radiolu „Latvija", kas konstruēta uz radiolas „Lukss" šasijas pamatnes, visas pārējās radiolas un radiouztvērēji pagatavoti uz VEF radiospeciālistu konstruētā jaunā augstākā labuma radiouztvērēja „Kristalls" bazes. Ja radiola „Latvija" ir 11 lampu aparāts, tad radiouztvērējā „Kristalls" to ir 15. Aparāts automātiski ieregulējas un noskaņojas uz staciju. To ar tālvadīšanas pults palīdzību iespējams jums vadīt un regulēt arī no distances. Lai izstādes apmeklētāji varētu iepazīties ar aparāta iekšieni, tā apvalks izgatavots no stikla.

Visiespaidīgākā ir konsolā radiola (stāvradiola) „Almaz", kuŗai ir 8 skaļruņi. Tās virsējā daļā atrodas magnetofons, vidū radiouztvērējs, bet apakšējā daļā atskaņotājs ar automātisku plašu padevi, kas dod iespēju atskaņot pēc kārtas 10 plates. Plašu un citu priekšmetu novietošanai ierīkoti speciāli skapīši katrā pusē. Atskaņotājs ar konsolai radiolai „Rubīns". Ar 7 skaļruņiem ir arī konsolās radiolas „Topazs", „Safīrs" un „Kristalls". Pēdējā ir izmēra ziņā mazāka nekā iepriekšējās. Šā parauga konsolo radiolu VEF pagatavojis laist masveida ražošanā (tātad visi pārējie radiogramofoni ir tikai izstādei; vai nav krāpšana? iedzīvotāju lietošanai nekas netiks). Pārējie divi Briselei paredzētie eksponāti ir radiouztvērēji „Akvamarīns" un „Ametists". Tiem tāpat ir 6 skaļruņi kā radiouztvērējam „Kristalls"."

(„Padomju Jaunatne" 9. 3. 58.)

LEONS REITERS TAUTAS NODEVĒJU KALPĪBĀ

Sniedzam uz okupēto Latviju aizbraukušā Leona Reitera interviju „Cīņā", kurā šis nožēlojamais mīkstpēdiņš centies izdabāt tautas nodevējiem.

„Šajās dienās „Cīņas" redakcijā bija ieradies diriģents Leons Reiters — pazīstamā latviešu mākslinieka Teodora Reitera dēls. Viņš pirms nedēļas kopā ar dzīvesbiedri atgriezies Padomju Latvijā no Zviedrijas. Leons Reiters vaļsirdīgā sarunā ar laikraksta darbiniekiem pastāstīja par savām līdzšinējām dzīves gaitām, par nākotnes nodomiem un atbildēja uz daudzajiem žurnālistu jautājumiem.

Kā Jums Zviedrijā klājās un kā Jūs kļuvāt par diriģentu?

Zviedrijā jauniešiem ir grūti tikt pie izglītības mākslas nozarēs. Īpaši smagi tas skaŗ ārzemniekus. Tā kā vācu okupācijas laikā biju sācis Rīgā mācīties pie komponista A. Skultes, tad Zviedrijā gribēju mācības turpināt un 1945. gadā gatavojos iestāties Stokholmas Mūzikas akadēmijā, kas,starp citu, ir vienīgā konservātorija valstī. Tomēr šeit bēgļus, kuŗiem nav Zviedrijas pavalstniecības, kategoriski atsakās uzņemt, un tā man no 1945. līdz 1949. gadam nācās restorānā mazgāt traukus, lai nopelnītu uzturu.

Iegūt mūzikālo izglītību man palīdzēja vienīgi nejaušs gadījums. Stokholmā viesojās pazīstamais poļu diriģents Pauls Kļeckis. Mans tēvs toreiz strādāja Stokholmas filharmonijā par archīva darbinieku — pārrakstīja notis, izdarīja izrakstus no virsdiriģentu partitūrām, bija, tā sakot intelektuāls bezdarbnieks. Bibliotēkā P.Kļeckis nejauši sastapās ar tēvu, atcerējās viņa koŗa koncertus Ļvovā, sākās sarunas par ģimeni, mani. Uzzinājis manu interesi par mūziku, Kļeckis mani rūpīgi pārbaudīja un faktiski ņēma savā aizgādībā. Sāku mācīties privāti mūzikas teoriju, apmeklēju koncertus. Pelnīju iztiku bakelita fabrikā, strādādams visvienkāršākos darbus. No 1950. g. studēju kā stipendiāts 3 gadus Zalcburgas Mocarteumā. 1954. g. atgriezos Stokholmā jau kā diriģents. Un, kaut arī preses atsauksmes par pirmo koncertu bija labākas ,nekā varēja gaidīt, tomēr pastāvīgu darbu filharmonijā man nedeva. Solīja ne vairāk kā 4 koncertus gadā, bet ar to eksistēt nav iespējams. Arī citās pilsētās atteica pastāvīgu darbu tikai tādēļ, ka biju latvietis, bēglis. Par mani neviens neinteresējās.

Vai tad Jūs nevarējāt ieņemt kādu vietu turienes latviešu kultūras darbībā?

Nē, bēgļu masa ir pilnīgi izirusi, sašķelta, daudzus pārņēmusi slimībai līdzīga neirastēnija. Pat cilvēki, kam materiāli izdevies diezgan labi iekārtoties, pēkšņi iekrīt smagā depresijā. To šeit, dzimtenē, pat saprast nevar. Bijušie politiķi savstarpēji ķīvējas, neieredz cits citu, daudz savstarpēju intrigu. Piemēram, visas avīzes rakstīja par to kaunu, ka 18. novembri atzīmējot, zālē bija tikai 130 cilvēku. Šai ziņā cilvēkus pārņēmusi totāla vienaldzība. Vienīgais mērķis — labi paēst, iedzert un tad varbūt kaut ko pašļupstēt par politiku. Bet vienkāršie cilvēki ļoti cieš no tā — viņiem nav labi svešumā, bet līdz neiespējamībai niknās pretpadomju propagandas dēļ viņi neatrod arī ceļu uz mājām. Un kultūras dzīve? Mans tēvs nodibināja Reitera kori arī turienes apstākļos, bet tajā, izņemot tēva personību, arī vairāk nekas nebija. Šeit, Latvijā, pat pašdarbība ir labāka, ir plaša balsu izvēle, bet tur — nekādas. Teodoram Reiteram, kuŗa korī agrāk gandrīz nebija iespējams iekļūt — Zviedrijā bija jālūdzas bēgļu kungi un dāmas pagodināt ar savu piedalīšanos korī, lai arī kā viņi dziedātu. Kas gan var būt par mākslu, ja nav tautas!

Ko Jūs dzirdējāt par Rīgu un kāda Jums šķiet pilsēta, paša acīm raugoties?

Pirmie iespaidi ir vairāk nekā labi. Emigrantus cenšas pārliecināt, ka rīdzinieki esot nomākti, skrandaini un badā. Mēs ar sievu gan redzam priecīgus, pārtikušus, labi ģērbtus cilvēkus. Mums stāstīja, ka Rīga smirdot, ielas nekad neslaukot un šeit mētājoties visādi atkritumi — pat beigti kaķi. Tāpat ļoti daudz runāja par to, ka drausmīgas esot jaunās celtnes, kas disonējot ar visu Rīgas seju. Arī tas ir pilnīgi aplami, te vienkārši ir cits stils.

Vai latviešu emigranti pamazām neasimilējas ar zviedriem?

Jā, īpaši jaunatne. Tai ir zviedru biedri, viņa jau aizmirst valodu, runā žargonā. Un galīgi zūd kontakts ar vecāko paaudzi. Vecie gan cenšas mākslīgi uzturēt „latviešu garu" tā saucamajās svētdienas skolās, kur runā par latviešu kultūru, sarkanbaltsarkano karogu, spēlē tautas dziesmas. Jauniešus tas bezgalīgi garlaiko, un viņi visiem spēkiem vairās no šīm nodarbībām.

Kādi ir Jūsu nodomi?

Strādāt par diriģentu, vairāk nekā, iegūt pastāvīgu darbu simfoniskās mūzikas novadā, jo tā ir mana speciālitāte, un darīt visu, kas manos spēkos. Man jau piedāvāts darbs radiofonā.

Nobeigumā gribas pateikt, ka nav aprakstāma tā sajūta, kad pirmoreiz pēc 14 emigrācijas gadiem ieraudzījām dzimto zemi, Rīgas torņus. Un tad man ienāca prātā tie daudzie cilvēki, kas to arī no sirds būtu vēlējušies, bet kas nevar vēl īsti izšķirties par atgriešanos dzimtenē."

Leons Reiters (otrs no kr.) „Cīņas" redakcijā Rīgā.

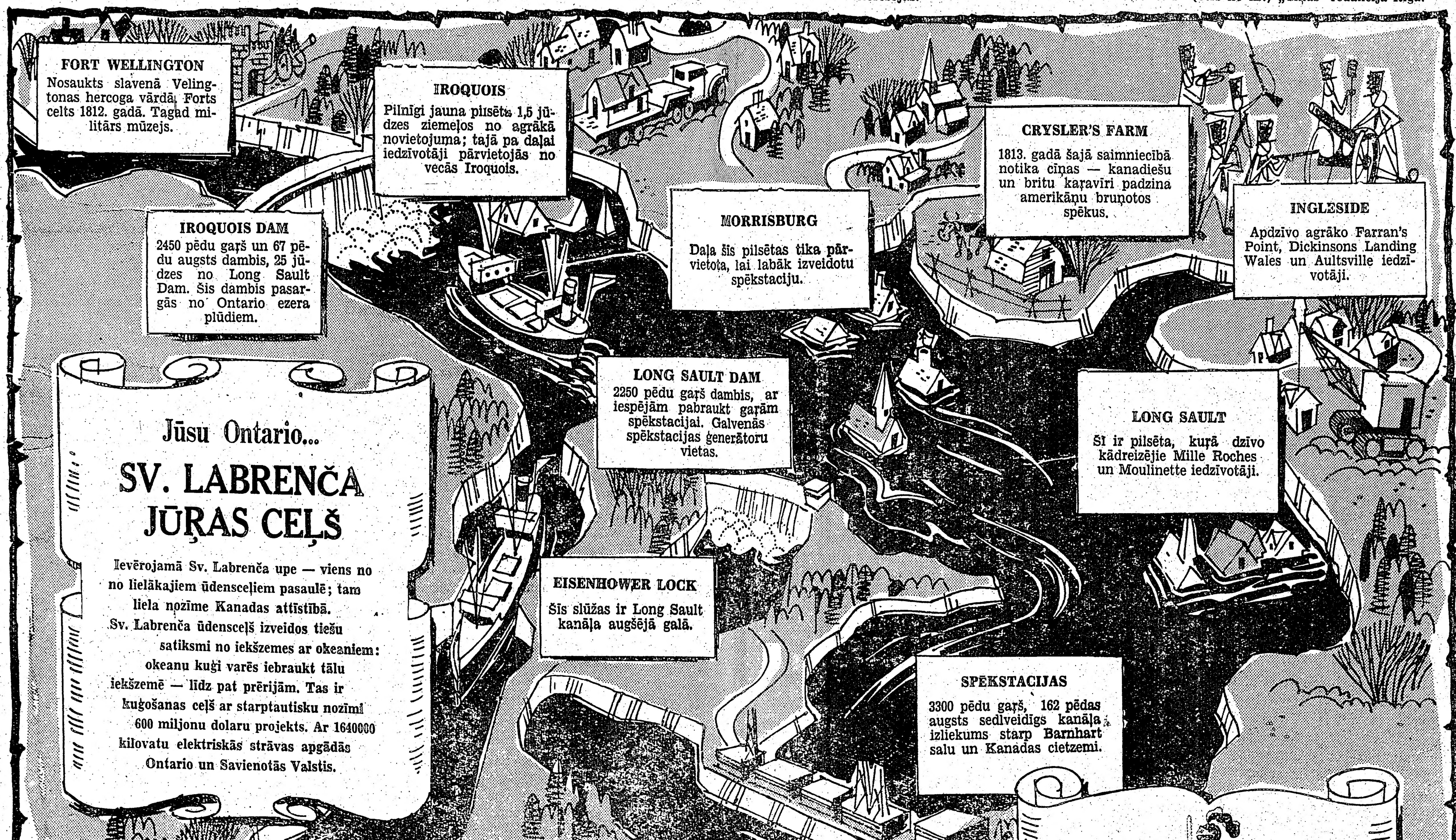

1958. g. 3. maijā, plkst. 6 vakarā C
1. Austin T
KONC
Ārijas no populārām operām un latviešu sk
liriskais tenors; Teresa Strata, soprā
Ieeja $2,- un $1.50. Biļetes iepriekšpārdošanā
pie kases no plkst. 5 p.p.
Brīva a

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS V
AR GAISA PASTU NOSŪT
T. KRAUMANIS
CALDWELL'S DRUG STORE, Cobourg, Ont. Te
tel. mājās CH 4-0107.

EXPRESS TV SERVICE
RO 9-6732,
RADIO UN TELEVĪZIJAS DARBNĪC
Ātra apkalpošana visā pilsētā no pl. 9 rītā lī
Žanis Jāk

CEĻOŠANA
Lidmašīnas — Kuģi — Autobusi — Dzelzceļi — Preču kuģi — Tūrisma vietas — Viesnīcas. Pieteikties jau tagad 1958. g. Apkalpo visu pasauli.
APDROŠIN
VISĀDA VEIDA
NĀJUMI: AUTO
PRET UGUNI
BĀM — NELAI
JUMIEM UN
ZVANIET VAI RAKSTIET — TIKSIT LABI A
O. K. JOHNSON & Co. LIM
Travel & Insurance Agencies,
697 Bay Street, Toronto 2, Ont. E

COOK BOOK of Attractive
Autore: Ženija Huns, cena $3
Pilnīgs apvērsums kulinārā mā
Dabūjama
DV GRĀMATNĪC
123 Huron Street, Toronto, tel. E

S. HEIFETZ, NOTARY PUB
55 Wellington W., (tuvu pie Bay St.), Toronto
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanad
pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā,
kumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un do
kojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā u
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-76
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-

KAKTIŅ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd.,

VĒRTĪGAS GRĀMATAS
K. Kundziņa redakcijā DIEVA IZREDZĒTI
K. Kundziņa LAIKI UN LIKTEŅI ....
L. Bērziņa MŪŽA RĪTS ....
Par atsevišķas grāmatas pārsūtīšanu pa past
15¢. Ja pasūtina visas trīs, tad pasta izdevumi
DV GRĀMATNĪC
123 Huron St., Toronto, Ontario,

KLAUSIETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU Z
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJU
LATVIEŠU RADIO RAID
Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9
CHLO - RADIO RAI
VIĻŅA GAŖUM
LONDON S

en, 1958. gada 23. aprīlī, 33. n-rs.

EVĒJU KALPĪBĀ

kāda Jums šķiet pilsēta, paša acīm raugoties?

Pirmie iespaidi ir vairāk nekā labi. Emigrantus cenšas pārliecināt, ka rīdzinieki esot nomākti, skrandaini un badā. Mēs ar sievu gan redzam priecīgus, pārtikušus, labi ģērbtus cilvēkus. Mums stāstīja, ka Rīga smirdot, ielas nekad neslaukot un šeit mētājoties visādi atkritumi — pat beigti kaķi. Tāpat ļoti daudz runāja par to, ka drausmīgas esot jaunās celtnes, kas disonējot ar visu Rīgas seju. Arī tas ir pilnīgi aplami, te vienkārši ir cits stils.

Vai latviešu emigranti pamazām neasimilējas ar zviedriem?

Jā, īpaši jaunatne. Tai ir zviedru biedri, viņa jau aizmirst valodu, runā žargonā. Un galīgi zūd kontakts ar vecāko paaudzi. Vecie gan cenšas mākslīgi uzturēt „latviešu garu" tā saucamajās svētdienas skolās, kur runā par latviešu kultūru, sarkanbaltsarkano karogu, spēlē tautas dziesmas. Jauniešus tas bezgalīgi garlaiko, un viņi visiem spēkiem vairās no šīm nodarbībām.

Kādi ir Jūsu nodomi?

Strādāt par diriģentu, vairāk nekā, iegūt pastāvīgu darbu simfoniskās mūzikas novadā, jo tā ir mana specialitāte, un darīt visu, kas manos spēkos. Man jau piedāvāts darbs radiofonā.

Nobeigumā gribas pateikt, ka nav aprakstāma tā sajūta, kad pirmoreiz pēc 14 emigrācijas gadiem ieraudzījām dzimto zemi, Rīgas torņus. Un tad man ienāca prātā tie daudzie cilvēki, kas to arī no sirds būtu vēlējušies, bet kas nevar vēl īsti izšķirties par atgriešanos dzimtenē."

kr.) „Cīņas" redakcijā Rīgā.

1958. g. 3. maijā, plkst. 6 vakarā CASA LOMA bibliotēkas telpās, 1. Austin Terrace

KONCERTS

Ārijas no populārām operām un latviešu skaņražu darbus dziedās Leo Lipomanis, liriskais tenors; Teresa Strata, soprāns; pie klavierēm Emilia Rublev.

Ieeja $2,- un $1.50. Biļetes iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā un koncerta dienā pie kases no plkst. 5 p.p. Brīva auto novietošana. Rīko TLB

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA
T. KRAUMANIS
CALDWELL'S DRUG STORE, Cobourg, Ont. Tel. FR 2-3431 tel. mājās CH 4-0107.

EXPRESS TV SERVICE
RO 9-6732, TORONTO
RADIO UN TELEVIZIJAS DARBNICA.
Ātra apkalpošana visā pilsētā no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā.
Žanis Jākabsons

CEĻOŠANA
Lidmašīnas — Kuģi — Autobusi — Dzelzceļi — Preču kuģi — Tūrisma vietas — Viesnīcas. Pieteikties jau tagad 1958. g. Apkalpo visu pasauli.

APDROŠINĀŠANA
VISĀDA VEIDA APDROŠINĀJUMI: AUTOMOBIĻU - PRET UGUNI — ZĀDZĪBĀM — NELAIMES GADĪJUMIEM UN SLIMĪBĀM.

ZVANIET VAI RAKSTIET — TIKSIT LABI APKALPOTI.
O. K. JOHNSON & Co. LIMITED
Travel & Insurance Agencies,
697 Bay Street, Toronto 2, Ont. EM 6-9488

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS — CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto.

Ienākumu nodokļu aprēķinus UZŅĒMUMIEM un SAIMNIECISKIEM PASĀKUMIEM sagatavo GRĀMATVEDIS-SPECIĀLISTS
Lūdz zvanīt HU 5-6151, Toronto.

COOK BOOK of Attractive Meals
Autore: Ženija Huns, cena $3.95
Pilnīgs apvērsums kulinārā mākslā
Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Street, Toronto, tel. EM 8-0792

Plašākā latviešu grāmatnīca Kanadā piedāvā
JAUNĀKOS IZDEVUMUS

ĢEN. R.BANGERSKA Mana mūža atmiņas, I d., gl. ies.	$4.80
F. ZAUERBRUCHA Mana dzīve	$4.50
I. GUBIŅAS Draugam nepiemērota sieva, stāsti	$2.80
K. LESIŅA Pēdējās mājas, romāns	$4.00
J. KLĪDZĒJA CILVĒKA BĒRNS, romāns	$3.75
Grāmata par Akseli Munti	$3.60
DR. V. VELSA Hirošimas dienas grāmata	$2.80
V. KRODERA Smīnētāji, stāsti	$3.40
R. Blaumanis, XII sējums.	$3.90
L. BREIKŠA Maldugunis, romāns	$3.00
ED. VIRZAS Straumēni	$4.50
A. NIEDRAS Perles Majores draugs, romāns	$3.40
T. ZELTIŅA Rožu gaitenis, romāns	$3.40
J. BOJERA Lafotu zvejnieki, romāns	$2.80
A. GAILĪŠA Lēvijas kundzes grēku sūdze, romāns	$3.00
PERLA BAKA Māte, romāns	$3.00
L. SARMAS Negantnieki, romāns	$4.00
I. VĪKSNAS Es saku paldies, dzejas	$2.85
R. GALENIECES Atzīšanās, dzejas	$2.60

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
Pasūtinot vairākas grāmatas, pasta izdevumi nav jāmaksā.

LABĀKĀS ZIVIS DABŪSIT PIE
HIGHLINER
FILEJAS
ZIVIS AR KARTUPEĻIEM
ZIVIS ŠĶĒLĒS
LUNENBURG SEA PRODUCTS LIMITED
37 King St., East, Toronto.

IZĪRĒJAMS
DZĪVOKLIS — 2 istabas ar virtuvi II stāvā un mēbelēta vai nemēbelēta istaba III stāvā.
HO 1-8478, Toronto.

HIGH PARK rajonā IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam / cei, vārīšanas iespējas. Zvanīt katrā laikā: RO 7-5370, Toronto

Latvijas Amerikā pārstāvis MONTREĀLĀ
Pieņem: LA abonentu un sludinājumu pieteikumus, iekasē abonēšanas un sludinājumu maksas.
Izsniedz: bezmaksas paraugeksemplārus, kā arī pārdod atsevišķus LA numurus.
MONTREĀLAS LATVIEŠU GRĀMATNĪCA
2219 PRUD'HOMME AVE, Apt. 9
O. ZILKALNS,
4979 ROSEDALE AVENUE,
Tel. HU 8 - 6518.

Ossington - College
IZĪRĒJAMA ISTABA
ielas pusē ar vai bez mēbelēm vieniniecei privātā mājā. Prasīt angļu vai vācu valodā.
LE 6-4049, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
ALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

PAZIŅOJUMS
TORONTO
MĀJU ĪPAŠNIEKIEM

Visi tie Toronto elektrības pārvaldes darbinieki, kuriem atļauts ieiet jūsu mājās, ir apgādāti ar oficiālu pazīšanas zīmi, kas viņiem jāvalkā darba laikā.

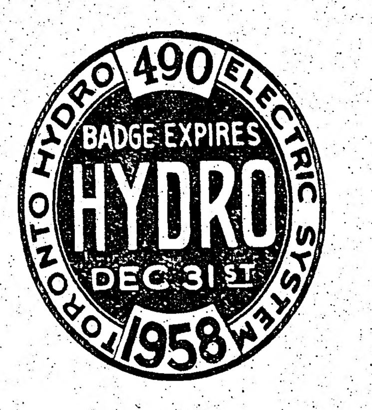

(Divreiz lielāks kā parasts)

Augšējais zilibaltzelta krāsas žetons lietojams skaitītāju pārbaudītājiem un citiem Toronto elektrības pārvaldes darbiniekiem, kuri ir tiesīgi pārbaudīt skaitītājus un citas elektriskās iekārtas, kas atrodas jūsu īpašumā.

Ja kāds uzdodas par Toronto elektrības pārvaldes darbinieku un lūdz atļauju ieiet jūsu mājā, jums jāprasa uzrādīt oficiālo pazīšanas zīmi, pirms viņu ielaižat mājā.

Jūsu aizsardzībai šo sludinājumu lūdz publicēt

TORONTO HYDRO-ELECTRIC SYSTEM
14 CARLTON STREET

Labāka dzīvošana, lietojot ELEKTRĪBU: lielāka tīrība, drošība un modernāka iekārta mājsaimniecībā.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
55 Wellington W., (tuvu pie Bay St.), Toronto, Ont. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojas Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8—9 vakarā.

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

VĒRTĪGAS GRĀMATAS

K. Kundziņa redakcijā DIEVA IZREDZĒTI	ies. $3.40
K. Kundziņa LAIKI UN LIKTEŅI	ies. $3.00
L. Bērziņa MŪŽA RITS	ies. $3.40

Par atsevišķas grāmatas pārsūtīšanu pa pastu jāpiemaksā 15¢. Ja pasūtina visas trīs, tad pasta izdevumi nav jāmaksā.

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

KLAUSIETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU ZIŅAS
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS
LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMOS
Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.
CHLO - RADIO RAIDĪTĀJĀ
VIĻŅA GARUMS 680
LONDON ST. THOMAS

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15, N. Y.

Svētdien, 27. aprīlī, pl. 3 p.p. dievkalpojums Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; pēc tam dziesmu svētku koru mēģinājums; pl. 5 p.p. Bronksas Sv. Toma baznīcā skautu un gaidu dievkalpojums, māc. A. Ozols; pēc tam mītnes vakars.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Trešdien, 23. aprīlī, pl. 7 vak. skautu un gaidu Jura dienas dievkalpojums, māc. G. Straumanis un A. Rautenšilds.

Svētdien, 27. aprīlī, pl. 10 Bībeles stunda, T. Bērziņš, bērnu dievkalpojums un svētdienas skola. Pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Rautenšilds. Iesvētes mācība.

Aurora (Ill.) Svētdien, 27. aprīlī pl. 3 p.p., 420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds. Svētdienas skola un iesvētes mācība.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave.. tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Lansing Koledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

Svētdien, 27. aprīlī, pl. 6,30 vakarā: Gaviļu laika dievkalpojums.

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563

Svētdien, 27. aprīlī, pl. 11 rītā dievkalpojums.

Šogad jaunatnes iesvētīšana notiks jūnija pēdējā svētdienā. Jauniešiem, kas vēlas iesvētīties, jāpieteicas pie mācītāja nekavējoties.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel LE 6-2510.

27. aprīlī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums, Svētdienas skola un iesvētes mācība sv. Jāņa baznīcā. Sprediķos māc. V. Šēfers no Montreālas.

4. maijā, plkst. 3 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums bērniem un pieaugušiem Sv. Trīsvienības baznīcā.

11. maijā, plkst. 3 p.p. Kristus debesbraukšanas dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

18. maijā, plkst. 3 p. p. jaunatnes dievkalpojums un Svētdienas skolas izlaiduma akts Sv. Trīsvienības baznīcā.

25. maijā, plkst 3 p. p. Vasarassvētku dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi otiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

27. aprīlī, pl. 2.30 p.p. dievkalpojums. Svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas zālē.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 19 Victoria Ave., S.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī, telefons NO 2-7975.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Timminsā, svētdien, 27. aprīlī, plkst. 3 pp. lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums.

Sadberijā, svētdien, 4. maijā, plkst. 13,30 Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) Ģimenes dienas dievkalpojums.

Virdžinijtaunā kristīts Edvards Pēteris Ogriņš, Pētera un Maigas dēls.

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

Māc. A. Voitkus, 49 Hallowell St., Westmount, Montreal 6, P. Q. Tālr. WE 3-1867. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Svētdien, 27. aprīlī, plkst. 1,30 dievkalpojums. Sprediķis: Nauda.

NIAGARĀ

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Niagaras latviešu ev. - lut. dr. Svētvakara dievkalpojums sestdien, 26. aprīlī, pl. 6 vakarā Niagarā, Sv. Jāņa baznīcā, 530 Portage Rd., N.

Londonas ev. - lut. latviešu dr. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St., 27. aprīlī, pl. 14,00, dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350, Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

Bijušā kara dalībniekiem atmiņu atsvaidzināšanai par izpārdošanas cenu:

A. ŠIŅĶA	Kurzemes cietoksnis (glīti iesieta)	I	$1,80
"	" " "	II	$1,80

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto Ont.

Izmantojiet labākās ceļošanas iespējas
ar SUPER Continental un Continental
Divi vilcieni arī ik dienas — austrumu un rietumu virzienos
MONTREAL * OTTAWA * TORONTO * WINNIPEG
SASKATOON * EDMONTON * JASPER * VANCOUVER
kā arī starptautiskā satiksmē ar Continental
Bezmaksas apkalpošanai ceļojot, painteresējieties par t. s. CNR's „pre - planed"
MAPLE LEAF PACKAGE TOURS
Informācijai un vietu rezervēšanai sazinieties ar Canadian National pārstāvi.

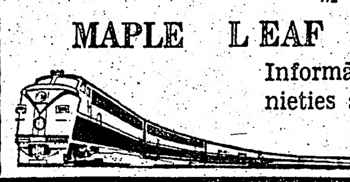

CANADIAN NATIONAL RAILWAYS
VIENĪGAIS DZELZCEĻŠ, KAS APKALPO VISAS DESMIT PROVINCES

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

No mums šķīries mūsu mīļais draudzes sekretārs

Alfreds Vilis Atvars

Dzim. 1896. g. 19. decembrī, miris 1958. g. 18. aprīlī.

Tālu no dzimtenes bija tev mirt,
Bij tavām nākotnes cerībām irt . . .
Ceļš nu uz mūžīgo dzimteni iet,
Saule kur mūžam vairs nenoriet . . .

LATVIEŠU EV. - LUT. KRISTUS DRAUDZE HAMILTONĀ.

Mūsu uzticīgais dziesmu draugs

ALFREDS ATVARS

pārkāpis mūžības slieksni 1958. g. 18. aprīlī Hamiltonā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

VĪRU KOŖU APVIENĪBA VIESTURS.

JAUNIE PAIDAGOGI SPRIEŽ...

LĒMUMI UN ATZINUMI

(Pānesums no 1. lpp.)

Valtera Nollendorfa vadītā grupa, kas nodarbojās ar skolu darba filozofiskajiem aspektiem, pieņēma atzinumu, ka:

1. **Trūkstot vides dabīgajam spiedienam sūtīt bērnus latviešu skolās, vislielākā uzmanība veltāma pašintereses radīšanai bērnos, ar attiecīgajiem paņēmieniem skolu darbā. Audzinātājiem jāapzinās, ka:**

a) trimdā latviskās zināšanas nav dzīves nepieciešamība;

b) ar skolu nacionālo audzināšanu tiek radīts zināms dubultpatriotisms;

c) trimdas skolām nav iespējams panākt tik ilgstošu kontaktu ar skolēniem, kā tas bija Latvijā;

d) ir lielas grūtības latviskumu bērnam padarīt tik reālu, ka viņš to sajūt kā daļu no sevis.

2. **Īpatnējo trimdas apstākļu dēļ, latviešu skolai jābūt latviskās ievirzes skolai, kam jāaudzina dzīva latviešu sabiedrība ar kultūrālu jaunradi, ne tikai ar agrākā latviešu radītāja gara sniegumu reprodukciju.**

3. **Lai latviešu skola varētu iespējami labi izpildīt savu uzdevumu un lai latviešu skolā gūtā ievirze turpinātos, ir nepieciešami:**

a) spēcīga latviešu ģimene;

b) spēcīgas latviešu jaunatnes organizācijas;

c) aktīva un veselīga latviešu sabiedriski - -kultūrālā dzīve.

Kā paveikt daļu no filozofiskajiem ieteikumiem praktiski, to savā rezolūcijā sniedza metodikas grupa, ko vadīja Lalita Lāce:

Trimdas skolu metodēm jāatšķiras no brīvās Latvijas skolu metodēm. Grupas ieteikumi tāpēc šādi:

a) **Jāizstrādā t. s. darba grāmatas ar jautājumiem, kartēm, tabelēm u.t.t. Šīs darba grāmatas būtu lietojamas latviešu valodas, ģeografijas un vēstures mācīšanā.**

b) **Līdz tam laikam, kamēr iznāks jaunās mācību grāmatas, ieteicams blakus mācību grāmatām lasīt pilnīgus, labus un saistošus rakstnieku darbus.**

c) **Vēstures mācīšanā galveno uzsvaru likt uz jaunākajiem laikiem, ar īsu pārskatu par seno laiku vēsturi.**

d) **Skolēniem izstrādāt projektinus ārpus skolas, grupu sacensību veidā.**

e) **Lietot spēles un rotaļas, kas palīdz vielas apgūšanai.**

f) **Lietot skolu darbam piemērotu papildliterātūru, pat laikrakstus un vietējos biletenus.**

g) **Ja vien iespējams, apm. ik mēnesi, izdot skolas biletenus.**

h) **Lietot īsas, regulāras pārbaudes — tās saista skolēnu interesi.**

i) **Lietot palīglīdzekļus, kā filmas, projekcijas aparātus u.t.t.**

Trešā grupa, Ulda Nollendorfa vadībā, apsprieda jautājumus, kā intensificēt skolu darbu. Šī grupa deva sekojošus ieteikumus:

1. **Rīkot saistošus sarīkojumus, ar piemērotu, rūpīgi izstrādātu programmu, kur trimdas skolēnam ierādīta goda vieta.**

a) Aicināt šos sarīkojumus apmeklēt visiem bērniem, jauniešiem un to vecākiem.

b) Jaunatnes pulciņiem, sazinā ar trimdas skolām, vēlams ielūgt bērnus un to vecākus personiski, arī apmeklējot tos mājās, sevišķi, ja bērni skolā vēl neiet.

2. **Interesentu apzināšana un sagatavošana dažādiem darbiem trimdas skolās.**

a) Interesi radīt, sagādājot apciemojumu iespējas latviešu skolās, vai citādi informējot par pašreizējo un sagaidāmo stāvokli.

b) Sagatavošanas darbs veicams saziņā ar skolas priekšniecību:

1) mācoties no novērojumiem;

2) mācoties no paraugstundām;

3) mācoties no piedzīvojušu paidagogu teorētiskās vielas;

4) saziņā ar skolu priekšniecību, jaunajiem skolotājiem apmeklēt skolēnus mājās un palīdzēt ar uzdevumiem.

5) sagādājot klātienes un neklātienes kursu iespējas jaunajiem skolotājiem.

Konferences otro dienu ievadīja māc. A. Piebalga svētbrīdis, un konferences otro — pašaudzināšanas posmu — vēsturnieces A. Grīnvaldes referāts: „Pārdomas par latviešu kultūras iezīmēm." Pēc referāta konferences dalībnieki ķērās pie darba, kas, trimdas nākotnes dēļ, ir visnotaļ svarīgākais no konferencē pārspriestajiem: Latviešu kultūras seminārs. Šī iemesla dēļ un arī tāpēc, ka jaunatnei pārmests aktivitātes trūkums šai lietā, konference ķērās pie lietas ar ārkārtīgu nopietnību.

Ievadam V. Nollendorfs stāstīja par semināra līdzšinējo vēsturi un paskaidroja, kāpēc vajadzīgs seminārs pirms seminā-ristu vervēšanas: jaunatne baidās no tā, ko viņa nezina; un jaunatne nezina vai seminārs būs sastādīts interesanti, vai būs tam laika, kā tas tiks veikts. V. Nollendorfs aicināja sapulcētos jaunatnes vadītājus apziņāties, ka ar ballītēm un teātriem, kas gan vajadzīgi, jaunatnes darbā nepietiek. Jāpanāk tas, ka vecākā paaudze saprot mūsu grūtības un vajadzības, jāskatās uz priekšu.

Konferences dalībnieki iepazinās ar filologa R. Jansona ieteikumiem semināra darbam, tad panelis (Ingrida Kārkliņa, Māra Kaugara, Lalita Lāce, Uldis Nollendorfs, Juris Šleseris un Aivars Zeltiņš). Bruņa Rubeša vadībā, sīki pārsprieda semināra lietas, pakavējoties pie jautājumiem: Vai jaunatnē trūkst intereses par semināru? Visā jaunatnē vai atsevišķās grupās?

Anonimā aptaujā konferences dalībnieki rādīja. ka viņi ir tik ļoti ieinteresēti seminārā. ka tikai viens (!) izteicās, ka seminārs viņu neinteresējot. Visi pārējie vēlējās papildināties latviešu gramatikā, literātūrā, sintaksē; gandrīz visi Latvijas vēsturē. Izskanēja domas, ka seminārs varētu izvērsties tik plašs. cik nepieciešami (piem., domājot par to. kur radīsies jauna baltu filologu paaudze!!), un varētu bez jau minētajiem pievienot arī citus priekšmetus: Latvijas ģeografiju, Latvijas brīvvalsts iekš- un ārpolitiku, Austrumeiropas politisko stāvokli, zinātnisko un technisko terminu apgūšanu, (kā latviski saucas „fenderi"?), u. t. t. Konferences dalībnieki bija vienis prātis, ka trimdā ir diezgan vecākās paaudzes paidagogu, kas noteiktu mācāmo vielu, un gana arī šejienes augstskolās mācīto paidagogu un citu, kas varētu daudz ko darīt metodikas un techniskajās lietās. Konference beidzās ar optimistisko atziņu, ka kultūras seminārs ir ļoti reāls, ka, pareizi pieejot, tam netrūks dalībnieku.

L. S.

Dr. Bārdiņš arī turpmāk vadīs Toronto klubu

Toronto mednieku un makšķernieku kluba gadskārtējā biedru kopsapulce svētdien, 20. aprīlī, DV mītnē ilga vairāk kā 5 stundas. J. Bramaņa lietpratīgā vadībā sapulce pieņēma daudzus svarīgus lēmumus, bet neparasti ilgā sapulces norise laikam būs liekama uz biedru sirdsapziņas, kam bija uznācis lielais runājiens.

Jauniegūtā nekustamā īpašuma nosaukuma izvēlē sapulces dalībnieku vairākums bija par „Bērzaines" vārdu. Sapulce tūdaļ arī ievēlēja „Bērzaines" pārvaldes komisiju ar priekšsēdi J. Atmatu un palīgiem — A. Salnāju, J. Atauķi un A. Āboliņu. Garākas pārrunas izraisīja jautājums par līdzekļu sagādi „Bērzaines" izveidošanai. Nolēma vākt labprātīgus ziedojumus, un turpat uz vietas klātesošie uz ātru roku saziedoja $323. Tā kā naudas vajadzēs pulka, tad rīkos arī loteriju $1.000,- apmērā, kur galvenais laimests būs šautene, bet citi laimīgie varēs vinnēt makšķerēšanas piederumus un tālskati. Ziedojumu akcijas un loterijas ienākumus izlietos pirmās kotedžas celšanai Bērzainē. Nav jābūt gaišreģim, lai paredzētu mednieku un makšķernieku kopīgus Līgo svētkus, jautras padancošanas un citus sarīkojumus, kas dos daudzus dolarus jaunā īpašuma izbūvei un izdaiļošanai. Sarīkojumu komisijā turpmāk darbosies: L. Pavilons, M. Rengarts, V. Jostiņš un J. Miķelsons. Droši vien būs jāpadomā par dāmu komitejas darba aktīvizēšanu, jo kopš R. Vaives kundzes aiziešanas, kluba dāmu komiteja maz likusi par sevi dzirdēt.

Viens no svarīgiem sapulces darba kārtības punktiem — jaunatnes sekcijas organizēšana — guva nedalītu biedru atbalstu. Par jaunās sekcijas vadītāju ievēlēja A. Smanu. Viņa personīgā iniciātīva un darba griba būs mēraukla, kas noteiks šī svarīgā jautājuma reālizēšanu dzīvē. Sapulce nekādus noteikumus jaunatnes sekcijas darbībai pagaidām nepieņēma un atstāja pilnu rīcības brīvību jaunajam sekcijas vadītājam. Protams, ka A. Smanam atbildīgajā darbā talkā nāks kā valde, tā arī visas pārējās kluba nozares.

Iekšējās sadzīves noteikumu jautājums gan iekustināts, bet paies labs laiks, kamēr šos noteikumus galīgā veidā visi kluba biedri akceptēs.

Valdes vēlēšanās par priekšsēdētāju arī nākamam gadam ievēlēja Dr. P. Bārdiņu, par priekšsēža vietnieku — F. Valdmani, sekretāru — L. Ozoliņu, līdzšinējais sporta lietu kārtotājs V. Freibergs darba apstākļu dēļ vairs nekadidēja. Par sporta lietu kārtotāju ievēlēja K. M. Švernu.

Revīzijas komisijā turpmāk darbosies A. Kļaviņš, E. Zirnītis un E. Brencis. Goda tiesā ievēlēja D. Smanu, K. Zustānu un A. Kampi.

Makšķernieku lietas arī turpmāk kārtos Ž. Stefanijs ar palīgiem Ž. Bērziņu un A. Krasovski. Medību un šaušanas komisijā darbosies A. Dīzenbachs, A. Zilgalvis, A. Tropiņš un T. Ķeņģis.

Tā kā kluba budžets nākamam gadam būs ievērojami lielāks, tad sapulce nolēma paaugstināt biedru naudu no $3,- uz $5,- gadā. Iestāšanās naudu atstāja līdzšinējo — $5,- apmērā, bet jauniem biedriem būs jākārto viens ārkārtējs (Bērzaines) maksājums $10,- apmērā.

* *

Beidzot daži vārdi tīri personīgā lietā. Saprotamu iemeslu dēļ es dabiski noklusēju faktu, ka pēdējā visu triju Kanadas mednieku un makšķernieku klubu valžu kopsēdē vienbalsīgi pieņemts lēmums . . . „Izteikt pateicību A. Kundratam — Pelēkajam par objektīvi un lietišķi veikto darbu, rediģējot nodaļu „Brīvā dabā". Pagājušā nedēļā man tomēr nācis zināms, ka vairāki Toronto kluba biedri izteikuši neapmierinātību, jo Pelēkais, lūk, pārāk maz rakstot par Toronto klubu. Manuprāt, par Toronto klubu esmu rakstījis pat pārāk daudz. Man nekad prātā nav nācis pārdrukāt vārdu pa vārdam klubu apkārtrakstus vai arī piekārt pie lielā zvana notikumus, par kuŗu pieminēšanu nebūs pārāk priecīgi ne organizācijas, nedz arī notikumos iejauktie varoņi. Domāju, ka Hamiltonas un St. Katerīnas klubiem, kas nav ne par matu pasīvāki kā Toronto klubs, būtu tiešām iemesls žēloties, ka par viņiem mazāk rakstīts. Bet šie klubi nežēlojas. Manu lasītāju laipnai ievērībai atļaujos atgādināt, ka, lai saglabātu objektīvu pieeju arī šo sporta organizāciju jautājumos, neesmu nevienа kluba biedrs — pat trešā kluba ne. Domāju arī turpmāk palikt tikpat neatkarīgs un pačalot par lietām, kas mums tuvas, kā organizētiem, tā neorganizētiem makšķerēšanas un medību sporta cienītājiem. Būtu priecīgs, ka tiem nedaudzajiem Toronto kluba biedriem pēkšņais rājiena gars pārvērstos par rakstīšanas garu — līdzstrādnieku manis vadītai nodaļai nekad nebūs par daudz. Bet, varbūt, ka tie tālāk par runāšanu nevar tikt?

A. Pelēkais.

VISSVARĪGĀKAIS . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Katrs ASV latvietis aicināts Amerikas latviešu apvienības biedru rindās un katrs aicināts piedalīties gadskārtējā kongresā delegātu vēlēšanās. Biedru nauda par 1957./58. darbības gadu ir tikai $1,-, resp. 8¢ mēnesī no personas!

Jaunāko informāciju par kongresa darba kārtību un programmu pakāpeniski piesūtīs. Delegāti un organizāciju vadītāji saņems novilkumā darbības pārskatus un arī 1957. gada kongresa protokolu. Sekretāriāts uz pieprasījumiem visiem izsūtīs nepieciešamo informāciju, ALA's statūtus, biedru kartes, instrukcijas un citus materiālus.

Esat aktīvi līdzdalībnieki un sūtat savus delegātus 1958. gada kongresam Detroitā!

ALA's Centrālās valdes uzdevumā:

Apvienības centrālais sekretāriāts.

JURĢI

Jurģi Latvijā bija svarīga diena zemnieka dzīvē. Tā bija diena, kad gājēji atvadījās no vecajiem saimniekiem un gāja pie jaunajiem. Jurģu diena ir 23 aprīlī, bet daudzi vēl pieturējās pie vecā stila, un gājēji pārvadājās 6. maijā. Tad ceļi bija sausāki, un pārvadāšanās vieglāka. Gājēji nākamam gadam bija jau salīgti ap Sveču dienu, dažreiz pat agrāk.

Jurģos mainījās ne tikai puiši un meitas, bet arī pusgraudnieki, rentnieki un deputātnieki — gada kalpi ar ģimenēm.

Meitas un puiši mainīja vietu, vai nu tādēļ, ka bija slikts saimnieks, un saimniece kalpināja par daudz un lika galdā zilu putru, vai arī vienkārši gribējās pārmaiņas. Bieži pat pārcēlās uz pārnovadu šādu tādu personisku interešu dēļ.

Tā Jurģos tika izvēdinātas gājēju mantas. Meitām parasti atbrauca pakaļ jaunais saimnieks, dažreiz arī puisis vai vecaistēvs. Iznesa no klēts smago pūra lādi, iecēla ratos, ja pūra lāde nebija skaisti kaldināta, tad pārsedza ar izrakstītu segu, lai citu acīm tā nebūtu skatāma. Ieveda arī aitiņu, ko bija nopelnījusi, lai ņemtu līdz. Kas bija bagātāka meita, tai bija arī savs drēbju skapis un gulta. Kad viss bija vezumā salikts, meita uzsēdās uz savas pūra lādes un veda līdzi, klēpī turēdama, pašas audzētās mirtes, cerēdama jaunā vietā būt tuvāk izredzētam, un tā būs pašai savas mirtes, ar ko puškoties kāzu dienā. Vadīšanās no vecās vietas notika ar laba vēlējumiem, un aizbraucēja lakata stūrī nosusināja mitrās acis.

Visvieglāk bija pārcelties jauniem puišiem — mantība bija maza. Paēduši brokastis, paspieduši roku vecajam saimniekam un saimniecei, ermoņikas paņēma padusē, uzlika koka lādīti uz riteņa un, cepuri uz vienas auss, aizbrauca svilpodami.

Jaunais saimnieks un saimniece gājējus sagaidīja sētas vidū, veda iekšā un lika cienastu galdā. Pēc tam novietoja mantas un ierādīja gultas vietas saimes istabā.

Lielākā problēma Jurģos pārcelties bija rentniekiem, pusgraudniekiem un deputātniekiem. Lai pārvestu savu mantību, rentniekam vai pusgraudniekam bija jāaicina talcinieki, un bieži pat sabrauca ap 10 zirgu. Tā kā līgumi bija izdarīti agrāk, tad jau ziemas ceļā pārveda uz jauno vietu salmus, sienu, malku un smagos darba rīkus, kā ecēšas, arklus u.t.t. Vecās mājās vēl saseja galvas sieru, izcepa pīrāgus un plāceņus un visu salika grozā, lai, jaunajā mājā, ieejot, būtu līdzi svētība un varētu pēc veiktā darba, ko celt galdā. Protams, arī alus bija darīts un muciņā iepildīts, ko vest līdz.

Atvadoties saimnieks lika galdā pusstopu un spieda roku, labu vēlēdams. Tā jau bija tradicija, kas iegājusies gadu gadiem, un to darīja pat skopākais saimnieks.

Mazākie bērni bija uzsēdināti uz vezuma, ietuntuļoti mātes siltās villainēs, bet lielākie bērni gāja līdz ar meitām aiz vezuma, dzīdami aitiņas un gotiņas, kuŗas, pirmoreiz tikušas ārā, izstaipīja kājas un pacēla balsis.

Meitas baltiem lakatiņiem galvā, baltiem priekšautiem, dažai tas bija pat izrakstīts, ar maizes grozu uz rokas, lai būtu, ar ko pabaŗot mazos jēriņus — gāja pakaļ vezumam. Aitas blēja, cūkas kvieca un rūkšēja savās koka kastēs, un vistas segtos grozos tumsā kladzināja. Pa reizei arī gailis lika sevi manīt, novilkdams savu ki-ke-ri-kū.

Jaunā sētā nonākuši, vispirms steidzās novietot lopus kūtī un pabaŗot. Rentniece vai pusgraudniece palika pie lopiem, bija jāpieskata, jo, jaunā vietā nonākuši, tie bija nemierīgi, skatu vienmēr meta atpakaļ uz durvīm.

Sākās mantu novietošana. Istabā ienesa vispirms galdu, solus, trauku grozu un ēdienu. Kamēr meitas klāja galdu, jaunais rentnieks vai pusgraudnieks uz steķiem lika alus muciņu.

Citas mantas novietoja klētī. Dažiem saimniekiem bija divas klētis, bet daži norādīja pusi savas klēts.

Kad talcinieki bija aizbraukuši, jaunais rentnieks vai pusgraudnieks gāja apskatīt savu jauno darba lauku un domīgi visu vērtēja: vai šogad būs biezāks maizes rieciens kā pagājušā gadā?

M. Krone

„Mazais lācis" „LITTLE B'AR"

Publicēts jūsu uzjautrināšanai.

DOW KINGSBEER

DOU KINGSBIR ALUSDARĪTAVA
BREWERY LIMITED

MODES SKATE HAMILTONĀ

Ar lielu interesi hamiltonieši un arī viesi no Niagāras un Sv. Katarīnēm noskatījās modes salona „Austra" rīkoto modes skati, kuŗā par skaistuma kopšanu pavasarī stāstīja kosmētiķe Elza Pērkone (uzņēmumā). Viņa arī dāvināja 2 komplektus skaistuma kopšanas preparātus un savu grāmatu Vanadzēm izlozēšanai. Sarīkojumu veikli un asprātīgi vadīja O. Brenķis. Uzņēmumā jaunākā skates dalībniece velk laimīgo lozi loterijā.

PATENTĒTĀS ‚DUBULTPĒDU' ZEĶES

Pēdas apakšējā daļa ir dubulta adījuma; iekšējais ir mīkstas dzijas adījums, kas rada jūsu pēdai patīkamu sajūtu. Nav ne biezākas, nedz smagākas.

Valkājiet Penmana dubultpēdu zeķes, tad izjutīsit starpību.

APVIENOTU LATVIEŠU BAPTISTU DRAUDŽU KOŖU
Diriģenti Viktors Baštiks un Arvīds Purvs.

GARĪGU DZIESMU DIENA

Svētdien, 27. aprīlī, pl. 3 p.p.
WALMER RD. BAPTISTU BAZNĪCĀ, TORONTO.